

Miličniki in policisti

Pred leti je v nekem radijskem pogovoru vprašala zaskrbljena šolarica, če naši miličniki tepejo. Navzoči višji policijski uradnik je odločno zatrdil: "Več, deklica, miličniki ne tepejo." Policiest se je seveda zlagal, kajti brez opravil, ki spominjajo na tepež, najbrž ne shaja nobena tovrstna državna služba pod tem soncem. Gre za vprašanje odmerka sile, s katero delajo red organi prisile, ki jim na večini zemeljskih vzporednikov, tudi v Sloveniji, pravijo policija. Prav o tem, kako silni in kako vladni ter strpni in razumnii naj bodo pripadniki slovenske policije, se je nanašalo več vprašanj, ki jih je pred časom moral poslušati notranji minister Šter na javnem pogovoru v Brežicah. Nekateri izmed udeležencev so s posameznimi, njim znanimi slabimi izkušnjami s policijo skušali prepričati notranjega ministra, da so njegovi ljudje drhal in razbijali brez srca in pameti. Minister je ugovarjal, pri čemer je med drugim menil, da se za policieste v Sloveniji usposabljam samo učenci v najboljšim osnovnošolskim učnim uspehom. Tak izbor naj bi po njegovem zagotavljal, da Slovenija dobiva, če jih zdaj mogoče še nima, policieste, ki so profesionalci v svoji stroki in hkrati vladni, človeški in kar najširše razgledani. Ali menite, da se v vsakdanjem življenju že srečujete s takimi policiesti? So drugačni od nekdanjih miličnikov? Odgovore smo zbrali v anketi.

MARJAN VIDIC, vzdrževalc v metliškem Novoteksu: "Nimam veliko stikov s policiisti, a mislim, da so bili starejši včasih bolj življenski kot so sedaj mladi policiisti. Res pa je, da se niso spremenili le policiisti, ampak tudi časi in mi. Ko so bili še miličniki, jih je bilo v Metliki manj in so se bolje poznali s kraji, sedaj pa je po mojem mnenju policiostov kar preveč."

MARIJA MAJERLE, učiteljica iz Semiča: "Imam voznisko dovoljenje, a že nekaj let ne vozim, zato nimam nikakršnih izkušenj ne z policiisti ne z miličniki pred njimi. Tudi sicer se v življenu ravnam po pravilih in nimam opravkov s policijo. Menim pa, da bi morali biti policiisti strožji pri zagotavljanju prometne kulture, pa naj gre za živile ali Rome."

TONE VIRANT, upokojeneč iz Soteske: "Tudi mene so po vojni snibili, da bi šel v Beograd v miličniško šolo. Nisem šel. Miličniki niso poznali šale, če jih je na delo poslal takratni sistem. Svoje glave niso smeli uporabljati. Današnji policiest ima precej več znanja, je vladni, tudi svetuje, ne le kaznuje. Ljudje se jih manj bojimo kot nekdanjih miličnikov."

KATJA JUREČIČ, zaposlena v bifezu Jurček v Krški vasi: "Policiisti opravljajo poklic kot vsakdo. Kakršen si z njimi, taki so do tebe. V nekaterih primerih pa bi se dalo kaj pripomniti na njihovo obnašanje. V policijo imam zaupanje, težko pa bi primerjala policijo in milico. Policiisti opravljajo dolžnost, to je res, a naj bodo pri tem življenski, ne smejo le kaznovati."

MARTA STOPAR, natakarica iz Krškega: "Kdor je imel s policijo težave, ta ima o njej najbrž slabo mnenje, kdor ni imel težav, ta o njej verjetno ne misli slabo. Osebno nimam ničesar proti policiistonu in tudi ne proti miličnikom, ki so bili včasih. Policia bi imela v Krškem še veliko dela v prometu. Skozi Krško nekateri šoferji vozijo zelo hitro in tu je treba ukrepati."

DRAGO ŠANTEJ, trgovski zastopnik z Razborja: "Veliko potujem po naših cestah in opažam, da policije pogosto ni tam, kjer bi morala biti, da bi kazovala oziroma izločala iz cestnega prometa tiste brezvestne udeležence, ki ogrožajo varnost drugih. Pepričan sem, da bi policija lahko več naredila, da bi se občutno zmanjšal krvni davek na naših cestah, ker preprečevanje ne zaleže."

MOJCA SMOLIČ, zaposlena pri podjetju Lorenci v Velikem Gabru: "Tudi pri policiji so podobno kot v drugih poklicih izjeme v dobrem in slabem pomenu besede. Toda slab glas seže očitno še dlje kot v deveto vas, zato bi morali biti nekateri policiesti pri vodenju postopkov zoper sodržavljane bolj tolerantni; upoštevali naj bi, da smo vsi ljudje krvavi pod kožo."

SILVANA TATARJEVIČ, natakarica v "Janezu" iz Kočevja: "Preventivne akcije policije se mi zdijo v redu, predvsem preverjanja vinjenosti, saj je vse več mladih, ki posegajo po alkoholu in ki lahko v takšnem stanju povzročijo nesrečo. Sicer pa v prijaznosti policirov ne vidim nobene razlike: tisti, ki že prej niso bili prijazni, tudi sedaj niso, tisti, ki so bili, pa so tudi sedaj."

PROLES, d.o.o.
NOVO MESTO

Izdelujemo in prodajamo hrastov klasični parket dimenzij:
21x450x70
21x300x50
21x250x50
tel.: 068/323-186
mob.: 0609/619-135

Bruma
PRODAJA GUM
VULKANIZERSTVO

BRUNSKOLE MATIJA, s.p.
HRAST 1a, 68331 SUHOH,
tel./fax: 068/50-475

Pri stečajih so najbolj tepeči delavci

Pritisak v obliki dela za določen čas

NOVO MESTO - Lanskoletni stečaji v številnih dolenskih podjetjih (Adria, Tob, Keko, Novoteks Konfekcija itd.) ne pomenijo samo usihanje moči gospodarstva, zmanjšanja proizvodnje in delovnih mest, ampak tudi povečujejo pravno in socialno ogroženost delavcev. V območni organizaciji ZSSS za Dolensko menijo, da se bo tudi v tem letu še povečevalo zaposlovanje na črno.

Tisti, ki so ob stečajih ostali brez dela, se na sodišču večinoma brez velikih upov potegujejo za denar, ki jim ga podjetje dolguje. Podjetja, ki nadaljujejo proizvodnjo, ponavadi zaposlijo največ tretjino delavcev, pa še te največkrat samo za določen čas. Pogodbe o zaposlitvi podaljšujejo vedno znova, delodajalc zahtevajo nadpovprečno storilnost, podaljšujejo delovni čas in nudijo minimalne plače.

Sindikat mora pri tem izsiliti oz. ohraniti vsaj dotedanje pravice. Zagotavljal mora tudi koledar delovnih dni, da delavci ne bi delali za čas, ko jim pogodbe že potekajo. Prav tako je treba izbrati, da delodajalec za več kot 8-urno delo plačuje nadure. Podjetniki pogosto zaradi slabih likvidnosti kasnijo z izplačili in zmanjšujejo delavcem plače celo za petino, čeprav je po kolektivni pogodbi mogoče le začasno 5-odstotno znižanje plač. Nekateri tudi ne spoštujejo obveznosti, da so v primeru, ko prevzamejo dejavnost skupaj z delavci, dolžni le-te obdržati dve leti.

Po dolenskih podjetjih še naprej ne izplačujejo regresov in zmanjšajo z plačami. Pionirjevi delavci ostajajo brez nadomestil, sofinanciranje ne teče, ostaja pa tudi odprt vprašanje odpravnin. Zaradi izredno težkih razmer so dolenski Svobodni sindikati oblikovali sklad za enkratno pomoč nekaterim delavcem tega podjetja.

B. D. G.

Združenju poseben položaj

Težave Združenja slovenskih častnikov - Možen kader

NOVO MESTO - Združenje slovenskih častnikov se mukoma vrača z obrobjem vojaškega in družbenega dogajanja, na katero jih je pred kakega pol desetletja potisnil vrtinec družbenih in političnih sprememb v Sloveniji.

Kot so poudarili na nedeljskem zboru častnikov in letni programski konferenci Združenja slovenskih častnikov območnega združenja Novo mesto, so častniki in podčastniki - člani ZSC - strokovno usposobljeni kader, ki bi bil lahko v vojni uspešen poveljujoči kader v Slovenski vojski, na kar je opozoril zlasti predsednik OZSC Novo mesto Borut Usenik.

Častnike in podčastnike iz novomeške, Šentjernejske in Škocjanske občine vključuje območno združenje Novo mesto. To združenje po besedah Usenika občuti pomanjkanje denarja. "Na žalost je tako, da imata župana občin Šentjernej in Škocjan razumevanja za financiranje, ne glede na to, da imata samo 20 odst. častnikov in podčastnikov na svojih območjih, najmanj razumevanja pa kaže

Čistilna naprava v Šentjerneju

Z obiska državnega sekretarja Marka Slokarja - Država lahko prispeva največ polovino potrebnega denarja - Drugo leto tudi rekonstrukcija križišča v Šentjerneju

ŠENTJERNEJ - Nove male občine - tudi Šentjernejska - so se z novo lokalno samoupravo soočile z vrsto težav, med drugim tudi z neurejeno komunalno in cestno infrastrukturo. Za ureditev tega bi potrebovali denarja - samo za Šentjernejsko čistilno napravo z omrežjem je potrebnih več kot 200 milijonov tolarjev - cesar pa majhen občinski proračun ne omogoča.

Zato se je prejšnji teden na povabilo Šentjernejskega župana Franca Hudoklina v Šentjerneju mudil sekretar iz Ministrstva za okolje in prostor Marko Slokar s sodelavci. Seznanili so ga z ureditvijo glavne kanalizacije širšega območja Šentjernejne, kar je pogojeno tudi z rekonstrukcijo glavnega križišča v Šentjerneju in z ureditvenim načrtom regulacije potoka Kobile, ki poteka ravno v tem času. Kot največji in najtežji zalogaj za občino je izgradnja prepotrebne centralne čistilne naprave v Šentjerneju. Zemljišče zanje je že odkupljeno, v preteklosti so bili narejeni tudi projekti, a jih bo potrebljeno obnoviti.

V občini stojijo tudi nekatere klučne investicije, kot je povezovalni vodovod iz Šmarja do Vrhpolja v dolžini 2,8 km, pri tej investiciji sodeluje tudi JP Komunala, težava je tudi pri gospodarskem izkoriscenju vodnih virov na Krki in namenom namakanja kmetijskih površin, ker še ni podeljena koncesija. Velik problem, ki ga je občina podeljala, je vzdrževanje melioracijskih kanalov. Ta investicija je vredna 15 milijonov mark, kanali pa so potreben temeljitega

SEKRETAR SLOKAR S SODELAVCI V ŠENTJERNEJU - Državni sekretar Marko Slokarja so v občini seznanili s potrebo po čistilni napravi. Po sekretarjevih besedah je eden od virov tudi taksa za obremenitev padnih voda, ki jo lahko obdržijo v občini, če imajo izdelano dokumentacijo za konkurenčno investicijo - čistilna naprava bi bila vsekakor upravljena do teh sredstev, saj v občini vsako uro nastane 366 kubikov odpadkov. Dosežek se gotovo izlivata tudi v podtalnico. (Foto: T. G.)

ČASTNIKI O OBRAZBNI DOKTRINI - Na nedeljskem zboru Združenja slovenskih častnikov območnega združenja Novo mesto je načelnik generalštaba Slovenske vojske generalpolkovnik Albin Gutman predstavil doktrino vojaške obrambe Slovenske vojske. (Foto: Marko Klinec)

Ljubljansko pismo

"Izvirni greh" so poslanski privilegi

Kaj spet predlagajo in razburjajo ljudstvo

LJUBLJANA - Že od prvega dne stavke zdravnikov in zobozdravnikov je bilo jasno, da se pri vrednotenju svojega dela in poklica zgledujejo po poslancih. Tudi za sodnike, tožilce, strojjevode, policiste, šolnike in vse tiste, ki se bodo še oglašili, so "svetel zgled" prav poslanske plače. Le-te so torej "izvirni greh".

Stavke povzročajo vsem veliko škodo. A kako se jim izogniti, kako naj se vlada uspešno spoprime s pritiski - to je zdaj glavno vprašanje?! Ko pa so celo poslanci, predstavniki ljudstva, gluhi za glas ljudstva, ko beseda nanese na njihove plače. Ne samo to: poslanci zase terjajo še nove privilegi. Poglejmo, kaj predlagajo!

Sedanji poslanci (in drugi politiki) bi se lahko, če so v parlamentu (ali vladu...) več kot en mandat, upokojevali z 20 leti delovne dobe (več kot en mandat), 25 leti (en mandat) in 25 leti (manj kot en mandat). V predlogu zakona, ki so ga pripravili natančno določeno, po kakšnem postopku bi dokupovali delovna leta. Če bi obveljal najcenejša možnost (dokup študijskih let ali vojaščine), bi jih dokupljeno leto trenutno stalo nekaj več kot 240.000 tolarjev. Večina poslancev (pa tudi denimo ministrov) bi se upokojila, najverjetneje prejema pokojnino okoli 200.000 tolarjev mesečno ali nekaj manj.

Eno najbolj značilnih ozadjij pripravljenega zakona o poslanskih privilegijskih je razloček med stališči strank, njihovih voditev in poslancev. Stranke so povečani odločno proti "neustavnim privilegijem". Med tistimi, ki jih predlagajo, ni najuglednejših poslancev. Že ob prvem predlogu je bilo slišati, da sta predsednika SKD in LDS Lojze Peterle in dr. Janez Drnovšek "jezna" zaradi početja poslancev. A ker se ravnanje poslancev teh dveh strank po tem ni veliko spremenilo, so bile govorice iz strank najbrž izvite iz trte. Razlike med stališči so najbolj očitne pri ljudski stranki. Privilegijem odločno nasprotuje, hkrati pa zakon o privilegijskih (izjemo bratov Podobnikov) predlagajo skoraj vsi poslanci te stranke. Vse to si velja zapomniti za volitve!

VINKO BLATNIK

mestna občina Novo mesto," je, kot že večkrat doslej, poudaril Usenik. Združenje Slovenskih častnikov je po zakonu podobno drugim društvom. Tako zakonsko enačenje je napaka, kot sta v nedeljo na

V SREDO POČASTITEV DRŽAVNEGA PRAZNKA

NOVO MESTO - Slavnostna prireditev v počastitev dneva upora proti okupatorju, ki ga država Slovenija praznuje 27. aprila, bo v sredo, 24. aprila ob 20. uri v Kulturnem centru Janeza Trdine. Na proslavi bo govoril dr. Ivan Kristan, predsednik Državnega sveta Slovenije, sodeloval pa bo pihali orkester Krke-Zdravilišča iz Dolenskih Toplic. Združenje borev in udeležencev NOB, Glasbena šola in društvo upokojencev vabijo prebivalce Novega mesta, da počastimo spominski dan začetka upora proti nacifašistom.

L. M.

125 milijonov tolarjev za vodo

Komunalin sektor Vodooskrba načrpa 5 milijonov kubikov vode na leto - V Straži prva ultravioletna naprava - Vodovod tudi v Podgorju - 700 okvar na leto

KRUPAN - Krpan je bil dobro-šten slovenski silak, ki je dal ime do posebnim avtobusom, ki jih uporabljajo za mestni promet v Ljubljani. Eden takih zglobovnikov, urejen v potupočno trgovino z enim oblačili, tudi rabljenimi, me Almi line iz Zg. Dupelj pa že ne zasluži Krpanovega imena. Konec prejšnjega tedna je ta avto zapeljal v drevored proti Črnemu gradu, tam zagazil med novo posajene kostanje in se reznil v blato, tako da so ga prali v pondeljek izvleči s žkim tovornjakom. Seveda je v okoli vse razruto. Koliko so tujoci trgovci prodali in če so nob kaj, se ne ve, vsekakor pa lastniki Krpana, ki je ril skočil pod okni Žavoda za varstvo vratne in kulturne dediščine, bili račun za poravnano povzročeno škodo.

KOZOLEC - Novomeški župan Koncilia je predlagal, občini svet pa potrdil, da etnološko imenimi star Seidlov kozolec, ki mora umakniti Krkinim parkom, podarjuje pleterski kartuziji. Domači nihov etnološki muzej na temem. V Šentjernejški občini, v teri leži kartuzija, pravijo, da je edino, kar so do sedaj dobili od skupnosti skupne novomeške občine.

KANJA - Svetnik Jože Perše, predsednik Planinskega društva Novo mesto, je na seji Činskoga sveta oobsodil početje novim zmajarskemu klubu Kanja, da so v Kočevskem Rogu nad pohorjem pri Pogorelcu do golenih temeljev, v bližini pa bi na črno postavili tudi nekakšen objekt, za kar da so že zabeležili temelje. V zvezi s tem je menil tudi državnega svetnika inčečevo SNS Rafaela Kužnika, da je tudi član kluba Kanja. Perše je pozval inšpekcije in pristojne službe, naj takoj črpajo.

DOLGOVI - Za pred volitvami željeno edno, najmlajšo in najlepšo diplomirano kandidatko ter spesno podjetnico na listi najbolj moralne stranke se je potem izkazalo, da ima končano srednjo šolo in se nekaj poskuša s študijem delu. Kot kaže zdaj, pa ni bila pesna ne pri študiju ne pri podjetništvu. Kar dve banki jo žele, ker ne odpplačuje kreditov, in strankarski somišlenjeni hočejo dobiti nazaj posojenih 10.000 mark, za nameček pa je županica knjiga predlagala iz 35.000 tolarjev, na kateri je obrestni narašel dolg za upleno (in ne plačano) knjigo, 1994 vredno 10.000 tolarjev.

"Naš sektor upravlja z 18 vodovodi, v sklopu katerih je 25 črpališč, 61 vodohranov in skupno zmožljivostjo 8.400 kubikov, na tem območju pa se razpreda blizu 600 km primarnega vodovodnega omrežja," je navedel osnovne podatke inž. Bojan Kekec, ki operativno vodi ta sektor. Iz 22 vodnih zajetij s skupno izdatnostjo 355 litrov na sekundo načrpojajo okoli 5 milijonov kubikov vode na leto, za kar porabijo okoli 2,2 milijona kakovinatnih ali električne energije. "V zadnjih dveh letih prodamo okoli četrtnino manj vode, kot je načrpano; samo 25-odstotna izguba pa je za slovenske razmere dokaj dober rezultat," pravi Kekec. Za primerjavo: ljubljanski vodovod ima okoli 50 odst. izgub.

V novomeški občini še nimajo vodovoda v KS Dolž, kjer ga prav sedaj gradijo, nato v KS Podgrad pa v delu otoške krajevne skupnosti in v delu Suhe krajine; v občini Škocjan naj bi ga zgradili še za Orešje in okolico, medtem ko je Šentjernejška občina kar v redu pokrita z vodovodi. Letos bo Komunala namenila 125 milijonov tolarjev za izboljšanje kakovosti

Bojan Kekec

tretjini potreb Novega mesta in okolice po pitni vodi. Drugo po izdatnosti je zajetje izvira Težke vode v Stopičah, kjer črpajo vodo še iz bližnje globinske vrtine, pripravljena pa je še ena. "Če bomo lahko opustili površinski vir in vodo črpali samo iz globinskega vodonosnika, se bo kvaliteta vode za del Novega mesta, ki se napaja iz tega zajetja, bistveno izboljšala."

Sicer pa ta dva največja vira nista med najbolj problematičnimi,

• Ker je vodovodno omrežje povprečno staro 27 let, je na njem precej okvar, okoli 700 na leto; lani so v enem dnevu imeli celo 12 okvar. V sektorju za oskrbo z vodo dela 29 ljudi, zaradi njihove prizadevnosti in sodobne opremljeno ter procesnega vodenja pa je ta služba nadpovprečno produktivna. S Cikave, kjer je sedež tega sektorja, preko računalnika in UKV zvez nadzirajo delovanje 37 vodohranov in črpališč po celi občini.

čeprav je res, da nista najbolj kakovostna. Najbolj problematična, zajetje za vodovod Ratež - Brusnice, kjer je bilo lani 90 odst. vzorcev vode bakteriološko oprečnih, so že opustili in sedaj vodo črpajo iz globinske vrtine pri Brusnicah; od lanskega junija, ko je stvar stekla, ni bilo niti enega slabega vzorca. Na zajetju za straški vodovod so konec lanskega leta namestili filtre, letos bodo, kot rečeno, še UV napravo in to bi moralno še dodatno izboljšati sicer slabo kakovost tamkajšnje vode. Zelo slabe kakovosti je vodni vir v Podturnu, iz katerega dobivajo vodo Dolenjske Toplice, Sušice, Uršna sela, Laze, saj je bilo lani kar 82 odst. vzorcev na zajetju bakteriološko neprimernih. Tudi ta vir bodo opustili in izkorističili globinsko vodo iz vrtine v Dolenjskih Toplicah. Ta zadeva ima letos prednost in bodo zanoj namenili 28 milijonov tolarjev.

A. BARTELJ

Moj kraj - moja bodočnost

Mirnoški referendum za ureditev vodovodov, kanalizacije, cest, mrljške vežice in vrtca uspel

MIRNA PEČ - V slogi je moč. Tudi zato je Krajevna skupnost (KS) Mirna Peč v nedeljo, 14. aprila, razpisala referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka po stopnji dva odstotka za sofinanciranje kar obširnega programa, ki bi izboljšal življenje v KS Mirna Peč, ki združuje približno 2600 prebivalcev iz 28 vasi. Od 7. do 19. ure se je nedeljskega referendumu na štirih voliščih (dve v Mirni Peči, v Jablanu in Globodolu) od 1926 volilnih upravičencev udeležilo 1332, kar pomeni, da je bila udeležba visoka - 69,2-odstotna. Za referendum se je odločilo 68,1 odst. volilcev, proti 30,6 odst., neveljavnih pa je bilo 1,4 odst. glasovnic.

Franci Ambrožič, predsednik mirnoške krajevne skupnosti, je z izidom zadovoljen in je več povedal o referendumskem programu. Ta v prvi vrsti zajema izgradnjo in ureditev vodovodov na Postaji, Marofu, Mirni Peči (dela se začnejo maj), Goriški vasi, Vrhovem, Dolenji vasi, Šentjurju (iz vrtine v Čemšah, ki jo je lani naredila JP Komunala). V programu je tudi izgradnja mrljške vežice, saj je Mirna Peč eden redkih krajev, ki je še nima. Ta bo stala zadaj na pokopalnišču, kjer je parkirni prostor, urediti pa bo treba tudi javno razsvetljavo. Sedaj so v fazu pridobivanja načrtov projekta, možnosti za uresničitev pa so jeseni. Potrebno bo tudi obnova mirnoškega v globodolskega pokopalnišča.

Ceprav so v KS Mirna Peč zgodaj začeli asfaltirati ceste, jih je še veliko makadamskih ali pa že načetih. Potrebna bo torej ureditev krajevnih cest, z asfaltiranjem bodo dokončali cesto Šentjurje - Hmeljč (del je že), Hrastje - Poljane (ta teden), cesto do Dobja, del od Biške vasi do Postaje, Postaja - Češence, Gorenje Vrhovo - Goriška vas, Vrhovo - Prečna. Asfaltnih prevlek pa bo deležno večji del že asfaltiranih cest. Ena izmed točki referendumskoga programa je tudi dograditev kanalizacijskih sistemov - Postaja, Marof, potrebne pa so tudi vaške čistilne naprave. Najbolj kritično stanje je po Ambrožičevih besedah v Globodolu, Biški vasi in Jablanu.

Razveseljava je novica, da je velika potreba po dograditvi otroškega vrtca, kar pomeni, da bodo že obstoječega pri mirnoških osnovnih šolah nadzidali in pridobili dodatne prostore. Samoprispevki

po stopnji 2 odstotka za sofinanciranje referendumskega programa se začne junija. Krajanji v tujini morajo letno v tolarski protivrednosti plačati 300 nemških mark, obrtniki in podjetniki s svojimi podjetji v KS Mirna Peč, ki živijo drugje, pa 500 nemških mark, seveda v tolarski protivrednosti.

L. MURN

OGLED DANTEJEVE JAME IN JAVORCE

NOVO MESTO - Planinska skupina Krke vabi v soboto, 20. aprila, na ogled Dantejeve jame in Javorce na Tolminskem. Odhod bo ob 6. uri zjutraj izpred Krke v Ločni, prevoz pa stane 800 tolarjev za osebo. Izlet bo vodil Peter Repovž, prijave pa zbirajo do danes, 18. aprila.

TURISTIČNO DRUŠTVO VABI

ŠENTJERNEJ - Turistično društvo Šentjernej organizira v soboto, 20. aprila, ob 20. uri občni zbor v prostorih osnovne šole Šentjernej. Do sobote lahko pošljete pristopne izjave na občino Šentjernej ali jih prinesete na občni zbor.

DVA STARA IN EN NOV DIREKTOR

NOVO MESTO - Na zadnji seji občinskega sveta so na predlog komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja Miro Maljuna, dosedanjo direktorico, imenovali za v. d. direktorice Kulturnega centra Janeza Trdine, in to za dobo enega leta, v tem času pa je treba uskladiti akte te ustavove z zakonom o uresničevanju javnega interesa na področju kulture.

Za direktorja Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto za dobo 5 let so imenovali dosedanjega direktorja te ustavove Danila Breščaka. Za novega direktorja Gasilsko-reševalnega centra pa so imenovali dosedanjega pomočnika direktorja Cirila Klemenčiča.

VELIKA DOBRODELNA PRIREDITEV

NOVO MESTO - Prihodnji četrtek, 25. aprila, ob 19. uri bo v športni dvorani pod Marofom v počastitev 50-letnice zavarovalstva na Dolenjskem velika dobrodelna prireditev, katere izkupiček bo namenjen izključno za izgradnjo nove porodnišnice. Gostje prireditve bodo New swing kvartet in Moped show, vstopnice po 600 tolarjev lahko kupite v predprodaji na zavarovalnici Triglav na Novem trgu in na dan prireditve v športni dvorani.

A. BARTELJ

MESTNI MINIBUS - Zadnji petek je na povabilo vodstva Avtobusnega prometa Gorjanci v Novo mesto pripeljal minibus znanega madžarskega proizvajalca Ikarusa. Gre za manjši avtobus, ki ima 16 sedežev in 30 stolječ in je kot nalač v potrebe mestnega prometa, saj je tudi zelo okreten. Tak minibus bi v novomeškem mestnem prometu lahko vozil na relacijah Šmihel - Novo mesto - Bršljin - Glavni trg - Ločna - Šmihel, in to tudi preko obnovljenega kandijskega mostu, saj njegova neto teža komaj presegajo 3.000 kg. Je pa cena tega avtobusa zelo visoka, okoli 160.000 nemških mark, tako da ga Gorjanci ne morejo kupiti, saj so tako rekoč vse njihove sedanje mestne linije nedonosne. Odločitev o nakupu tega minibusa tako ostaja na mestni občini, ki bi morala za to nameniti tudi del denarja. (Foto: A. B.)

CLIO ZA ZMAGOVALCA - Prejšnji četrtek sta v prostorih Renaulta sport v novomeškem Revazu direktor Revozove direkcije za komunikacije Tom Pleterski (levi) in vodja sportne avtomobilistične dejavnosti v tej firmi Rudi Šali izročila lanskemu zmagovalcu avtomobilističnih dirk za pokal Clio Branku Belingarju (desni) nagrado - avtomobil Renault Clio 1,4 RT. (Foto: Marko Klinec)

90 NOVIH KOSTANJEV - Prejšnji teden so delavci Vrtnarstva iz Murske Sobote v Kettejevem drevoredu zasadili 90 novih kostanjevih sadik. (Foto: A. B.)

Počasna obnova Kettejevega drevoreda

Ena zadnjih sklenjenih zelenih površin Novega mesta - Zagotoviti stalen denar za obnovo

NOVO MESTO - Marof oziroma Kettejev drevored je ena zadnjih in najdragocenejših zelenih površin Novega mesta. Vse ostalo so nam dosedanje občinske oblasti nadvise uspešno pozidale ali kako drugače spridile. Marof pa bi lahko - s potrebo nadgradnjo, seveda - postal eden in prelep mestni park. "Sedaj je najbrž zadnja priložnost, da mesto ohrani drevored," pravi Mitja Simič, dipl. inž. krajinske arhitekture in konservator na novomeškem Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine. Za to se je odločno zavzel tudi Društvo Novo mesto, katerega dejavni član je tudi Simič.

"Celovita obnova drevoreda je še posebej potrebna zato, ker je mesto v zadnjih letih izgubilo mestni park in druge zelene površine ter mnoga častiljiva drevesa," pravi Simič. Drevored, ki so ga ob sedanji Rozmanovi cesti zasnivali že leta 1830, čez Marof pa so ga zasadili pred dobrimi sto leti, so leta 1992 končno zavarovali in razglasili za spomenik oblikovane narave. Takrat pa je bil kilometr in pol dolgi dvostranski kostanjev drevored, ki je izjemn tudi v širšem merilu, že v kritičnem stanju.

Tri leta po načrtu obnove drevoreda pa se vsa zadeva še vedno ni zares začela. "Zaradi premalo denarja za ta projekt in njegovega nerdenega dotoka je predvideni časovni načrt obnove že zdavnaj propadel," pravi Simič. Društvo Novo mesto je o tej zadevi županu napisalo pismo in se zavzel za hitrejo in načrtejšo obnovo.

Prejšnji teden so delavci Vrtnarstva iz Murske Sobote zasadili okoli 90 kostanjevih sadik, ki bodo nadomestila propadla in odstranjena drevesa; v Murski Soboti so jih nabavili zato, ker so njihove strokovnjak za parkovno vrtnarstvo dr. Aleksander Šiftar.

A. BARTELJ

Suhokranjski drobiž

ŽUŽEMBERKU KMAVEŽICA - Staro vežico je v Žužemberku v obdobju leta 1994-1995 obnovljeno. V referendumskem programu KS Žužemberk je v programu nova mrljška vežica. Že leta 1994 je bil narejen idejni projekt, ki ga je izdelal arhitekt. Nova vežica bo stala na pokopalniščem in novem cerkvico sv. Mohorja in Fortunata. Mirnoška skupnost tako računa, da bodo že letos pričela zgradbeni dela. **NAJVEČJI TEHNISKI POMENIK NA DOLENJEM** - Te dni mineva 200 let, kar je železolivarna na Dvoru obnovila obratovati. Pomenljivo dogodka se zavedajo krajani Dvora in okolice. Vrtovno upokojencev, športno društvo, gasilci, kulturno društvo, Rdeči križ, odbor za pripravo muzeja delajo že v polni snemnosti. Za junij pripravljajo dogodek, ki bodo spomnjevale pridržane na Dvoru. Več o njem v naslednjih Prilogah.

S. M.

Ivanški proračun je že sprejet

Polemična razprava o zaključnem računu proračuna občine Ivančna Gorica - Koliko stanejo seje vseh organov? Tudi pohvale sestavljalcem listin

IVANČNA GORICA - Potem ko ivanški občinski svet pretekli četrtek ni sprejel predloga svetnika Igorja Bončina (SDSS), da bi zavoljo zahtevosti dnevnega reda, ki je predvideval ob obravnavi zaključnega računa občine Ivančna Gorica za leto 1995 tudi sprejem letošnjega občinskega proračuna, z dnevnega reda umaknil nekatere točke dnevnega reda, se je po deloma burni razpravi tik pred polnočjo končala (še ena) maratonska seja. Zaključni račun in proračun so svetniki sprejeli in ga v odmoru tudi raho "zalili", saj je za novo občino to uspeh.

Svetnika Franc Godeša (LDS) in Nikolaj Erjavec (SDSS) sta imela pomislike ob zaključnem računu proračuna za leto 1995, ker se znesek 153,5 milijona tolarjev prenaša kot presežek v letu 1996. Po Godeševem mnenju pa tako velik znesek presežka kaže na ne-realno planiranje in na počasnost pri realizaciji, omenjena vsota pa pomeni, da lanski občinski proračun ni bil realiziran v več kot 23 odstotkih. Godeš je zanimalo, kdo je odločal o tem, da se je lani preneslo približno 100 vlog za izdajo lokacijskih dokumentacij za černograditelje, "ko na drugi strani zamujamo z zadevami, ki so vitalnega pomena za razvoj občine, pa naj bo to sprememb dolgoročnega plana, od katerega je odvisna tudi gradnja šol ali izdelava

možnih lokacij za izgradnjo obrtnih in poslovnih objektov, pa tudi stanovanjskih hiš..." Po Godeševem mnenju znesek porabe stroškov za seje ni pretiran, zato ti izdatki ne bi smeli vplivati na stalšče vodstva občine, da se ne sklicujejo seje odborov in komisije za statutarnopravna vprašanja, ker to preveč stane, in da se "nato natrpa v eno sejo gradiv za dve ali več sej, kot se na današnji seji".

Zoper tovrstne izjave o dragih sklicih sej sveta, ki so našle odmev v javnosti, je protestiral tudi Igor Bončin. Dejal je, da ni res, da stane seja sveta 600.000 tolarjev, zato naj prikažejo vse stroške. Francko Vidmar (SKD) je motilo, da je indeks realizacija postavke sredstva za krajevne skupnosti le 80 odstotkov. Župan Jernej Lam-

pret (SDSS) je soglašal, da gre v resnici za velik prenos denarja v to leto, da pa je treba upoštevati, da so z republike zelo pozno, tik pred koncem leta, nakazoval denar. Po Lampretovih besedah prenos sredstev pomeni le nadaljevanje že začetnih del. Podžupan Jože Košak je pohvalil sestavljalce zaključnega računa proračuna (prav tako predsednik nadzornega odbora Jurij Kos) in menil, da je odstopanje 23 odstotkov še sprejemljivo. Lanska realizacija proračuna je bila okrog 650 milijonov, letos pa naj bi bila 837 milijonov (dejansko 679). P. P.

CVET ŽUPANSTVA - Občinski svet v Ivančni Gorici je naročil županu, naj mu čimprej, vsekakor pa pred poletnimi počitnicami, predloži v obravnavo in sprejem program razvoja občine, da bi lahko realno planirali odhodke proračuna. Svetniki so poleg te sprejeli več pobud oz. sklepov, ki jih je sooblikoval predsednik Franc Godeš, ne pa tudi sklepa, da bi naj nadzorni odbor natančno pregledal vse izdatke, ki so nastali v lanskem proračunu za dejavnost uprave oz. za nabavo opreme upravnih organov, med materialnimi izdatki pa posebej izdatek za službeni osebni avtomobil R-19, s katerim se prevaža župan. Cvet ivanškega županstva (z desne): podžupan Jože Košak (SKD), župan Jernej Lampret in tajnik občine Vinko Blatnik, je v pozničkih urah precej mrko poslušal (znova) glavnega oratorja Godeša. (Foto: P. Perc)

TRETJI LAVRIČEV POHOD

ŠENTVID PRI STIČNI - Plašninsko društvo Šentvid pri Stični vabi v soboto, 20. aprila, na tradicionalni, že tretji Lavričev pohod - 1. del. Zborni mesto pohodnikov bo ob 8. uri v Šentvidu pri Stični, pred gostilno Kava - bar.

NASELBINSKA KULTURA NA SLOVENSKEM - To dragoceno knjigo je predsednik OO RK Trebnje Dušan Mežnaršič na skupščini v zahvalo za dolgoletno portovovalno delo v organizaciji podelil Štefki Gregorčič, Majdi Miklič, Mici Koračin iz Mokronoga, Mici Brezovar iz Šentpertra in Mari Logarjevi iz Migolice. Skupščina je predlagala RKS, naj Malki Žore iz Čužnje vasi podeli najvišje priznanje - častni znak RKS. (Foto: P. Perc)

EUROTOUR 96 V LISCI - Sevniška Liscia je bila za študente iz Nizozemske in Slovenije še posebej zanimiva, ker posluje z državami Evropske unije in z državami v prehodu, vrsto let pa je Liscia prisotna tudi na nizozemskem trgu, v zadnjem času tudi z lastno blagovno znamko. Študenti so si ogledali proizvodnjo (na posnetku), manekenke pa so jim predstavile še programa perila in kopalk. (Foto: Pavel Perc)

Nizozemci presenečeni v Lisci

Zelo ugodni vtisi skupine 40 študentov, od tega polovice Nizozemcev, z Eurotourom 96 v sevniški Lisci - Slovenija edina od držav v tranziciji sodeluje v tem projektu

SEVNICA - V sevniški Lisci, d.d., so pretekli četrtete 40 študentom (po 20 iz Nizozemske in Slovenije) v okviru projekta Eurotour Ljubljana - Rotterdam 1996, katerega osrednje vodilo so poslovne priložnosti v razširjeni Evropi, podrobno predstavili podjetje, še zlasti pa trženjsko strategijo Lisce v državah Evropske unije na primeru Nemčije ter poslovanje z Nizozemsko.

Lica oziroma njena kadrovska služba, ki jo vodi diplomiранi psiholog Lado Močivnik, že drugo leto dobro sodeluje z ljubljansko studentsko skupino Management Group, ki je nosilka omenjenega projekta v Sloveniji. Po Močivnikovih besedah pa lisčani sodelujejo tudi z nekaterimi drugimi organizacijami, ki so "nosilci znanja, svežih in novih idej, uporabljivih

predvsem za kadrovske razvojne potrebe. Hkrati tovrstno sodelovanje prinaša promocijske priložnosti.

V pripravi na Eurotour 96 je Liscia nizozemskim študentom omogočila stik s svojo pooblaščeno zastopnico in distributerko za dejelilo tulipanov, Tjali de Joode, že na Nizozemskem. Tako so Nizozemci prišli v Lisco z že nekate-

ri informacijami o največjem podjetju v sevniški občini, a so bili, podobno kot naplški med turnejo po Sloveniji, prijetno presečeni nad "prelepo" dejeljo s kakovostnimi izdelki in visokim standardom". Soglašali so z ugotovitvijo, da so pri nas za managerja povsem enake zahteve kot pri njih. Razli-

* Dvotedenski intenzivni program izmenjave študentov priznanih evropskih univerz in poslovni šol Eurotour Ljubljana - Rotterdam 96 je priznanje za Slovenijo, saj je prva izmed držav v tranziciji, ki sodelujejo v tem projektu, ob Norveški pa je naša država edina izven Evropske unije. Udeleženci so obetani študenti, izbrani na podlagi svojega znanja, izkušenj in motiviranosti. Program vsebuje obiske v podjetjih, predavanja, delavnice in diskusije, ki jih vodijo priznani strokovnjaki in profesori obeh univerz. Končni rezultat projekta bo obsežno poročilo o rezultatih raziskave, zbrano v knjigi oz. brošuri.

Lastnike gozdov so ob tej priložnosti gozdarji še seznanili z nego mladega gozda ter s subvencijami, ki jih država namenja za opravljanje gojitvena in varstvena dela v zasebnih gozdovih. Seminarja se je, kot je sporočil vodja Krajevne enote Mokronog, diplomiirani inženir gozdarstva Jože Mori, udeležilo 50 lastnikov gozdov, ki so izrazili željo, da bi s podobnimi oblikami izobraževanja nadaljevali tudi v prihodnje, saj bodo z bolj strokovnim delom slovenski gozdovi še lepsi.

ka je morda le v tem, da morajo naši managerji obvladati kakšen tuj jezik več kot njihovi. P. P.

CENA SEJE - Ivanški svet po informacijah, da stane občinskemu svetu okrog 800 tiskov, začela godrnati o potrebi občinskih politikov. Nekaj občinskih svetnikov, posebej hujšev, bil Igor Bončina, so zahtevali datke, koliko dejansko stane sveta. Ker z odgovorom, da z vnaprstovanim mandatom in kadrovskim vprašanjem, streglo z natančnim podatkom bilo 15. seja s 4 odbori in komisijami, stalo več kot 638.000 tolarjev.

ZUPANOVA DEVETNA - Medtem ko je svetnik Franc Godeš prepričan, da župan ni ravnalo prav, ker je na prelomu leta brez ustrezne sklepov razpisala kupilo nov, dobril 1.500.000 tolarjev vreden službeni avtomobil R-19, zatrjuje župan Jernej Lampret, da je vse leprav. Župan je povedal, da je z družinskim avtom naredil okrog 35.000 službenih kilometrov, dobrobil 60.000 tolarjev dohodenje, od tega zneska pa je plačal 17.500 tolarjev dohodnine. Lampretova družina zato ni imela nobenega avtomobila. Godeš soglaša, da je bil avto potreben, "ni pa fejs, da se ponovila zgoda iz Grožnega". Kakšna je legalnost nabiranja tega avtomobila, kjer je poščasno s katerim se tako rada trka s prisih županove stranke (SDS), je vprašal Godeša. Župan odgovarja, da je bil avto naročen na novoškem Revozu po izbranih volitvah, kot to dela državni proračuni.

Trebanjske iverje

SMETI IN VODA - Komunale je javno podjetje, je kot prednik, ob katerem je zanimalo, da je vodnjak, ki je vodnjak, "spotakne", ga kritizira po volji in do onemogočnosti. Komunale so po malem že vajeni, da njih malodane brišejo čevlje, le včasih, ko gre za pavčenje, blatenje imena firme ustrezen odreagirajo. Tako so zadnjice radijcem z Vala 202, ki so v obdobju 1. do 10. aprila, da je vodnjak županove stranke (SDS) župan, ki je vprašal Godeša. Župan odgovarja, da je bil avto naročen na novoškem Revozu po izbranih volitvah, kot to dela državni proračuni.

Kje pa vas čevelj žuli, objavijo komunalci ne odvajajo smeti, ki jih imajo v Srednjih Laknicih, storitev pa jim zaračunava terenu dokazali, kdo ima vodnjak. Gospa, ki jih je "namočila" vodnjak, je ob obisku Ljubljancem komunalcev že potegnila občino nazaj, če da marsičesa ni vedel. V zadnjem času pa se ljudje jezijo na Komunalo, tokrat pa takrat, da taksajo obrenjevanje vodnjaka, ki jo je slovenska vlada uveljavila januarjem letos. Z mesecem po položnici zbrani denar v Komunala odvajati v republični proračun. To takso za komunalo padavinsko vodo mora Komunala zaračunavati tistim uporabnikom, ki so priključeni na komunalne omrežje ali imajo vodnjake in niso dolžni izvajati obratovalnega monitoringa, ne posredni zavezanci, kot direktor Komunale Pavel Jančič.

Sevniški paberki

PRIMOŽNOSTNI MANE - NI - Med obiskom 40 nizozemskih in slovenskih študentov v sevniški Lisci se je vodja programa priznala Meri Kelemin, spomnila, kako utegnili poprestiti dogajanje v krajšo modno revijo damskih perila in kopalk, ki je poteknila v Lisci, a tukaj poklicne manekenke iz vseh držav, ker pa so hoteli potegniti tudi nekateri modeli med kopalki, s pričepnimi Zagorkami, ki niso bili več mogoči za gat. Toda zagata je bila le v dežnu, saj je Meri Lisičje živito verjetno računala, da ne bo pregoroviti gotujščih študentov, da nekaj izhodov s kopalki. Brez zadrege sta se odzvala Nizozemci in en naš študent, ki nimajo več, da je bliskalo, ker bi gostje iz Eurotoura 96 imeli modni pisti slavnih manekenki, mi in Claudio.

VIKEND ZA ZELENJAD - JE IN VINOGRADNIKE - kova predstavitev razvojnega projekta o možnostih za pridobivanje v tranziciji v občini Sevnica v sevniškem gasilskem domu. Na projektne skupine inž. Slavko Šusterič iz sevniške kmetijske tovarne službe se je po malem topila od zadovoljstva in potovanja. Na predstavitev ni umanjil sevniški župan Jože Peterlin, precej razvedal (občinsko) mesto, za krite stroškov projekta tekmo nedeljni na Podvrhah. Klenovšku na generalnega zadovoljstva italijanskega protizračnega oružja vinogradnik in Slavko Š. pa so ugotovili, da moralno gorisko podjetje prenoviti iz Bonus v Malje. Po tem bi mu lažje spregledali toliko neposlovnost.

CENTER ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO TREBNJE, Kidričeva 2

Telefon: 068/44-558
Telefax: 068/44-183

VPISUJEMO V PROGRAME

IV. STOPNJA

* trgovec — prekvalifikacija (pogoju za vpis je končana katerakoli 3-letna poklicna šola)

NADALJEVALNI PROGRAM (V. stopnja)

* TRGOVINSKI POSLOVODJA (vpis 18. 4. 1996 ob 16.00 uri)

Naknadni vpis vsak dan med 8. in 16. uro na CIK Trebnje. Pogoju za vpis je končana 3-letna trgovska šola.

VIŠJEŠOLSKI PROGRAM

VIŠJA POSLOVNA ŠOLA — VPIS V 2. LETNIK

Smer: — zunanjetrgovska-komercialna

VISOKOŠOLSKI PROGRAM — VISOKA STROKOVNA ŠOLA ŠTUDIJ NA DALJAVO

VISOKA POSLOVNA ŠOLA — 1. letnik Ekonomski fakultete Ljubljana

Smer:

— management, turizem, podjetništvo, mednarodno poslovanje, podjetniške finance, zavarovalstvo, bančništvo, računovodstvo, poslovno informiranje Izvedena bo tista smer, v katero bo vpisano vsaj 40 udeležencev.

VISOKA POSLOVNA ŠOLA — VPIS V 3. LETNIK

Pogoju za vpis je končana 1. stopnja EF Ljubljana ali EPF Maribor.

Smeri:

— podjetništvo
— podjetniške finance

O krški dvorani bo še tekla beseda

Krajevna skupnost Krško podpira večnamensko dvorano, čeprav malo manjšo - Zakaj se občina Krško ni javila na razpis za sredstva za reševanje prostorske stiske?

KRŠKO - Čeprav so krški svetniki na zadnji seji z veliko večino glasovali proti nadstandardni večnamenski dvorani, je že jasno, da ta odločitev ne bo dokončna, saj je že v ponedeljek krajevna skupnost Krško sklical razširjeno in dobro obiskano sejo z edino točko, za katere so razpravljalci porabili skoraj štiri ure, svetniki pa naj bi o tem ponovno razpravljali na eni od naslednjih sej.

Podprt so predlog, da župan svetu občine ponovno predlaga uvrstitev na dnevnini red točko o izgradnji večnamenske dvorane, razpravljalci pa naj bi o dveh predlaganih velikostih dvorane: o pr-

stiske. Krška občina bi namreč izpolnila vsaj 3 od sedmih kriterijev. Tako je ministrstvo dobitilo kar 256 projektov, od katerih le 50 ni bilo upravičenih, ostali pa bodo zaključeni do leta 2004, saj država

prispeva do 50 odst. normirane vrednosti.

Po besedah domaćina Niko Žibreta, ki je v ministrstvu za šolstvo in šport pristojen za investicije, je država le v dveh primerih naletela na odporn, ko bi se morale občine odločiti za sofinanciranje nadstandardne dvorane: v Brežicah in v Krškem. "Šola se namreč ne gradi vsako leto, pač pa za 50 ali 100 let!" je dejal Žibret.

T. GAZVODA

Za revizijo stečaja Vidma

S konference SDS - Odločitev o prodaji Vidma ne more biti pravica sodne oblasti, pač pa vlade

KRŠKO - Na 2. konferenci občinske organizacije SDS Krško, ki so se že udeležili tudi glavni tajnik SDS Erik Modic, koordinator za Posavje Andrej Vizjak in Vinko Šusteršič, dober poznavalec nekdaj in današnjih razmer v Vidmu, so na osnovi mnogih strokovnih razprav o Vidmu sprejeli 11 zahtev. Tako naj se ugotovi upravičenost uvedbe stečajnega postopka, saj je v času njegove uvedbe obstajal dober sanacijski program, ki je zagotavljal delo 1.400 delavcem. Ker sta oba najemnika lani ustvarila dobikek, je revizija stečajnega postopka nujno potrebna.

Ker je ugotovljeno, da sta Sklad RS za razvoj in Agencija za sanacijo bank in hranilnic odpisala svoje deleže in jih tako pripisala v javni dolg, naj se nemudoma razvijavi stečajni postopek ter se tako zaščiti interes vseh lastnikov in državljanov. Potrebno je dovoliti in izvesti revizijo stečajnega postopka, ki ga stečajni upravitelj Branko Ogorevc trenutno ne dovoli. Terjatve vseh ustavnih, ki so v državnih lasti, naj se spremenijo v lastniške deleže. Davkopalčevalci iz Krškega javno pozivajo Agencijo za sanacijo bank in hranilnic, da ugotovljenje, da bodo vse športne paralele dale po nekaj svojih ljudi v obstoječi občinski odsek za sport. Ta odsek bi potem prerasel pravcato armado, saj že zdaj, ko bo za nogomet, šteje kaka dva cakata nog.

POBRATENJE PLANINSKIH DRUŠTEV

BREŽICE - Planinci iz Brežic in iz društva PTT iz Ljubljane so v nedeljo skupaj obiskali Bizeljsko, Sveti Gore, grad v Podgori, Pečice in Arnowo selo, kjer so končali pot pri lovski koči. Društvi, ki sodelujeta že enajst let, sta ob tokratnem srečanju podpisali listino o pobratenu.

KRŠKO - Na 2. konferenci občinske organizacije SDS Krško, ki so se že udeležili tudi glavni tajnik SDS Erik Modic, koordinator za Posavje Andrej Vizjak in Vinko Šusteršič, dober poznavalec nekdaj in današnjih razmer v Vidmu, so na osnovi mnogih strokovnih razprav o Vidmu sprejeli 11 zahtev. Tako naj se ugotovi upravičenost uvedbe stečajnega postopka, saj je v času njegove uvedbe obstajal dober sanacijski program, ki je zagotavljal delo 1.400 delavcem. Ker sta oba najemnika lani ustvarila dobikek, je revizija stečajnega postopka nujno potrebna.

Ker je ugotovljeno, da sta Sklad RS za razvoj in Agencija za sanacijo bank in hranilnic odpisala svoje deleže in jih tako pripisala v javni dolg, naj se nemudoma razvijavi stečajni postopek ter se tako zaščiti interes vseh lastnikov in državljanov. Potrebno je dovoliti in izvesti revizijo stečajnega postopka, ki ga stečajni upravitelj Branko Ogorevc trenutno ne dovoli. Terjatve vseh ustavnih, ki so v državnih lasti, naj se spremenijo v lastniške deleže. Davkopalčevalci iz Krškega javno pozivajo Agencijo za sanacijo bank in hranilnic, da ugotovljenje, da bodo vse športne paralele dale po nekaj svojih ljudi v obstoječi občinski odsek za sport. Ta odsek bi potem prerasel pravcato armado, saj že zdaj, ko bo za nogomet, šteje kaka dva cakata nog.

KDJO JE KDO - V Brežicah so malo v laseh, kdo je najbolj poslužen za praviti tukajšnjega življenja. Na sejmu v Ljubljani peli slavni slovenski turistični zvezni, pa je Mokrovič malo povzgnil glas, kaj pa mi, saj se vendarle turistična dela pri nas! No, to je malo morda za domačo rabo, ki pripada vseki jasli. Ampak takrat v Ljubljani so Brežičani doktorju Božiču in drugim visokim živinam premožno pokladel sami najbolj ne kaže najbolj.

SPORTNI DUH - V Brežicah bojijo, da bodo vse športne paralele dale po nekaj svojih ljudi v obstoječi občinski odsek za sport. Ta odsek bi potem prerasel pravcato armado, saj že zdaj, ko bo za nogomet, šteje kaka dva cakata nog.

KDO JE KDO - V Brežicah so malo v laseh, kdo je najbolj poslužen za praviti tukajšnjega življenja. Na sejmu v Ljubljani peli slavni slovenski turistični zvezni, pa je Mokrovič malo povzgnil glas, kaj pa mi, saj se vendarle turistična dela pri nas! No, to je malo morda za domačo rabo, ki pripada vseki jasli. Ampak takrat v Ljubljani so Brežičani doktorju Božiču in drugim visokim živinam premožno pokladel sami najbolj ne kaže najbolj.

PREČANJE V SRONILJAH

BREŽICE - V soboto, 27. aprila, ob 11. uri bo v Sromljah Brežicah vsakoletno srečanje borcev in aktivistov Kozjančega, s katerim bodo počastili dan upora proti okupatorju, domačino ustanovitve Osvobodilnico fronte in ustanovitve Kozjančega odreda. Slavnsotni govornik bo dr. Alojzij Slavko Šumbera, predsednik občinskega sveta Brežice. Po uradnem delu predavitev, v katerem bo kulturni program, se bodo udeleženci skupno zadržali na prireditvenem mestu ob prigrizku in pijači; obsoje bodo poskrbeli domačini. Ce bo slabo vreme, bo predavitev pod streho. Srečanje v Sromljah organizirata skupaj pripravljalniki odbor in občinsko odbor ZBU NOB Brežice.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 5. do 12. aprila so brežiški porodnišnici rodile: Andreja Pustak iz Bračne vasi - Kestljanja, Mojca Rondič iz Šentjanja, Anita Vogrin s Čebalo - Matica, Suzana Jurkovič iz Loke - deklica, Anica Rostohar iz Loke - dečka, Mateja Bajec iz Gaberja - dečka. Čestitamo!

Nekaj drugega kot gostilna

Bizeljsko društvo kmetic na sejme in izlete

Alenka Iljaš

liko. Zato je nujno povezovanje v kraju, kar pomeni tudi delo za več ljudi ali kmetij," je prepričana predsednica društva kmetic.

Turizem ne more biti glavni zaslužek turistične kmetije, meni Iljaševa, zato je po njenem kar prav, da bi kmetije imele določen delovni čas in da turisti ne bi mogli priti, ko se jim zazdi. Najbrž pa je s tem v zvezi upravičen pomislek Iljaševe, da bi turistična kmetija veljala za negotoljubo, če bi se v sedanjih slovenskih razmerah šla tako uradništvo, ki ga sicer že dolgo poznata in priznavata npr. kmet in vsak obiskovalec turističnih kmetij v Avstriji.

Turistična kmetija po mnenju Iljaševe lažje shaja, če tam živita vsaj dve generaciji. "Kmetija zahteva svoje, turizem zahteva svoje, zato je dela za vse dovolj," pravi o tem predsednica bizeljskega društva kmetic.

M. LUZAR

naj pove, kaj je storila, da bi zmanjšala svoje terjatve (107 milijonov mark) podjetju, ki je ustvarjalo z dobičkom. Z revizijo stečajnega postopka, ki naj zajame čas od leta 1989 do danes, naj se vzpostavi prvotno stanje lastništva. Privatni kapital, ki je bil v času stečaja pošteno pridobljen, je potrebno spremeniti v lastniški delež. Celozna in papirna proizvodnja morata ostati integrirani. Potrebna je dokapitalizacija v obliki izdaje delnic na podlagi poštene cenitve tovarne. Glede na to, da je podjetje Videm moralno v stečaju na podlagi predloga Sklada za razvoj in da je to delo stečajnega upravitelja usmerjalo Ministrstvo za gospodarske dejavnosti, odločitev o prodaji Vidma v stečaju ne more biti pravica sodne veje oblasti, temveč mora biti odločitev o prodaji povsem v pristojnosti izvršilne veje oblasti, to je vlade RS.

T. G.

Mednarodni dan knjige in avtorskih pravic

23. april v Krškem

KRŠKO - Lani na jesenskem zasedanju je generalna skupščina UNESCO sprejela resolucijo, s katero je 23. april razglasila za mednarodni dan knjige in avtorskih pravic. V Sloveniji bo praznovanje potekalo pod gesлом "Podarimo bližnjemu knjigo" in bo hrkrati praznovanje slovenskega dneva knjige, ki ga je predlagalo Društvo slovenskih pisateljev.

Valvasorjeva knjižnica bo v vhodnem prostoru na Cesti krških žrtev 26 v torek, 23. aprila, bralcem in občanom brezplačno ponudila okrog 500 knjig, v galerijskem prostoru knjižnice bo pripravila razstavo knjižničnih dragocenosti: knjig, zemljevidov, grafik, rokopisov, razglednic itd., mlade bralce pa vabimo, da si v mladinskem oddelku ogledajo razstavo knjig na temo "revčina", saj je OZN leta 1996 proglašila za mednarodno leto boja proti revčini v vseh oblikah. Razstava je tudi podlaga za reševanje mednarodnega knjižnega kviza Otroci za boljši svet, ki je namenjen učencem osnovnih šol. Vprašalnike dobite pri knjižničarki, kviz lahko rešujete sami ali s pomočjo še koga. Rešitev v svoj naslov napišite na dopisnico in jih posredujte v knjižnico do 30. avgusta, ta pa bo tudi poskrbela za nagrade.

Knjižničarke Valvasorjeve knjižnice, Krško

NOVO VODSTVO SDS

KRŠKO - Na osnovi sklepa nadzorne komisije občinskega odbora SDS je bil predsednik stranke Stanislav Dvorsk razrešen funkcije predsednika in člena občinskega odbora stranke, na njegovo mesto pa je bil na nedavni konferenci SDS s 49 glasovi za, enim proti in tremi vzdržanimi izvoljen Danilo Koritnik.

OB 90-LETNICI ŠOLE V KOSTANJEVICI

KOSTANJEVICA - Letos milenijev 90 let, odkar v Kostanjevici stoji staro šolska stavba, zato bo v prihodnjih dneh nekaj priredev, posvečenih tej oblikti. Tako bo v petek, 19. aprila, ob 17. uri v televodnici osnovne šole občinska revija osnovnošolskih pevskih zborov. V soboto dopoldne bo v Kostanjevici potekal 8. pionirski ekstempore, ki se ga bodo udeležili osnovniki iz Posavja, Dolanske in Belo krajine ter učenci nekaterih drugih slovenskih šol. Razstava njihovih del bo v sredo, 24. aprila, ob 18. uri v Lamutovem likovnem salonu.

OTROCI RAZSTAVLJajo

KRŠKO - V tukajnjem otroškem vrtcu v enoti Ciciban v šolski ulici 1a bo v soboto in nedeljo od 10. do 18. ure razstava izdelkov posavskih predšolskih otrok, ki so ji dali naslov Majhen sem, svet doživljaj in izražam po svoje. Otvoritev bo v soboto ob 10. uri. Razstava, na kateri se bodo predstavili otroci iz občin Sevnica, Krško in Brežice, je namenjena praznovanju 40-letnice Zavoda RS za šolstvo - OE Novo mesto. Organizatorji pričakujejo obiskovalce iz Posavja in od drugod.

MINISTER GABER OBISKAL KRŠKO OBČINO - V petek, 12. aprila, se je minister za šolstvo in šport Slavko Gaber s svetovalcem Nikom Žibretom mudil v krški občini. Najprej je na povabilo občinske organizacije LDS obiskal Senovo, kjer je spregovoril o novi šolski zakonodaji, o možnostih zasebnega šolstva, uradu za mladino, šolski upravi in Brežicah, ravnateljica senovske osnovne šole pa je ministrica opozorila na staro šolsko stavbo v kraju in potrebo po pomoči in posredovanju. Minister se je udeležil tudi svečane otvoritve televodnice v Kopričnici (na sliki). Ravnatelju Jožetu Ivačiču je predal simbolični ključ, ta pa ga je izročil učiteljici televodnbe. Televodnica bo služila tudi kot večnamenski prostor. Da je ta investicija, ki je vredna 68 milijonov tolarjev, financirali pa so jo država, občina in krajan, za domačino izrednega pomena, so dokazali z možičnim obiskom prireditve, ki so jo popestrili tudi pevci brestaniškega moškega zborja, folklorna skupina s Senovega ter razstavi priznanj uspešnega domačega kolesarja Uroša Dularja in slikarja Leopolda Petana. (Foto: T. Gazvoda)

V Brežicah kabelska televizija

Sprva sistem za prenos tujih programov, kot cilj iz prihodnosti omenjajo brežiški TV-studio - Najprej središče mesta in Šentlenart - Gradnja omogoča povezavo televizij

BREŽICE - V Brežicah bo začela delovati kabelska televizija. Kabelski televizijski sistem bo sprva prenašal televizijske programe različnih slovenskih in svetovnih postaj. Ni pa izključeno, da bi Brežice kdaj v prihodnje imelo svoj televizijski studio, kot meni Tone Zorko, predsednik sveta KS Brežice.

Omenjeni kabelski sistem naj bi najprej zaživel v središču Brežic, kjer naj bi signal iz osrednje postaje na Maistrovi 8 začeli sprejemati že letos jeseni. V nadaljevanju bodo napeljali kabelsko omrežje v Šentlenart in Črnivec, kot 3. etapo pa omenjajo gradnjo sistema v zaselkih okrog Brežic. Koncesija, ki so jo predhodnem razpisu zdaj že oddali, se nanaša na gradnjo sistema v središču Brežic in Šentlenartu. Če bo kabelska televizija v domovih res proti koncu leta, je najbrž veliko odvisno od uspeha graditeljev pri pridobivanju vseh potrebnih upravnih dovoljenj.

Dejstvo je, kot poudarjajo, da bodo najprej zbrali vse dovoljenje in šele potem začeli graditi omrežje. Drugje v Sloveniji so menda delali gaditljivi kabelske televizije po obrnjem v vrstnem redu.

Naročniki bodo plačali za primarno omrežje znesek v vrednosti 150 do 300 mark, pozneje naj bi mesečno plačevali ceno v vrednosti 10 mark.

Televizijske kable bodo polagali v zemljo, in sicer bodo graditelji pri tem sodelovali s Telekomom, kot napovedujejo. Z vgradnjo omrežja v tla bodo imeli verjetno nekaj težav, če se bodo želeli izog-
ni prekopavanju domala nanovo asfaltirane ceste v središču mesta.

Graditelji kabelske televizije bodo skleplali pogodbne z vsakim

* Organizatorji in izvajalci gradnje zagotavljajo, da pripravljajo sistem tako, da ga bodo lahko po željah še razširili. Vgradili bodo večino uvoženega materiala, kar je po njihovem potrdilo za dobro delovanje omrežja. Na brežiška vprašanja, ali bo brežiški kabelski televizijski sistem zasnovan tako, da bi se ga dalo povezati s podobnimi sistemi v sosedstvini, odgovarjajo pritridentalno.

naročnikom posebej, kar pomeni, da odpadejo posredniki, kot so hrični sveti v blokih z več stanovalci.

L. M.

Grozljivka, bolezen norih krav

Strašljiva goveja spongiformna encefalopatija oz. Creutzfeldt-Jacobova bolezen pri človeku bo posredno prizadela tudi našo govedorejo, ki je že dalj časa v krizi

Nesreča nikoli ne prihaja sama. Slovenska govedoreja, naša najpomembnejša kmetijska panoga, stagnira ali nazaduje, na Primorskem celo katastrofalno. Vse več travnikov ostaja nepokorenih, pašnikov nepopasenih, bohoti se grmovje v zarašča gozd. Zdaj pa je prišla še bolezen norih krav. Naj se še tako tolažimo in prepričujemo, da smo iz grozčega epidemije izuzeti otoček sreče, in da nam bo izpad angleškega mesa omogočil večji izvoz v Evropsko zvezo, se moramo sprijazniti s tem, da bo tudi to postabšalo položaj govedoreje. Panike pač ni mogoče povsem preprečiti, saj je plod nezaupanja, ugibanj in nedvostnosti, zlasti slednje pa je povsod dovolj. Prodaja govejega mesa je že občutno padla tudi pri nas.

Bolezen norih krav, ki se po odkritijih njene človeške oblike imenuje Creutzfeldt-Jacobova bolezen, veterinarska stroka pa jo pozna pod imenom (bovina) spongiformna encefalopatija (BSE), je že skoraj vse 20. stoletje znana bolezen, z več pojavnimi oblikami,

va, ki je v elizabetinski in kasnejši dobi odločilno pripomogla, da je Anglija postala prva pomorska sila sveta. K utisnju so prispevali svoj delež tudi lastniki velikih govejih farm, ki sedijo v lordski zbornici in so svoje premoženje skušali obvarovati pred veliko škodo, ki se je obetala.

Zdaj ni moč ničesar več skravati. Creutzfeldt-Jacobova bolezen je v Angliji pokosila že 160.000 krav, ugotovili pa so jo tudi na Irskem in Portugalskem, v Švici, Franciji in Nemčiji. Evropska zveza je že sprejela stroge ukrepe in omejitve, med katere šteje tudi napovedan pokol več milijonov krav. Slovenske oblasti so zanikale kakršnokoli možnost, da bi bila ta bolezen že pri nas. Na Hrvaškem, kjer je ministrstvo za zdravstvo zanikal pojav bolezni, je tednik Globus malo zatem poročal, da sta po izjavi predstojnikov nevrologije v zagrebški in splitski bolnišnici umrli dva bolnika v strahovitih bolečinah, ki jih povzroča Creutzfeldt-Jacobova bolezen.

DANES PREDAVANJE O BOLEZNI NORIH KRAV - V prostorih izobraževalnega središča v Hotelu Krka bosta danes ob 17. uri mag. Polona Juntez z veterinarske fakultete in mag. Zoran Kovač z republiške veterinarske uprave predaval o najnovejših doganjih o bolezni norih krav. Vabljeni!

ki pa ji niso pripisovali večje nevarnosti. Plat zvona so začeli biti pred sedmimi leti v Veliki Britaniji, ko je zbolelo deset ljudi. Vlada je sicer umaknila iz prodaje hrano, okuženo s BSE, še bolj pa se je potrudila, da je zadevo utišala, saj je šlo za britansko govedorejo, stoljetni ponos otoškega gospodarstva, 25 sadik z 200 tolarjev. Delalnina so jabolka 200 tolarjev, mletačna špinaca 400, domaći sadni kis 150, kraljiči 300, domaći čaji 100, marelice (suhe) 900, suhe slive 500, fige 600, oreščki 900, jabolka 120, cvetlični med 100, kostonjev med 550, ajca 22, dežavac ocvirkov 400, smetana 100, sirček 400, domaća kokoš 600, živila moka 350, merica regata 100 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavni bili banane: 153, ananas 330, jabolka 126, kivi 150, orehi 850, žabol 247, česen 347, korenček 158, domolj zelene 295, solata 640, životnjek 120, paradižnik 357, kuharje 483, kislo zelje 100 tolarjev. Pri Deladiniju so jabolka 180 tolarjev, hruške 260, grozdje 650, pomaranče 150, limone 200, breske 700, marelice 1100, jagode 100, paprika 490, čebula 120, krompir 200, cvetača 400 in banane 170 tolarjev.

KOPRIVNIČANI NAJBOLJŠI - Kar 20 ekip se je v soboto pomerilo na posavskem tekmovanju mladih čebelarjev v radeški osnovni šoli, ki sta ga vzorno pripravila ČO Marjana Nemca Radeče in tukajšnje čebelarsko društvo. V nizji skupini sta zmagovali Brežičana Marko Trajkovski in Marjan Novoselec pred čebelarskim krožkom OŠ Koprivnica in OŠ Krško. V srednji skupini pa sta bila med 11 ekipami najboljša mlada čebelarja iz Koprivnice Andrej Lužar in Mario Mir (na posnetku jima priznanje in nagrado izročata predsednik ZČD Slovenije Marjan Skok in predsednik ČD Radeče Jakob Kmetič), pred Lekovcem in Šentjanžem. (Foto: P. P.)

kmetijski nasveti
Skoraj čudežni agrogel
Na začetku devetdesetih let je huda poletna suša prizadela naše kmetijstvo in tedaj je bilo izrečenih veliko besed o nujnem nacionalnem programu namakanja, ki pa je zaradi hribovitosti zemljišč več ali manj neuresničljiv, v vsakem primeru pa zelo drag. Tedaj je v tisku pojavila skorajda sramežljivo prva vest, da kočevska tovarna Melamin (Kočevje, Tomšičeva 9) izdeluje posebno snov, tako imenovani agrogel, ki utegne, če je pravilno in pravočasno uporabljen, precej omiliti posledice suše. Kot vsaka novost je bil deležen nezaupanja, zdaj, po petih letih praktične uporabe, pa mu kmetijski strokovnjaki priznavajo nesporne koristi in prednosti ter ga priporočajo predvsem pri zasaditvi trajnih nasadov (vinogradov in sadovnjakov) na zemljiščih, kjer namakanje ni mogoče ali pa je povezano z velikimi stroški.

Agrogel kočevska tovarna ponuja v dveh oblikah oz. izdelkih, kot agrogel K3 in kot agrogel kristal. Prvi je v obliki gel paste namenjen zaščiti korenin pri presajjanju in saditvi, drugega pa v obliki grobo zrnatih kristalov vnašamo v zemljo in z njegovo pomočjo izboljšamo rastne razmere. Poglavitna agrogelova lastnost namreč je, da je to malone čudežna higroskopna snov, ki veže velikanske količine vode, kasneje, v sušnem obdobju, dostopne rastlinam. En sam kubični centimeter agrogela je sposoben vezati sto in celo več kubičnih centimetrov vode, ki je vezana le z močjo nekaj atmosfer, kar pomeni, da je v primeru suše lahko dostopna rastlinska korenina.

Nezaupljivi uporabniki so se sprva ustrašili tudi cene, potem pa se prepričali, da se dodatek agrogela vsekakor izplača vsaj pri pravilih novih nasadov. Kot je splošno znano, je jesenska saditev mnogo boljša od pomladanske, zlasti zato, ker prve skorajda ne more presečeti suša, omogoča pa tudi dovolj časa za dobro ukorinjenje. Žal mnoge trajne nasade zasajajo še spomladni, praviloma pa to velja predvsem za vinograde, ki jih v naših razmerah običajno sadijo proti koncu aprila ali še v začetku maja. Tedaj se rado pojavi daljše sušno obdobje, ki pa ga je moč prav z dodajanjem agrogela uspešno premagati. Stroka priporoča na trtoni sadiko od 5 do 20 g agrogela kristal, odvisno od tal, na ta račun pa mogoče do polovice zmanjšati organske snovi oz. gnojila, potrebna pri sajenju. Za nameček pa je (želatinasta snov!) agrogel koristna še v nem pogledu: odganja namreč voluharja, največjega sovražnika sadjarjev.

Inž. M. LEGAN

(teh pa je daleč največ in možganih in hrbitenjači), samo z govejim mesom pa se po mnenju nekaterih strokovnjakov bolezen ne more prenašati.

In zakaj pišemo o vsem tem na kmetijski strani? Zato, ker je bolezen dobila strašljiv obseg po zaslugu tehnološkega postopka v reji krav, ki se ni oziral na ničesar drugega kot na dobiček. Lahko bi ji pripisali tudi maščevanje narave. Nikjer drugje na svetu kot v Britaniji niso namreč govedoreci tako velikega dela naravne rastlinske krme nadomestili s kostno in mesno moko, pridobljeno iz odpadkov in morda celo poginulih živali. Dokler so v kaflinerijah odpadke predelovali pri visokih temperaturah (tako kot naša kaflinerija v Zagatu), ki so uničile kužno beljakovino, se bolezen ni razširila, ko pa

POMIRJEVALNA IZZAVA - Mag. Zoran Kovač, vodja sektorja za epizootiologijo pri republiški veterinarski upravi, je na predavanju dr. Junga v Celju dejal: "Slovenija je za zdaj že zunaj kroga nevarnih delž in doslej ni bilo še nobenega primera okužbe. K nam je mogoč uvoz živali in mesa govejega porekla, vendar pri tem upoštevamo posebne zahteve v skladu s pravili posebnega urada za kužne bolezni v Parizu, ki med drugimi zahteva, da je treba okužene živali popolnoma uničiti." Mag. Kovač je tudi zatrdiril, da že nekaj let nismo uvozili mesa iz Anglije, diplomatsko pa se je izognil trditvi avstrijskih časopisov, da smo še letos z otoka uvozili 20 ton mesa, češ da nas Avstriji, ki so na veliko uvažali angleško govedino, morda skušajo le spraviti na slab glas...

so predelovalno temperaturo zmanjšali le na 70°C, se je bolezen začela širiti. Kolikšen obseg je že zavzela, jo nemogoče natančneje ugotoviti, saj ima zelo dolgo, večletno inkubacijsko dobo. Seveda so se v Angliji zganili, prepovedali so uporabo notranjih organov krav za človeško prehrano in sprejeli še druge ukrepe, Evropska zveza pa je povsem zaprla uvoz govedine in živali. Kako se bo vse to končalo, lahko še slutimo.

MARJAN LEGAN

AGRO d.o.o.
NOVO MESTO

Prodajalna »SEJALEC«
Rozmanova ulica 3
tel.: 24-132

- vrtna semena
- semena trav in detelj
- čebulice spomladanskih rož (lilije, dahlije, gladiole...)
- sadike VRTNIC, BOROVNIC, JAGOD, KIWIA...
- semenski koruza: OSSK 247 — pakiranje tudi po 1 kg BC-272, BC-318, PIO-NEER-EVA, HELGA, CARLA vrtno orodje GARDENA

»KMETIJSKA APOTEKA«
Kastelčeva ulica 3
tel.: 322-560

ZAŠČITNA SREDSTVA ZA VARSTVO RASTLIN

- ročne in motorne škropilnice, škropilne palice, rezervni deli in pripomočki za škropiljenje
- žveplenoapnena brzga

UGODNO od 20. 4. do 1. 5.
PRIMEXTRA 11 1.400 SIT
RIDOMIL MZ 1 kg 2.650 SIT
DITHANE M 45 1 kg 960 SIT

Prodajalna »NOVI TRG«
poslovno-trgovski center pri pošti
tel.: 324-583

- motorne žage STIHL in HUSQVARNA
- vrtni rotacijske kosičnice in kosičnice na laks
- pralni aparati LAVOR WASH in KARCHER
- rezervni deli
- vrtna semena
- vrtno orodje WOLF
- drobno ročno orodje

Ureja: dr. Julij Nemanč

V vinogradu se neučakanost lahko maščuje

(Nadaljevanje)

V vsakdanjem življenju bi človek moral znati ločiti med dobrim in manj dobrim, ker ni dovolj, da loči zgolj dobro od slabega. Največkrat prepozno ugotovimo, kako smo se motili v dobri veri, da delamo prav.

Zakaj zastavljam napačne načrte? Poleg osebnih je najpogostejsi skupni razlog želja pridobiti ali pridelati čim več. Mnogokrat po industrijski logiki menimo, da bomo, če povečamo vlaganja in diplinirano normative, več zaslužili.

Toda z naravo se ne da gospodariti brez upoštevanja njenih zakonitosti. Ker vremenski razmeri ne dovolimo, da se odpočije? Povečano občutljivost za bolezni in škodljivce pa brez pomislek rešujemo z nadaljnimi škropiljenji, namesto da bi se vprašali, zakaj poprejšnje škropiljenje ni bilo dovolj učinkovito.

Ce se ne prilagajamo vremenskim razmeram in še dodajamo napačne ukrepe, seveda težave se povečamo. Zato preverite svoje ravnanje s tem, da si zastavite naslednja vprašanja:

- Je vinograd zasajen na dobrini vinogradniški legi, so tla pravilno pripravljena pred sajenjem?
- Sta za določeno parcele izbrani primerni sorta in podlaga?
- Ste do polne rodnosti postopno obremenjevali trto in pravilno gojili brez mineralnih gnojil?
- Ste poskrbeli za tvorbo ali

(Nadaljevanje prihodnjic)
Inž. JOŽE MALJEVIČ

pritožnika (to pomeni, da gre za prizadetost pobudnika glede kranjenih človekove pravice).

Ústavno sodišče predvsem ocenjuje, če so sodišče morda napačno razlagala zakonska določila, tako da je pri tem prišlo do kršitve ústavnih pravic in temeljnih svoboščin. Treba pa je vedeti, da pri tem ústavno sodišče ne posega v ocenjevanje dejanskega stanja zadeve ali glede pravilne uporabe zakona na splošno. Ocenjuje le, kako so bili v obravnavanem primeru zakoni uporabljeni z ústavnopravnega vidika oz. če je podana na tem področju kakšna kršitev.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Kuhanje z mikrovalovi

Uporabnost mikrovalovnih pečic, v katerih delujejo samo mikrovalovi ali pa so kombinirane z infragrelcem - grolom, kjer se živila lahko tudi zapečejo, je znana. Nekatere pečice imajo vgrajen tudi ventilator z grelcem, ki omogoča kombinirano segrevanje. Kadar želimo manjši obrok pripraviti na hitro ali odtagiti in pogreti zamrznjenega, je mikrovalovna pečica najbolj primerna.

Prednost pri pripravi hrane je, da ni potreba uporabljati maščobe in vode. Tako obdelana zelenjava ohrani hranišno sestavo in naravno barvo ter aroma. Najbolj cenjena lastnost te pečice je, da v njej pogrete jedi nimajo okusa po postanem.

Za manjša gospodinjstva so primerne pečice z močjo mikrovalov med 700 in 900 W in jih lahko postavimo kar na delovni pult ali jih vključimo med kuhinjske elemente. Za boljšo porazde-

Leopold Petan se predstavlja domačinom

Slike na steklo

KOPRIVNICA - Kulturno društvo Anton Aškerc, osnovna šola Koprivnica, zveza kulturnih organizacij Krško in Kozjanski park so v prostorih osnovne šole v Koprivnici pripravili razstavo oljnih slik na steklo in risb s tušem domačina Leopolda Petana. To je njegova druga samostojna razstava. Petan se je rodil v Brežicah, kjer je preživel mladost, nato pa ga je živilska pot vodila v Zagreb in Italijo. Pred skoraj 20 leti ga je željal po domovini vrnila v rodni kraj njegovih prednikov - Veliki Dol pri Koprivnici. Tu si je ustvaril nov dom, kjer živi in ustvarja.

PETAN V KOPRIVNICI - Dela Leopolda Petana so bila do sedaj na ogled na desetih skupinskih razstavah v Italiji, Nemčiji in Posavju, po samostojni razstavi na Senovem pred 11 leti pa se tokrat predstavlja še v domačem kraju.

"Izrazita značilnost njegovega slikarstva je izbranost, prefijenost in tišina, izražena v barvi, ki oblikuje svet nemih dreves in drobnega listja v dialogu z bleščajočim steklenim svetlobom in njegovim razpoloženjem. Skupaj z jesensko ali zimsko harmonijo barv pa gledalcu omogoča vizualni efekt in mu prepriča iskanje samega sebe v ravnovesju z naravo. V njegovem slikarstvu je močno izražena želja, užitek in nenazadnjne tudi dolgoletno v vztrajnostjo in pridostjo pridobljenega znanje likovnega izražanja. Tu pa ostaja slikar Petan popolnoma zvest samemu sebi in realistični podobi življenja," je o avtorju na otvoritvi razstave spregovorila umetnostna zgodovinarica iz Kozjanskega parka Marja Lorenčak.

T. G.

PRIZNANJA NAJZASLUŽNEJŠIM - Mitja Prijatelj, predsednik ZKO Trebnje (na sredi), podeljuje priznanje za živiljensko delo Francetu Režunu, pri tem pa mu pomaga Petra Založnik. V kulturnem programu so nastopili pevci Komornega zboru Trebnje pod vodstvom Dušana Ježeljnika in koncertni trio: Vladimir Hrovat - mandolina, ustna harmonika, Igor Saje - kitara in Bronislava Prinčič - harfa. (Foto: L. Murn)

DARILO ZA GOD

TREBNJE - Stane Peček je avtor zborovske spevograde Dariila za god, v kateri nastopata moški pevski zbor iz Mokronoga in ženski pevski zbor z Mirne. Predstava bo v kulturnem domu Trebnje v petek, 19. aprila, ob 20. uri. Vstopnina je 300 in 100 tolarjev.

RAZSTAVA DEL DRAGA TRŠARJA

NOV MESTO - Dolenjski muzej vabi na otvoritev razstave bronastih in keramičnih skulptur ter risb akad. kiparja in člena SAZU prof. Draga Tršarja, ki bo v galeriji muzeja v petek, 19. aprila, ob 19. uri. Dela bodo na ogled do 3. junija.

Zapleten, a ne nerazumljiv svet

Do 30. aprila so v Galeriji Krka na ogled likovna dela akad. slikarja Zmaga Jeraja - Otvoritev razstave je dopolnila glasba novomeške skupine Društvo mrtvih pesnikov

NOV MESTO - Da je Zmago Jeraj, sicer "ljubljanski Mariborčan", večmerni ustvarjalec, dokazuje njegovo udejstvovanje - je akademski slikar specialist, likovni pedagog in fotograf. V široku paleto njegovih razstav spada tudi novomeška, katere otvoritev je bila v petek, 12. aprila, ob 20. uri v Galeriji Krka. Njegovo svojstveno likovno gorivo, ki je ena večjih Jerajevih odlik, bo mogoče spoznavati do konca meseca aprila. Program na otvoritvi slovensnosti je prijetno povezovala Darja Zupančič, o umetniku je spregovoril likovni kritik Iztok Premrov, Društvo mrtvih pesnikov (DMP) pa je prispevalo glasbeni del programa, v katerem so predstavili svoj glasbeni interaktivni multimedijski projekt, prvi v Sloveniji.

Jeraj je študiral na akademijah za likovno umetnost v Ljubljani in Beogradu (diplomiral leta 1960), kot štipendist se je izpopolnil v Londonu in v tedanji Sovjetski zvezi. Poučeval je celo na osnovnih šolah v Črnomlju in Mariboru, od leta 1970 pa je likovni pedagog v mariborski Tretji gimnaziji. Avtorsko in strokovno se ukvarja ne "le" s slikarstvom, pač pa tudi z risbo, grafiko, knjižnim oblikovanjem, scenografijo, ilustracijo, publicističnim uredništvom, likovno organizacijskim delom, likovno teorijo in pedagogiko, mentorstvom in svetovanjem. Za seboj ima že preko 70 samostojnih in skoraj 400 skupinskih razstav v vseh pomembnejših domačih in svetovnih likovnih središčih. Umetnik je tudi dobitnik 25 likovno najpomembnejših domačih in mednarodnih nagrad in priznanj, toda kljub temu je sebe na otvoriti razstavi skromno označil za "ne preveč popularnega slikarja".

Že izbor Jerajevih slik na novomeški razstavi kaže avtorjev angažirani odnos do sveta in ekološko osveščenost. Skrbi ga za ljudi in naravo, to pa pokaže tudi z ome-

L. MURN

NAVDUŠILI TUDI MLADI NOVOMEŠKI GLASBENIKI - Biti lasten je moto tako Zmaga Jeraja (na desni) kot skupine DMP, ki v skorajda istem sestavu deluje že od leta 1988. Ob tej priložnosti so zaigrali skupaj z novim članom Francijem Frevhom iz Slovenj Gradca (tolkala) in obiskovalcev navdušili z nekaterimi svojimi uspešnicami. S pomočjo T - medie iz Novega mesta so prva slovenska glasbena skupina z glasbenim interaktivnim multimedijskim projektom - Opus 2 (Ko prigeš nov dan). (Foto: L. M.)

Prvi spominski dan občine Trebnje

Prireditve v počastitev rojaka Pavla Golie - Na ogled dve razstavi - Na slavnostni akademiji sta ZKO in Športna zveza Trebnje podelili Golieva priznaja za dosežke

TREBNJE - 10. aprila leta 1887 se je v Trebnjem rodil pesnik, dramatik, dramaturg, publicist in prevajalec Pavel Golia. Njegov rojstni dan je občina Trebnje izbrala za spominski dan, letos pa ga je praznovala prvič. Ob tej priložnosti so od 6. do 10. aprila pripravili pester program: predstavo Peter Klepec za predšolske in šolske otroke, občinsko srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov, dve zanimivi razstavi in zaključno prireditve v prostorih Centra za izobraževanje in kulturo (CIK). Na slavnostni akademiji so najzaslužnejšim s področja kulture in športa podelili priznanja.

Zvonka Falkner, ki je povezovala kulturni program, je povedala, da je Pavel Golia močno zaznamoval mesto Trebnje, kar se vidi tudi po tem, da se po njem imenuje glavni trg, knjižnica, bralna značka, študentski klub in sedaj še spominski dan občine. O tem ustvarjalnem kulturniku, njegovem delu in življenju je prof. Jože Zupan, ravnatelj OŠ Sentrupert, že pred 20 leti zbral gradivo in pripravil stalno razstavo v Knjižnici Pavla Golie Trebnje. Ta razstava je bila teden dni na ogled v prostorih CIK, sedaj pa je že v knjižnici. Trebanjski knjižničar Janez Pungartnik pa je pripravil in oblikoval razstavo Stare fotografije o Trebnjem ki bo na ogled še teden dni. Gre za izbor približno 60 starih fotografij (izmed 300), največ iz časa med obema vojnami, ki so urejene v štiri sklope:

fotografije o mestu, o družabnem življenju, zanimivostih in portreti. Cecilija Žiberti - Trkla, vodja trebanjske knjižnice, je dejala, da razstava pomeni začetek zbiranja domoznanskega gradiva knjižnice.

10. aprila zvečer pa je ZKO Trebnje podelila priznanja posameznikom in društvom za dosežke v letu 1995 na področju kulture. Golievo priznanje za živiljensko delo so dobili: France Režun, za širjenje in ustvarjanje pogojev bralne kulture v Trebnjem, za kulturno, vzgojno in raziskovalno delo ter za avtorstvo pesniških zbirk in knjige Naši kraji; Zvonka Falkner za spodbujanje in razvijanje različnih zvrsti kulturnega delovanja, za ustvarjanje pogojev za ljubiteljsko kulturno dejavnost ter kulturno, vzgojno in mentorско delo; Stane Peček za dolgolet-

no delo na področju ljubiteljske kulture, posredovanje kulturnih vrednot, obujanje in ohranjanje ljudskega izročila ter ustvarjalne dosežke na področju zborovstva, gledališča in publicističnega dela.

Terezija Majer si je priznanje zasluzila za prizadevno organizacijsko in ljubiteljsko delo na področju zborovskega petja, Danijel Barle z dolgoletnim delom na področju amaterskega gledališča ter izvirnim likom Krjavlj, Igor Teršar pa z večletnim vodenjem Komornega zboru Trebnje ter s posebnimi dosežki z občinskim pihalnim orkestrom na Norveškem. Izmed društev pa je bilo priznanja deležno KUD dr. Petra

• V sredo, 10. aprila, je bilo podpolne v Kulturnem domu Trebnje občinsko srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov, na katerem je nastopilo 325 mladih pevcev. Strokovno oceno je podal prof. Janez Bole iz Ljubljane. ZKO Trebnje pa je organizator letošnjih medobčinskih revij pevskih zborov, ki delujejo na področju Pevske zveze Dolenjske in Bele krajine. V sredo, 17. aprila, bo ob 17. uri v dvorani kulturnega doma revija otroških in mladinskih pevskih zborov.

Deržaja iz Velikega Gabra za dolgoletno delovanje, spodbujanje ljubiteljske dejavnosti v kraju in uspešno povezovanje s krajevno skupnostjo.

L. MURN

Praznik tamburic

Srečanje slovenskih tamburaških skupin in orkestrov

AJDOVŠČINA - Letošnje 16. srečanje tamburaških skupin in orkestrov Slovenije je bilo v soboto, 13. aprila, ob 17. uri v Kulturnem domu Ajdovščina, organizirali pa so ga ZKO Slovenija, Združenje tamburaških skupin in orkestrov Slovenije in ZKO Ajdovščina. V 12 skupinah in orkestrih je 169 tamburašev zaigralo 34 originalnih skladb in priedb, največ na ljudsko temo, pa tudi iz oper in operet. Najmanjša skupina iz Cirkulana je štela 7 članov, največji orkester s 35 člani pa je bil tamburaški orkester Glasbene šole Črnomelj pod vodstvom Silvestra Mihelčiča mlajšega, ki je obenem tudi najmlajši. Deluje komaj drugo šolsko leto, v njem pa igrajo učenci, stari od 8 do 15 let. Iz naših logov je na reviji nastopil tudi tamburaški orkester Oton Zupančič iz Artič pod vodstvom Dragutina Križaniča, pela pa je tudi mezzosopranistka Elizabeta Križanič. Ostali nastopajoči so prišli iz Ajdovščine, Bistric ob Sotli, Celja, Cirkovcev, Gorišnice, Ormoža in trije iz Ljubljane.

Pohvaliti velja zagnanost vseh nastopajočih tamburašev. Ves čas trirne revije je bilo čutiti ljubezen do igranja na preproste ljudske instrumente, ki so ušli pozabi. Z organiziranjem strokovno vodenih revij in srečanj utegne tovrstna glasbena dejavnost postati še bolj kvalitetna. Naslednje revije pa bodo gotovo deležne tudi novih in originalnih skladb domačih avtorjev.

SILVESTER MIHELČIČ

OKRUŠKI ČASA - V avli Zavarovalnice Tilia je od srede prejšnjega tedenja odprtta razstava Okruški časa, ki sta jo pripravila založba Arterika in lenjski muzej. Gre za predstavitev 12 Goldensteinovih barvnih graf listov, na katerih so upodobljene slovenske narodne noše, in za Kuharjevo studio, kolekcijo 12 barvnih in črno-beli litografi, na katerih so upodobljeni kraji na sedanjem slovenskem ozemlju. O lepoti in pomembnosti razstave vedut je na otvoritvi v sredo, 10. aprila, zvečer spregovoril naš vrhunski kakovnjak vedutistike in kastelografije dr. Ivan Stopar. Z razstavo, ki je obprostila že več slovenskih krajev, želi založba Arterika opozoriti na svojo posebno založniško dejavnost, ki poleg tiskanja dragocenih del na naši kulturi dediči, ponuja tudi okvirjene faksimile tovrstnih znamenitih graf listov, ki so primerni za poslovna darila in za opremo poslovnih ali svetovnih prostorov. Na sliki: dr. Ivan Stopar (na sredini) v pogovoru z direktorjem založbe Arterika Jožetom Klančnikom in njegovo ženo Milivojo. (Foto: M. Markelj)

O lepi in strašni maski

Vzgojitejica Maja Gimpel posnela videofilm

DOLENJSKE TOPLICE - Otroci, ki letos obiskujejo oddelek male šole v vzgojno varstveni entiteti Gumbek pri osnovni šoli Dolenjske Toplice, bodo ohranili trajen spomin na brezkrbni in lepi čas zgodnjega otroštva. Njihova vzgojiteljica Maja Gimpel je namreč v sklopu svoje seminarne naloge posnela trinajstminutni videofilm Pravljica o balončkih ter lepi in strašni maski, v njem pa nastopajoči seveda topliški malčki.

S pravljico ubrambim spremnim besedilom in posnetki realnega okolja Dolenjskih Toplic, tamkajšnje šole in vrtca, je prikazala, kako so otroci iz njene skupine malih šolarjev, ki se imenuje Balončki, spoznavali pojme lepega in grdega, prijetnega in neprijetnega, nežnega in grobega ter kako so potem vse to strnili in izdelavo dveh videokamer in snemalne kamere, za ostalo pa je poskrbela Maja Gimpel sama s svojo domiselnostjo in zavzetostjo.

PAVČEK IN ZLOBEC GOSTIŠČU KOS

NOV MESTO - V soboto, 17. aprila, bo v Gostišču Kos srečal z dolenjskim rojakom Tone Pavčkom, njegovo hčerkko igralcem Sašo Pavček in akademikom Tomom Zlobcem. Predstavili bodo Pavčkovo novo pesniško življenje zarja. Program, v katerem bodo nastopili tudi gojenci in bene šole Marjana Kozine, povezoval Rudi Škof.

Prijetno presenečenje Damjane Zupan

NOV MESTO - Kraljica Krka že uresničuje načrt zgodnjih prireditvev, ki jih druživo namenja četrstoletnemu jubileju svojega obstoja. Se sodi tudi celovečerni koncert pianistke in korepetitorice Damjane Zupan, ki je 9. aprila v dvorani Krkinega izobraževalnega centra razveselil številne ljubitelje glasbe in kulture. Gostilo, rojeno v Šentjurju, je po šolanju novomeški gimnaziji študirala glasbo v Ljubljani in v Avstriji, je na prikupen nadaljevala založbo Marjana Kozine nadaljejo razne prireditve. V domu kulture bo danes, v četrtek, 18. aprila, ob 16.30 javni nastop plesnega oddelka, ob 20. uri pa bo v dvorani Marjana Kozine javni nastop godalnega oddelka. V istem prostoru se bo v petek, 19. aprila, ob 20. uri predstavil oddelek za harmoniko, v nedeljek, 22. aprila, ob 20. uri oddelek za kitaro, v torek, 23. aprila, ob 20. uri bo koncertni večer dijakov in študentov glasbe, ki so na novomeški šoli obiskovali nižjo glasbeno šolo (Johannes - Jernej Krme - trobenta in Jelena Ždral - violina), v sredo, 24. aprila ob 20. uri pa bo v avli KC Janeža Trdine nastopil pihalni orkester Krka Zdravilišča.

Mlada umetnica je medtem pripravila svoj samostojni program, kot uvod v turnejo po Sloveniji in Angliji pa je z njim prvič predstavila novomeškem koncertu in odličen nastop počela s priznanim aplavzom številnega občinstva.

DVE GOSTJI OB SVETOVNEM IN SLOVENSKEM DNEVU KNJIGE

NOV MESTO - Ob svetovnem in slovenskem dnevu knjige knjižnica Mirana Jarca v torek, 23. aprila, ob 11. uri pripravlja na oddelku za mladino srečanje z Janjo Vidmar, avtorico knjige Junaki petega razreda, po kateri je posneta tudi televizijska nadaljevanja. Isti dan pa Knjižnica skupaj z Društvom za revitalizacijo literature ob 19. uri v rokopisni čitalnici organizira literarno srečanje in pogovor z ustvarjalko Mišo Shaker. Njeno pesniško zbirko Zvezde v pritličju bo predstavil gost Tugo Zaletel.

dežurni poročajo

TAT NE BO LAČEN NE ŽEJEN
Neznanec je v noči na 9. april vložil v trgovino Kmečke zadruge Bevnicna - poslovnačno Boštanj. Iz skladničnega prostora se je napotil v prodajalno, od koder je odnesel nekaj litrov vina, cigarete in pecivo, iz odprte registrske blajajne pa je izeljok 10 tisočakov.

IZPRED DISKOTEKE IZGIL AVTO - Kompas Hertz rent a car poslovnačica iz Krškega bila 14. aprila ponoči oškodovana s tatvino, ki je neznanec izpred diskoteke Skorpion na Drnovem odvezel temnovi osebni avto Opel astra z registrskim številom LJ 32-36 E in ga odpeljal neznanom kam.

OB DENAR - V petek, 12. aprila, je prišel neznanec v trgovino E shop na Glavnem trgu v Novem mestu, odšel v pisarno in iz kovinske blajajne vzel 119.000 tolarjev, nato pa odšel. Policiisti neznanca še iščejo.

VLOMILI V BENCINSKI SERVIS - Neznanec je med polnočjo in doleno uro zjutraj vložil v prostoročnega servisa Petrol na Milavčevi cesti v Brežicah. Poškodoval je vhodna vrata in skozi odprtino stopil v objekt. Odnesel je več zavojev cigarev, pločevin piva, nekaj bonbonov, kokolad, peciva, kasek itd. v skupini vrednosti 45 tisočakov.

ODNEŠLI ZA 500 TISOČAKOV IZDELKOV - Neznanci so med 29. marcem in 15. aprilom vložili v trgovino Flexo na Valvasorjevem obrežju Krške in odnesli različne karoserijske delce in 3 avtoradije ter lastnika Z. J. iz Krškega odškodovali za 500 tisočakov.

KRŠKO, NOVO MESTO - V okviru akcije "Natakar, taxi, prosim", ki je potekala od 15. marca do 10. aprila, so policiisti na območju UNZ Novo mesto z alkotestom preizkusili 1.853 voznikov, 701 je imel v izdihnjem zraku alkohol, preizkus pa je odklonilo 99 voznikov. Na območju UNZ Krško je bilo z alkotestom preizkušenih 519 voznikov, od tega jih je imelo 178 alkohol v izdihnjem zraku, 68 pa jih je preizkus odklonilo.

Mladoletniška kriminaliteta narašča

Več kaznivih dejanj zoper življenje in telo ter kršitev javnega reda in miru - Pri mladoletnikih zadnje čase opazen pojav uživanja in promet z mamili - 19 samomorov

NOVO MESTO - Če je policijska postaja Novo mesto, ki skupaj s policijskima okolišema Šentjernej in Dolenjske Toplice pokriva območje občin Novo mesto, Šentjernej in Škocjan, lani zabeležila manj kaznivih dejanj zoper premoženje, pa so bila v porastu kazniva dejanja zoper življenje in telo ter kršitev javnega reda in miru; obravnavali pa so več kot 100 kaznivih dejanj, pri katerih so bili osumljeni mladoletniki ali otroci, kar pomeni 14-odstotni porast tovrstne delinkvence na območju treh občin.

Pri mladoletniški kriminaliteti prevladujejo predvsem tativne, velike tativne, poškodovanja tuje stvari, odvzemti motornih vozil ter povzročitev lahkih in hudi telesnih poškodb, v zadnjem obdobju pa beležijo tudi uživanje in promet z mamili. Zato bodo po besedah komandirja policijske postaje Novo mesto Franc Prašnikar, prav mladoletniški populaciji in pojavi mamili posvetili še več pozornosti, kot tudi odkrivanju novih pojavnih oblik različnih vrst kaznivih dejanj in zaznavanju tako kriminalnih žarišč, da se zagotovi splošna varnost. Prav za slednjo lahko veliko storijo tudi občani.

Lani so policiisti obravnavali 623 kaznivih dejanj, kar je v primerjavi z letom prej nekaj manj; od skupnega števila pa je enota raziskala 72 odst. dejanj, kar je po besedah komandirja visok odstotek raziskanosti in je bistveno večji od leta prej, ko je bilo raziskanih slabih 60 odst. vseh kaznivih dejanj. Ovadenih je bilo 508 oseb, od tega 105 mladoletnikov in 26 otrok.

Na področju prometne varnosti enota na podlagi številnih pokazateljev beleži izboljšanje, saj je bilo na območju policijske postaje Novo mesto za četrtnino manj prometnih nesreč kot leto prej, med temi je bilo 8 nesreč s smrtnim izidom. Najhujše posled-

dice nesreč so zaradi neprilagodene hitrosti, nepravilne strani in smeri vožnje. V nesrečah je bilo udeleženih 35 otrok in mladoletnikov, na srečo pa med njimi ni bilo smrtnih žrtev. Na regionalnih cestah se je zgodilo 98 nesreč,

Franc Prašnikar, komandir policijske postaje Novo mesto: "Varnost na območju treh občin je še vedno ugodna in obvladljiva, s spremljajnjem stanja in realizacijo zastavljenih usmeritev pa bomo skušali rezultate še izboljšati in s tem prispevati k večji varnosti na vseh področjih."

USODNO ZADNJE DREVO

ČRNOMELJ - V petek, 12. aprila, je 51-letni Anton L. iz Gribelj s prijatelji v bližini Kolpe na Krasincu podiral drevje. Ko so nekaj po 12. uri podirali zadnje drevo, je to padlo prav na Antona in ga tako hudo poškodovalo, da je na kraju nezgode umrl.

ALKOHOL POGOST SOPOTNIK

KRŠKO, NOVO MESTO - V okviru akcije "Natakar, taxi, prosim", ki je potekala od 15. marca do 10. aprila, so policiisti na območju UNZ Novo mesto z alkotestom preizkusili 1.853 voznikov, 701 je imel v izdihnjem zraku alkohol, preizkus pa je odklonilo 99 voznikov. Na območju UNZ Krško je bilo z alkotestom preizkušenih 519 voznikov, od tega jih je imelo 178 alkohol v izdihnjem zraku, 68 pa jih je preizkus odklonilo.

POKANJE USODNEJŠE OD PRIČAKOVANJ

PIŠECE - Policiisti so v ponedeljek izvedeli, da se je med velikonočnimi prazniki z možnarjem poškodoval 16-letni P. D. iz Pišeca, ki je 6. aprila okoli 12. ure začel pred domom polniti možnar, ki ga je našel v kleti. Vanj je streseil eksploziv iz okoli desetih petrad, na eksploziv pa je nadeval papir. Nato je vzel kladivo in okroglo želeso, saj je hotel stisniti snov v možnarju. Ko je s kladivom drugič udaril, je prišlo do eksplozije. Pri tem je fantu odtrgal palec na levi roki, poškodovalo mu je dlan leve roke in štiri prste, poškodbe pa je dobil tudi po obrazu.

ZASEGLI ZA 60.000 MARK ECSTASY

NOVO MESTO - Konec marca so novomeški kriminalisti v sodelovanju z ljubljanskimi izvedli uspešno akcijo, v kateri so na Otočcu prijeli 23-letnega Gorana B. in 50-letnega D. iz okolice Brežic in jima z uporabo posebnih metod in sredstev z navideznim odkupom zasegli 2.020 tablet ecstasia, ki ga je Goran nabavljel iz Nizozemske. Preprodaja tablet predvsem po diskotekah je lahko vir lahkega zaslužka, saj se cena posamezne tabletke giblje od 10 do 30 mark. Količina mamila je enaka količini, ki so ga v prvih treh mesecih zasegli v celli Sloveniji.

Ker je tudi stranka, ki sklene pogodbo s podjetjem, ki za dejavnost ni registrirana, storila prekršek, je prav, da se pred sklenitvijo pogodbe prepričate, ali je podjetje registrirano za to dejavnost in če ima licenco. Morda bo še najvarnejše, če to preverite na Zbornici za zasebno varovanje. Ni namreč pomembno le varovanje oseb in premoženja, pač pa tudi varovanje vaših pravic.

Prodaja nakita, zaposlimo prijazno, urejeno, razgledano osebo, nad 25 let. Kličite 068/322-160, od 15. — 16. ure.

Za prodajo nakita, zaposlimo prijazno, urejeno, razgledano osebo, nad 25 let. Kličite 068/322-160, od 15. — 16. ure.

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite se je v dvoje. Poklicite ali obiščite ženitno agencijo METULJ na Tržaški cesti 2, v Ljubljani od 10. — 17. ure. Tel. (061) 126-35-84

Pomlad je tu. Veselite

Lokostrelci tekmovali na Otočcu

Franko deseti v compoundu

OTOČEC - V soboto in nedeljo sta lokostrelska zveza Slovenije in lokostreški klub Novo mesto v sodelovanju s Krko Zdravilišči pripravila tekmovanje v disciplini FITA arrowhead round 12+12, na katerem je nastopilo 45 lokostrelcev iz vse Slovenije. Tekmovalci so se pomerili na 3 km dolgi gozdni progji s 24 tarčami na neznačenih vzhodnih razdaljih od 15 do 60 metrov, za vsako tarčo pa so namenili po tri puščice; razdeljeni pa so bili po starosti in po slogih: compound, olimpijski slogan in goli lok. V najbolj množični disciplini compound je med člani zmagal Dejan Sitar iz Kranja, Samo Jarc s Čateža je bil šesti, Novomeščani pa so se uvrstili v drugo polovico razpredelnice: Igor Franko je bil deseti, Samo Šenica dvanajni, Aleš Golob 15., Drago Sluga 16. in Božo Pirc 17. Med članicami je zmagala Jožica Emeršič iz Mozirja, Antonija Erjavček s Čateža je bila četrta, Novomeščanki Bernarda Lovrin in Darja Sluga pa peta oziroma šesta.

Nekaj več tekmovalcev je bilo tudi v disciplini goli lok, kjer je zmagal Žare Kranjc iz Gornjega Grada, Čatežan Milan Jamnik je bil tretji, Novomeščana Martin Fabjan in Tomaz Hodnik pa sta osvojila osomo oziroma deveto mesto. Bolj kot na tekmovalnem področju so se člani lokostreškega društva Novo mesto že po tradiciji izkazali kot organizatorji.

I. V.

KONEC UGIBANJ

LITIJA - Z zmago nad Izkrom Litijom so košarkarji domžalskega Heliosa naredili konec ugibanj o četrttem moštvo, ki bo prihodnje leto igralo v A-1 ligi. S tem je tudi sinočna tekma v Novem mestu med Krko in Ljubljani izgubila na pomenu.

NAJUSPEŠNEJŠI V SLOVENSKI REPREZENTANCI na mednarodnem prvenstvu Slovenije v namiznem tenisu za mlade sta bili Petra Dermastija (levo spredaj) in Helena Halas (desno zadaj), ki sta v ekipnem delu nastopili v finalu, v igri parov pa sta se uvrstili v četrtnfinal, kjer je Halasova igrala tudi med posameznicami. (Foto: I. Vidmar)

Novomeščanke tretje in v Evropi

Novomeščanke so Koprčanke premagale tudi na drugi tekmi doma in potem še v Kopru in osvojile končno tretje mesto v državi - Prihaja čas mladih

NOVO MESTO - Želja novomeških odbojkaric, ko so se pred tremi leti uvrstile v prvo ligo, da po prvi sezoni, ko naj bi predvsem nabirale izkušnje, in v naslednjih letih igrajo vidno vlogo v slovenski ženski odbojki, se tudi letos urešnicuje. Prvo prvoligasko tekmo so oktobra leta 1993 proti Bledu dobile s 3:2, na drugi tekmi pa so s 3:1 premagale Koprčanke. Zanimivo je, da so prav dvoboji s temo dvema ekipama tudi v letošnji sezoni krogili usodo Novomeščank.

Novomeščanke so tudi na začetku letošnje sezone premagale Blejke, na koncu pa povsem zasluženo trikrat zaporedoma Koprčanke, kar jim je prineslo končno tretje mesto in s tem nastop v pokalu evropske odbojkarske zveze CEV, kjer so odbojkarice TPV-ja nastopile tudi že to sezono.

Cilj odbojkaric pred letošnjo sezono je bil priti v skupino štirih ekip, ki se v končnici pomerijo za naslov državnih prvakinj. To jim je uspelo, a so dolgočasno dvokrožno tekmovanje začele s četrtega mesta in po nekaj porazih je bilo jasno, da možnosti za drugo mesto ni več, in so čakale le še na finalne tekme za končno 3. mesto. V nasprotju z Novomeščankami Koprčanke, njihove kasnejše konkurentke za 3. mesto, skoraj do zadnjega trenutka upale na drugo mesto in boj za naslov. Tako so Dolenjke v finalu nastopile kot prerojene, Primorje pa očitno brez pravega motiva po porazu na prvi tekmi v Kopru niso bile sposobne zbrati dovolj moči, da bi TPV vsaj enkrat premagale. Ob upoštevanju vseh naštětnih dejstev tri zaporedne zmage Novomeščank in končno tretje mesto sploh niso

mladih igralk, ki so letos večinoma sedeče na klopi, saj s tujkami oziroma kupljenimi dobrimi slovenskimi igralkami ne gre pretiravati, temelj ekipe morajo ostati doma vzgojene igralke. In mlade bodo morale kmanu na igrišče, saj se je Ivica Menger praktično pospolila od aktivnega igranja, o koncu kariere pa razmisla tudi Alenka Ostroveršnik in še katera.

I. VIDMAR

Priznanja trebanjskim športnikom

Golieva priznanja na področju športa je za lansko leto dobilo 7 športnikov in 4 ekipe iz trebanjske občine

TREBNJE - Na slavnostni akademiji v počastitev spominskega dne Pavla Golie so v sredo, 10. aprila, včeraj v avli Centra za izobraževanje in kulturo Trebnje podelili priznanja posameznikom in društvom za športne dosežke v preteklem letu. Uroš Skerbiš je dobil Golievo priznanje kot najboljši mlad športnik občine. Uroš je učenec OŠ Mirna in član badmintonski klub Tom Mirna, lani pa je postal prvak Slovenije v kategoriji do 14 let. Najboljši trebanjski športnik leta 1995 je Martin Strel, ki je priznanje dobeli za odlične rezultate v maratonskem plavanju.

Naj najboljše mlade športnike v Trebnjem si je zasluzila Marija Kuselj, učenca OŠ Pavel Lunaček in članica ŠŠD. Na državnem prvenstvu osnovnošolev si je prisvojila 3. mesto v metu žogice, hkrati pa je ena najzaslužnejših igralk v šolski košarkarski ekipi, ki je osvojila naslov osnovnošolskih vice prvakinj. Najboljša športnica kegljarka Mercatorja Trebnje Milena Veber, najboljša kegljarka v Občinski kegljarki skupini in zmagovalka državnega turnirja. Športna zveza Trebnje je Golievo priznala podelila tudi trem najboljšim športnicam v kategoriji lažje duševno prizadetih: Mileni Preskar

za 2. mesto na specialnih zimskih OI v veleslalomu - tudi letos je Milena kandidatka za SP; Stanki Zaletel za osvojeno 2. mesto v teku na 100 metrov na specialnih letnih OI in Tončki Starič za 2. mesto v skoku v daljino na letnih specialnih OI.

Golievih priznanj na športnem področju pa se bila deležna tudi društva. Najboljša občinska ekipa je ekipa rokometa kluba Akripl Trebnje. Po odličnih igrah se je v preteklem letu uvrstila v 1. državno ligo. Za najboljšo žensko ekipo je bil razglasil Košarkarski klub Mercator Trebnje, ki je lani dosegel 1. mesto v novomeški regiji (Trebnje, Metlika, Črnomelj, Novo mesto). Med najboljše ekipe v Sloveniji spada košarkarska sekcija deklet ŠŠD OŠ Pavla Lunačka, ki je dobitila priznanje kot najboljša mlada ekipa deklic v Trebnjem. Dekleta so na državnem prvenstvu OŠ zasedla 2. mesto v kategoriji mlajših deklic. Kot najboljša mlada ekipa dečkov pa je Golievo priznanje dobila ekipa badmintonski klub Tom Mirna, ki je v samem vrhu republiških jakostnih lestvic. V letu 1995 so fante postali ekipni državni prvaki v kategoriji starejših dečkov.

L. MURN

FARA: KOŠARKARSKI TURNIR

FARA - V telovadnici nove šole v Fari bo v soboto, 20. aprila, od 10. do 18. ure turnir "Košarka-Fara '96", na katerem bodo sodelovali ekipe: Ježica (veteranke), Tekont Ljubljana, Kočevec (veterani), Moris Kočevec Reka, Gluhli Slovenije in domača ekipa Kostel.

Tri dni namiznoteniškega praznika mladih

Od petka do nedelje je bilo v Novem mestu mednarodno prvenstvo Slovenije v namiznem tenisu za mlade - Največ medalj Madžarom in Romunkam - Slovenski reprezentantje so se enakovredno kosali z najboljšimi - Srebro in bron med ekipami

NOVO MESTO - Mednarodno prvenstvo Slovenije v namiznem tenisu za mlade v Novem mestu je prizadelenim organizatorjem iz namiznoteniškega klubu Krka Novo mesto popolnoma uspelo. Udeležba mladih športnikov iz Madžarske, Nemčije, Italije, Romunije, Hrvatske, Bosne in Hercegovine, Jugoslavije, Češke, Slovaške in Slovenije je bila izvrstna, med nastopajočimi pa je bilo kar nekaj mladih mojstrov bele žogice, ki so si okoli vrata že obesili medalje z evropskih mladihskih ali kadetskih prvenstev, nekateri pa si kaj takega obetajo letos. V Novem mestu so največ medalj osvojili Madžari in Romunki, pa tudi Slovenci so dokazali, da se lahko kosajo z najboljšimi tuji.

Madžara Robert Gardos in Adam Pantattys sta bila med fanti najuspešnejša udeleženca novomeške preredite. V petek in soboto sta naši severozahodni sosedji prigrala ekipno zmago, v nedeljo pa sta v finalu posameznikov sama odločila o zlatu. Po ogroženem in izenačenem dvoboru je zmagal Gardos.

Med dekleti sta enak uspeh kot Madžara dosegli Romunki Mihaela Encea in Mihaela Steff, ki sta zma-

gali v ekipnem delu in prav tako med posameznicami, kjer sta se med sabo pomerili v finalu, zmagača pa je Encea. Spodrsnilo jima je le v igri parov, kjer sta ju v finalu premagali simpatični Madžarki Rita Kertai in Reka Agardi. Zelo zanimiv je bil finale moških parov, kjer so se srečali Hrvati Tošić in Juzbašić ter Jugoslovana Marić in Djukić. Na koncu sta moralna Jugoslovana za zmago čestitati Hrvatom.

Slovenski predstavniki so se izkazali predvsem v ekipnem delu, kjer sta obetava Helena Halas in izkušena Petra Dermastija, bivša evropska kadetska prvakinja, osvojili srebrno medaljo. Da slovenski mladiški namizni tenis ne zaostaja veliko za namiznoteniškimi velesilami, sta dokazali predvsem v finalu proti Romunkama, saj sta Encea in

Steffovo premagali v igri parov, predvsem Halasova pa se je Romunkama zelo dobro upirala tudi v posamičnih igrah. Tudi naša prva fantovska ekipa se je izkazala. Janez Petrovič in Miran Horvat sta v

ROMUNI OSTALI V DOLGI VASI

Romunska reprezentanca je prispevala na mednarodni prehod Dolga vas brez vseh potrebnih papirjev za prehod meje, zato jih murskosobški policisti niso pustili v Slovenijo. Ker so jim Romuni znali povedati le to, da želijo v Novo mesto, so murskosobški policisti poklicali romunske kolege, kjer se je na telefon oglasil Stanislav Košir, sicer navdušen rekreativni igralec in organizator namiznega tenisa, ki mu ni bilo treba dolgo pojasnjevati, za katere Romune gre. Sredi noči so se novomeški organizatorji odpravili ponje. Kljub temu da so Romuni prišli v Novo mesto šele proti jutru in jim je za počitek pred začetkom tekmovalja ostalo zelo malo časa, so osvojili kar 4 medalje.

Kvalifikacijah premagala Bosno in Hercegovino, Slovaško in Jugoslavijo, v polfinalu pa nista bila izvrstna Nemci, tako da sta ekipno osvojila 3. mesto.

Nekoliko manj sreči so imeli slovenski reprezentantje v igri posameznikov in v igri parov. Se največ

smo pričakovali od dekliške dvojice Petra Dermastija - Helena Halas. V igri parov sta se še drugič srečali s Čehinjam Webrovo in Radinovicovo, ki sta ju s 3:0 v ekipnem polfinalu že premagali. Tokrat sta z 21:18 dobili le prvi niz, naslednja dva pa izgubili na 17 točk. Janeza Petroviča in Mirana Horvata sta v četrtnfinalu z 2:0

• V slovenski reprezentanci je nastopil tudi Novomeščan Matjaž Retelj, ki je v ekipnem delu skupaj z Urošom Slatinškom osvojil 3. mesto v skupini C: s 3:0 sta premagala drugo hrvaško ekipo in z enakim izidom izgubila s Cehi in Romuni. Skupaj sta nastopila tudi v igri parov, kjer sta se uvrstile v osmino finala, v igri posameznikov pa je Retelj v prvem krogu z 2:0 premagal Nedima Smajčia iz Bosne in Hercegovine, potem pa z 0:2 izgubil z odličnim Nemcem Markusom Leitzauom.

premagala kasnejša zmagovalca Hrvata Tošić in Juzbašić. Med dvojicami je skupaj z Madžarko Svitlanovo v četrtnfinalu igrala tudi Tina Safran - dvobor z Romunkama Encea in Steffovo sta izgubili z 0:2.

V igri posameznikov sta edina naša predstavnika v četrtnfinalu izgubila: Helena Halas z 1:2 proti prvi nosilnik turnirja Romunki Mihaeli Encea. Janez Petrovič pa z 0:2 proti odličnemu Nemcu Hirscherju.

I. VIDMAR

Sandi Papež spet odličen

Papež tretji na dirki po jadranski magistrali - Andrej Filip zmagal v Avstriji - Macele drugi

NOVO MESTO - Kolesarji novomeške Krke so prejšnji teden nastopili na tradicionalni dirki po jadranski magistrali, na kateri je Sandi Papež po zmagi na dirki Po potek kralja Nikole še enkrat dokazal, da je na letošnjo sezono izvrstno pripravljen in da je Krkino moštvo dobro uigrano.

Na jadransko magistralo so se tokrat podali predvsem kolesarji, ki jim še posebej ležijo klanici, poleg slovenskih in hrvaških tekmovalcev pa so nastopili tudi kolesarji Caneve, poleg Fiora najboljšega italijanskega amaterskega moštva. Prva etapa od Pulja do Reke se je končala s sprintom ravnine, v katerem je bil Sandi Papež tretji, Martin Derganc peti, Branko Filip šesti, Vlado Miholjevič deseti in Bogdan Ravbar enajsti. Druga etapa, od Reke do Velenbrega, je med tekmovalci naredila precejšnje razlike, saj se je končala s kar 20 km dolgim klancem nad Karllobagom, do koder so kolesarji pripeljali v skupini. Na vrh je prvi splezal Luca Monfredini, član Caneve, dve minuti za njim pa sta na cilju prišla Sandi Papež in Branko Filip, sedmi je bil Miholjevič in deveti Derganc. Papež se je tako s 3. prebil na drugo mesto v skupni razvrsttvitvi, Filip pa na tretje. Odločitev moštva, da bodo v tretji, zadnji etapi poskusili ugnati še Monfredinija in dirko dobiti, je bila pravilna. Novomeščani so dovolj zgodaj napadli in med ubežniki so se znašli 4 krkaši 3 rogovci in 2 canevčani, vendar med njimi ni bilo Monfredinija. Žal je pri pontonskem mostu in Maslenici Miholjevič padel, naši pa so, ko so ga čakali, izgubili dragocene sekunde, kar je izkoristil Ljubljancen Pintarič, ki jim je skupaj s canevčanom Rossijem usel. Tako je Monfredini ubranil prvo mesto v skupnem vrstnem

redu, Robert Pintarič se je prebil na drugo mesto, Sandi Papež se je s 5. mestom še zadržal na stopničkah za zmagovalce, Filip pa je zdrsnil na 6. mesto.

Drugi del moštva je nastopil v Avstriji na dirki Wieseburger Mespreis, kjer je Milan Eržen med člani osvojil 7. mesto, Andrej Filip pa je med mladinci zmagal, medtem ko je bil Miha Macele drugi.

I. V.

BESEDO IMAJO ŠTEVILK

KOŠARKA

SKL, polfinale končnice, prva tekma: INTERIER KRŠKO : KOVINOTEHNA SAVINJSKA POLZELA 90:72 (46:28); INTERIER KRŠKO: Nakič 15, Kraljevič 20, McDonald 12, Ademi 14, Murovec 10, Kukič 3, Zatuški 1, Krajcar 9, Kralj 1; druga tekma: KOVINOTEHNA SAVINJSKA POLZELA : INTERIER KRŠKO 97:98 (86:86, 43:42); INTERIER KRŠKO: Kraljevič 16, Kraljevič 6, McDonald 17, Nakič 45, Ademi 12, Kralj 2; v finalu končnice se bo Interier za naslov pravilno pomeril s Smetljom Olimpijo. Skupina za A-1, 13. krog: ISKRA LITUS LITJA: HELIOS DOMŽALE 72:86 (40:50); ISKRA LITUS: Kandžić 2, Peterlin 7, Ivanovič 14, Vulič 6, Bošnjak 22, Setina 14, Šiško 7; Sinoča naj bi Iskra Litus in Krka v Novem mestu odigrali zadnjo tekmo prvenstva.

ODBOJKA

1. DOL, ženske, finale končnice, 2. tekma za 3. mesto: TVP NOVO MESTO : CIMOS 3:1 (12, -14, 14, 9); 3. tekma: CIMOS : TVP NOVO MESTO 1:3 (-9, 10, -13, -16); TVP je s tretjo zmago nad Cimosom osvojil končno tretje mesto in se je uvrstil v pokal evropske odbjkarske zveze (CEV). Čestitamo! Za uvrstitev v 1.A DOL, moški, 8. krog: KRKA : SIMONOV ZALIV IZOLA 1:3 (12, -6, -12, -13); 9. krog: KRKA : LJUTOMER (tekmo so odigrali sredinično); LESTVICA: 1. Minolta Bled 18, 2. Simonov zaliv Izola 12, 3. Krka 12 (tekma manj), 4. Fužinar

Je tveganje večje od koristi ali koristi pretehtajo tveganje?

Te dni mineva deset let od katastrofnega dogodka, ki nas je vse prebudil iz sladkega sna o varnem življenju v senci jedrske elektrarne in o nепroblematičnosti miroljubne uporabe jedrske energije. 27. aprila 1986 je prišlo do eksplozije jedrskega reaktorja v 4. bloku černobilske nuklearke, eksplozija pa je razsejala radioaktivne delce tisoče in tisoče kilometrov daleč. Posledice so bile hude in trajajo še zdaj, čutile pa jih bodo še mnoge naslednje generacije. Černobilska katastrofa je pretresla ljudi in s sumom so se začeli ozirati v jedrske elektrarne, domače in sosedove. Tudi naša jedrska elektrarna v Krškem ni bila več le predmet občudovanja in tehnološkega ponosa. Valovi svetovnega gibanja za zapiranje jedrske elektrarne so pljusknili tudi k nam in že nekaj let se govorji o predčasnom zaprtju krške nuklearke. Letos se je s pobudo o razpisu referendumu o njenem predčasnom zaprtju ta problematika zastavila resno kot še nikoli doslej.

Pričakovali bi, da bo vprašanje ali predčasno zapreti krško nuklearko ali ne, precej bolj burilo javnost, kot pa dejansko jo. Po prvih odzivih je videti, kot da ljudi usoda naše edine nuklearke nekako ne zanima kaj dosti in da si za zaprtje precej bolj zagnano prizadevajo naši sosedje Avstriji in Italijani. Pobudniki razpisa referendumu za zaprtje jedrske elektrarne Krško (JEK) še zdaleč niso zbrali dovolj glasov, da bi zadeva z referendumom lahko krenila naprej. Nezanimanje širše javnosti pa je bilo opazno tudi na javni tribuni "Zdravo Krško", ki ga je v Cankarjevem domu prejšnji teden v imenu okoljskih in drugih nevladnih organizacij pripravila Avtonomna skupina za trajnostno energetiko (Aste). V Štihovi dvorani je bilo med udeleženci slišati skorajda več nemščine in angleščine kot slovenščine, precej stolov pa je ostalo nezasedenih. Kljub temu je tribuna izzvenela kar obetavno, če drugega ne, je bilo to eno prvih sočenj, kjer je bilo mogoče poslušati kolikor toliko strpna razpravljanja ter čutiti pripravljenost prisluhniti argumentom nasprotne strani.

Prav to je bil tudi eden od namenov organizatorja, da se namreč vzpostavi kvalitetna komunikacija med vsemi, ki odločajo oziroma katerih mnenje je v zvezi s krško nuklearko pomembno in merodajno. Pred javno tribuno so organizirali tri delavnice, na katerih so ugledni domači in tuji gostje razpravljali o oblikah odločanja, o ekonomskih vidikih različnih možnosti zapiranja nuklearke in o varnosti JEK. Na javni tribuni pa so predstavniki državnih ustanov, strokovnih organizacij, domačih in tujih nevladnih okoljskih organizacij, tuji strokovnjaki in posamezniki lahko predstavili svoje pogledi in argumente.

Slišati je bilo vrsto znanih trditev, opaziti pa je bil tudi racionalnejši prijemanje na predčasno zaprtje JEK, ki se zavzema za predčasno zaprtje JEK, je še najbolj jedrato in temeljito opredeliti naš belokrški rojak dr. Dušan Plut, stališča nasprotne strani pa jedrski strokovnjak dr. Andrej Stritar, zato povzemamo predvsem njunc poglobitne ugotovitve.

Z A Z P R T J E

Možna tarča terorističnih napadov

Razlogi za predčasno zaprtje jedrske elektrarne Krško so etične, okoljske, ekonomske, socialne in varnostne narave. Plut je prepričan, da je jedrska tveganje večje, kot so prednosti uporabe jedrske energije, pri čemer velja, da je tveganje pri JEK zaradi nekaterih razlogov še večje kot pri drugih podobnih elektrarnah, razen pri nuklearkah černobilskega tipa.

V prid predčasnemu zaprtju JEK v naslednjih 10 letih govoriti več razlogov, med drugim pa je to tudi naša moralna mednarodna obvezna. Slovenija se je s

atomsko energijo vseeno priporoča nadaljnje geološke in seizmične raziskave. Zanje pa vlada ne namenja dovolj denarja, na kar je kasneje odločno opozoril dr. Stanko Busar. Zavestno odlaganje dokončnih geoloških in seismoloških raziskav ter nastavitev vsaj šestih seismografov je za d. Busarja že znak, da se poskuša prikriti resnično potresno ogroženost nuklearke.

Stalnica med tehnimi argumenti za predčasno zaprtje so nizko- in srednjradioaktivni odpadki, saj se z nadaljnji obratovanjem JEK njihova količina samo kopči, z večjo količino teh odpadkov pa narašča zahtevnost varnega in trajnega shranjevanja. Poseben problem je izrabljeno jedrsko gorivo, za katero za zdaj celo v planetarnih okvirih ni ustrezne rešitve, kar kaže nemoralno sedanje generacije, ki skrb za reševanje tega resnega problema prepriča bodočim generacijam. Te bodo morale tudi sicer nositi stroške zapiranja, če bo JEK delovala do predvidenega 2023. leta. Vlada je sicer ustavila Sklad za razgradnjo JEK, vendar se ne polni tako, kot bi se moral.

Primanjkljaj električne energije, ki bi se pojabil s predčasnim zaprtjem JEK, bi bilo mogoče pokriti s smotreno industrijsko in gospodinjsko uporabo električne energije, s povečanjem učinkovitosti termoelektrarn, z gradnjo verige savskih in malih hidroelektrarn, z gradnjo plinskih elektrarn, z uporabo obnovljivih energetskih virov, kot so geotermalna in sončna energija ter biomasa v odpadkih. Zanimiva je tudi soproizvodnja toplove in električne energije v industriji in v manjših mestnih plinskih elektrarnah, nekaj potrebne energije pa bi dobili z občasnim uvozom.

PROTI

Energetski primanjkljaj bi stežka pokrili

Ko je JEK leta 1983 začela obratovati, je bilo predvideno, da bo delala do leta 2023. V tem času naj bi ne samo proizvajali novo vrednost, to je električno energijo, ampak povrnili tudi vložen denar in zbrali sredstva, potrebna za trajno shranjevanje radioaktivnih odpadkov in za razgradnjo. Predlogi, da bi jo predčasno ustavili, dejansko pomenijo skrajšanje normalne življenjske dobe energetskega objekta, kar med drugim pomeni, da bomo imeli neodplačen objekt, nenapolnjene skладe, hkrati pa bo nastal precejšen energetski primanjkljaj, ki ga ne bo mogoče pokriti. Zagovorniki predčasnega zaprtja po mnenju dr. Stritara ne

upoštevajo dejstva, da bomo leta 2005, ko naj bi po sedanjih predlogih predčasno zaprti JEK, v Sloveniji morali ustaviti dve termoelektrarni, Šoštanj in Trbovlje, kar pomeni izpad kakih 400 mW električne energije. Ce bi v tem času zaprti še JEK, bi to dvignilo energetski primanjkljaj na 1.000 mW, kar je za slovensko energetiko prehud zalogaj.

Kako ta primanjkljaj pokriri? Z alternativimi obnovljivi viri, kot so sončna energija, bioplín, energija vetra ipd., bi v najboljšem primeru pokrili le odstotek ali dva majkajoče energije. Gradnja novih hidroelektrarn ga tudi ne bi pokrila; če bi izkoristili prav vse zmogljivosti naših vodotokov, bi dobili iz novih vodnih elektrarn komaj tretjino sedanje proizvodnje nuklearke, povrh tega pa bi nas to kar precej stalo. Preostane torej gradnja elektrarn na fosilna gradiva, plin, premog, nafta, in pa uvoz električne. Termoelektrarne so okoljsko umazani objekti, zato je čudno, če okoljevarstveni predlagajo takšne rešitve. Prav tako je z okoljskega vidika vprašljiva sproizvodnja električne s toploto. Uvoz pa je dandanes za razliko od preteklosti vedno bolj drag in negotov ter dolgoročno sploh ni nikakršna rešitev. Vprašljivo je tudi, zakaj bi pri nas zapirali nuklearko, potem pa uvažali denimo električno iz Francije, se pravi električno, proizvedeno v tamkajšnjih nuklearkah.

Račun je jasen in govorji v prid nadaljnega delovanja JEK. Da sploh ne omenjam stroškov, ki bi nastali z zagotavljanjem izpadne energije Hrvaški, ki bi jo Slovenija morala solastnicu v primeru zaprtja nadomestiti. Vsi stroški, od razgradnje nuklearke do gradnje nadomestnih elektrarn, bi dvignili ceno električne energije, kar pa takoj resno obremeniti gospodarstvo. Po nekaterih izračunih bi predčasno zaprtje vsako slovensko gospodinstvo stalo okrog 9.000 nemških mark.

Zagovorniki nadaljnega obratovanja JEK se sklicujejo tudi na okoljsko čistost proizvodnje električne s jedrske energije. Krška nuklearka med normalnim obratovanjem ne vpliva na okolje, ne izpušča nobenih toplogrednih plinov, ki so pravi okoljski bič božji za ves planet. Segrevanje Save je pravzaprav edini vpliv, ki pa ni značilen samo za nuklearke, ampak za vsak termoenergetski objekt. Radiološka obremenitev prebivalstva je povsem zanemarljiva, saj se je niti izmeriti ne da. Problem pa so seveda radioaktivni odpadki. Dr. Stritar meni, da gre za razmeroma majhne količine, ki jih lahko tako učinkovito in varno shranimo v geološke plasti, da ne bodo imeli nobenega vpliva na naše zanamce. Tehnologija je znana, potrebno je samo politično soglasje. Enako velja za visoko-radioaktivne odpadke, se pravi za izrabljeno jedrsko gorivo. Tehnologija trajnega shranjevanja je v svetu že razvita, ni pa še v praktični uporabi.

Tudi zagovorniki nuklerke priznavajo, da so jedrske elektrarne nevarne in da možnost nezgode obstaja, vendar pa je ta možnost tako majhna, da jo koristi, ki jo imamo od nuklearke, močno odtehta. Varno delovanje zagotavljajo osebje in varnostni sistemi, ki so na svetovni ravni. Nobena od neodvisnih komisij, ki so doslej podrobno pregledovale JEK, ni našla razlogov za zaprtje. Ugotovili so pomanjkljivosti, ki pa jih v nuklearki odpravljajo.

"Krška jedrska elektrarna nam daje poceni in okolju prijazno električno, zagotavlja nam energetsko suverenost, zato smo lahko samo veseli, da jo imamo," je poudaril dr. Stritar.

MILAN MARKELJ

Zakaj sploh da ali ne?

Jedrska elektrarna v Krškem je enim v zgrajenje in strah, drugim pa v ponos in veselje, bi lahko nekolič ponostavljeni rekli na rob večletnemu merjenju moči tistih, ki so za njeno predčasno zaprtje, in tistih, ki so za njeno normalno delovanje do konca predvidenega obratovanja. Naj smo je veseli ali ne, imamo jo, tu je in tu bo ostala, deluječa ali zaprtja. Preko tega ne moremo, naj se še tako trudimo, saj nuklearke ni mogoče kar zbrisati z obličja slovenske zemlje, kot se ni mogoče delati, da je ni, in to v dobrem in v slabem. Postala je nekakšna nadležna nujnost, odkar je močneje stopila v zavest javnosti. Povečana občutljivost Slovencev za okoljska vprašanja in v zadnjem času dokaj vsljivo navajanje za predčasno zaprtje lahko pripeljeti do tega, da bi se na morebitnem referendumu ljudje odločali bolj po občutju kot po tehnem razmislu. Ali še slabše: da se sploh ne bi hoteli odločati in bi tako o za ves narod pomembni zadevi odločati le najbolj dejavni del prebivalstva, naj bo "zelen" ali "jedrski".

Gledi tako

Za zdaj sicer prvi rezultati zbiranja podpisov za razpis referendumu, ki so precej borni in za mnoge povsem nepričakovani, kažejo, da se naši ljudje za referendum nekako ne ogrevajo. Vendar se stanje lahko hitro spremeni in z nekaj bolj prefinjenimi prijemi zagovorniki referendumu le zberejo potrebitno število podpisov. Potem se bo treba odločati, grenki kelih ne bo šel mimo.

Zapreti ali ne? Krška nuklearka je kot vsak jedrski energetski objekt lahko nevarna okolju, vendar le v primeru ne-sreče, če seveda vzamemo, da je shranjevanje nizko-, srednje- in visoko-radioaktivnih odpadkov zadovoljivo rešeno. Je pa nedvomno tudi gospodarsko koristen objekt, ki ga vsaj v našem primeru ni mogoče brez velikih stroškov in udarca po gospodarstvu nadomestiti. To ni argument jedrskega lobija, ampak nespodobitno dejstvo. Tudi zeleni se ga zavedajo, saj so predčasno zaprtje premaknili za deset let, torej na leto 2005, kar pomeni, da bi tako nuklearki odvzeli le 17 let obratovanja. Ali se jo splača zapreti le za 17 let?

Komu je pravzaprav toliko do tega, da bi nuklearko v Sloveniji zaprl? Zeleni, ki so po prepričanju nasprotniki uporabe jedrske energije, kot smo videли, razmišljajo racionalno in so za takšno urejanje zaprtja, ki ne bi povzročilo prehodnih gospodarskih in socialnih težav naši državi. Videti pa je, kot da na nas najbolj pritisajo severni in zahodni sosedji. Pri tem je nekaj zelo motečega. Namreč to, da se ne zavzemajo z enako ihti za zaprtje nuklearke denimo v Franciji ali Nemčiji. Je mar grda in nevarna samo naša? Ali pa morda menijo, da gre za nevarno igračo, ki jo imajo lahko v rokah le modri zahodnjenci, čudi ali ščavi pa ne? Sicer pa nuklearka ni edino, kar bi radi urejali pri nas.

Če torej pride do referendumu, potem se bo treba odločiti za ali proti po pameti in vesti. Gotovo pa jih ne bo malo, ki bodo ob tem imeli nekaj trpek občutek, da je namreč tisti pravi trenutek, ko bi se bilo zares smiselnododločati o jedrski elektrarni, že davno minil. Predno so jo zgradili, bi moral pred javnostjo razgniti pluse in minuse ter nato dati ljudem možnost, da se na odločijo za gradnjo ali proti nji. A ve se, da takrat, ko se je odločalo o jedrski elektrarni v Krškem, "ljudstvo na oblasti" ni imelo nobene besede. Zdaj pa naj jo ima, ko se naj odloča med dvema slabima odločitvama!

MILAN MARKELJ

Z javne tribune o jedrski elektrarni Krško v Cankarjevem domu: z leve proti desni sedijo: dr. Dušan Plut, Andrej Klemenc, Gorazd Barbič in dr. Andrej Stritar.

Žagarjevim se vgreza domačija

Pogosto slišimo, da na svetu res ni pravične porazdelitve dobrin, in tako bi lahko rekli tudi za vodo. Marsikje je primanjkuje in si jo ljudje želijo, saj brez nje ni življenja, spet drugje pa je je preveč in je zato nezaželeno. S tem drugim se že kar nekaj časa ukvarja družina Žagar iz Jablana pri Mirni Peči. Pred približno petimi leti se je na njihovi domačiji kar čez noč naredila luknja, ki se je samo še povečevala in porušila vogala svinjakov. Grozi tudi stanovanjski hiši.

Gre namreč za kraški svet in meteorne vode so poleg nepravilno speljane kanalizacije v vasi krive za vse bolj nevarno življenje Žagarjevih. Kljub njihovim opozorilom že pred leti pa je novomeška občina šele lani pokazala zanimanje in voljo za pomoč, ki pa bi bila na začetku seveda veliko učinkovitejša kot sedaj.

Gospodar Jože Žagar pravi, da je bila na tem mestu luknja že prej in da je kot otrok z drugimi vanjo metal kamenje. Spominja se, da so skupaj začudeno poslušali, kako se je kamen odbijal in na koncu pljušknil v vodo. Zdajšnji udor pa se je pojavit pred petimi leti, neke oktobraške noči, ko je bilo hudo deževno neurje. "Zjutraj, še po temi, vstanem in grem v hlev, pa vidim pod hišo nekaj črnega. Bila je jama, ki se je pojavila kar čez noč, porušen je bil del svinjakov. Bili smo začuden, kaj je zdaj to," pripoveduje. Seveda so o tem obvestili takratne oblasti in odgovorne, ki pa kljub ogledu niso nič ukrenili, ampak so rekli le, da za kakšne raziskave denarja ni. Jama seveda ni čudežno izginila, ampak se je samo še povečevala.

Naslednji pomembni dogodek, ki je dodal piko na i, pa se je zgodil lani poleti, ko je ponagajalo vreme in je močan nalin povzročil poplavo sedaj že velike jame in spodnjega dela hiše. "Z vodo je bila zalita klet in spodnji prostori, tako da smo morali prašičke, ki smo jim dočuvanje uredili tukaj, hitro premakniti, seveda pa tudi vse ostalo. Poklicali smo na novomeško občino in prosili za pomoč. Naslednji dan je prišla delegacija z županom Francijem Koncilijo in Igorjem Hrovatičem, sekretarjem za kmetijstvo in turizem, in od takrat se občina ukvarja s tem problemom. Moram reči, da so zelo zavzeti in se trudijo, za kar smo jim

niti nagib ceste v drugo smer, potem tega problema ne bi bilo," je dejal Hrovatič.

Sedaj, ko so znani razlogi udora, je možna sanacija, ki zajema preusmeritev meteornih voda v vsej vasi, preureditev kanalizacije, ureditev in tamponiranje dvorišča pri Žagarjevih in pa sanacijo udora. Premer jame je preko 10 metrov in sega od svinjaka, katerega del je že v jami, pa do vogala stanovanjske hiše. Globina ni določena, ker dna udora ni. Študija sanacije ZRMK predvideva utrjevanje vogalov hiše, hleva, greznice. Seveda projekt ni poceni, sicer bi z deli že začeli. "Izračunali smo, da bi vsa sanacija stala približno 4 milijone tolarjev, in če bi bil denar, bi se vse to dalo narediti v nekaj mesecih. Tako pa bomo z deli začeli čimprej, in to postopoma. Nekaj sredstev bomo skušali zagotoviti v okviru ureditve poti v kompleksu agromelioracije Mirne Peči, kar je potrdil tudi minister za kmetijstvo in gozdarstvo dr. Jože

FOTO: L. MURN

Tako žalostno izgleda udor pod Žagarjevo hišo. Vogal svinjakov se je zrušil že lani ob hudem deževnem nalinu, jama pa se vseskozi le še širi in je sedaj veliko večja kot pred petimi leti, ko se je "zgodba" začela. Prva pomoč bi bila torej nujna že zdavnaj.

Oster, ki si je marca ob obisku v Novem mestu ogledal udor v Jablanu (ministrstvo za težave direktno ne nudi pomoči), po svojih močeh pa bo prispevala tudi občina," je povedal Hrovatič. Seveda bo velik del finančnih bremen padel na ramena Žagarjevih. Ti so po nasvetu Kmetijske pospeševalne službe že začeli

graditi nov hlev, ker sta v nevarnosti tudi star hlev in gnojnična jama. Zato so dobili občinsko pomoč s subvencijami v kmetijstvu.

Hrovatič je dejal, da bo problem rešen takrat, ko se k Žagarjevim ne bo več stekala voda, in sicer podtalnica ter iz kanalizacije. Če se uredi le sanacija

udora, se jama sicer ne bo širila, ampak trajna rešitev to ni. Zato je treba v prvst urediti kanalizacijo, pri čemer moralni sodelovati tudi vaščani. S takim in podobnimi nevšečnostmi pa se ne srečujejo le v Jablanu, ampak je to nasledje problemov vasi, ki imajo v glavnem ne dotesne greznice. Še posebej pogosto se plazovi in vdori pojavljali lani pole ko je v kratkem času padlo veliko dežja in so primer pri grmski osnovni šoli itd.

"V tej hiši ne bi prespal niti noči"

Žagarjevi niso sami krivi, da se njihova domačija počasi pogreza. To bi lahko doletelo tudi koga drugega v vasi Jablano, ki leži na kraškem svetu. Imajo le to smislo, da so si svoje domovane in ostale kmečke poslopja ustvarili najnižje v vasi in so tako deležni preobilice vode.

Seveda je Žagarjevi družini, ki jo je leg Jožeta in Anice sestavlja še tri otroci, hudo in si čimprej želi rešitev problema. Do takrat pa bodo ostali v svoji hiši, katere en vogal je zelo blizu udora. "Sprašujejo, kako da si upamo še vedno stanovati tukaj, če je pa nevarno. Tu minister Oster je ob obisku dejal, da te hiši ne bi prespal niti noči. Kam pa gremo drugam? Tu je naš dom in bo je, da niti ne razmišljamo, kaj bi lahko bilo," je povedala Anica. Človek se na vse navadi. Sicer pa Žagarjevi neravnijo o svoji nesreči, za katero so niso krivi.

LIDIJA MUR

NAŠI KRAJI: KRAJEVNA SKUPNOST KOPRIVNICA

Vrtec ni ostal prazen

Pred leti so morali krajanji krajevne skupnosti Koprivnica vložiti veliko naporov v prepričevanje večine pristojnih, ki so menili, da Koprivnica ne potrebuje vrtca. Prepričevanja so bila potrebna tudi za telovadnico, celo ukinitev sole jim je grozila, saj se je število prebivalcev na severovzhodnem delu krške kotline na robu Kozjanskega po vojni in tudi kasneje hitro zmanjšalo. Pa vendar: predvidevanja zagovornikov vrtca so bila pravilna. Danes je namreč zaseden do zadnjega mesta, zadnja leta pa se je v ta del krške občine vrnilo precej mladih družin, ki so si pred dobrim desetletjem poiskale boljše življenje v mestu.

Tako krajanji sami kot vodstvo krajevne skupnosti Koprivnica, ki združuje vasi Veliki Dol, Mrčna sela, Veliki Kamen in Koprivnico, so se zavedali, da bodo prebivalce v teh malih vseh obdržali, če jim omogočijo čim boljše razmere, te pa so bile in so še daleč od povprečja, saj leži krajevna skupnost na zelo razgibanem terenu, domačije pa so posejane po hribih in dolinah.

Regionalna cesta, po kateri pride v vas s Senovega, je dobila asfaltno preveleko pred dvema desetletjema. To je bil tudi prvi asfalt v tej krajevni skupnosti in prav slabe cestne povezave so mlađe družine vabilne v večja mesta. Problem je tudi kategorizacija cest, saj so se razmere v zaselkih spremenile, krajevne ceste pa so postale prometnejše, zato bi bila po mnemu predsednika sveta krajevne skupnosti Franca Bogoviča dobrodošla prekategorizacija cest. Tudi zaradi vzdrževanja, ta problem pa je najbolj pereč pozimi. Lani se je na primer zgodilo, da sta dve večji padavini del občanov odrezale od sveta. V krajevni skupnosti se prizadevajo, da bi se z asfaltom čim bolj približali vsaki hiši, saj se slabost stanja na cestah pokaže po vsaki zimi. Tudi letos, ko je zaradi številnih pluženj na makadamskih cestah zaradi nagiba ceste več peska pod cesto kot na njej.

Polovica samoprispevka za ceste

Leta 1988 so se krajanji krajevne skupnosti Koprivnica odločili za 4-letni samoprispevki, od katerega so prav zradi slabih povezav namenili polovico sredstev za ceste, 30 odst. za telovadnico in vrtec, ostalo pa za dokončanje mlinške vežice, pločnik, javno razsvetljivo in druge manjše potrebe. Načrta jih v štirih letih ni uspelo izvesti, jim je pa večino stvari uspelo narediti v dveh mandatih. Žal je letošnja dolga zima izčrpala rezervo, ki je bila namenjena za dokončanje pločnika, vendar je dokončanje tega, kot pravi Franc Bogovič, stvar ne-

kaj tednov, saj gre tudi za varnost otrok, ki hodijo v šolo preko hriba in morajo na vrhu hoditi po cesti, ki je vse bolj prometna, saj regionalno Senovo-Podsreda uporablja vse več tovorjakov za pot do Celja. Tako se namreč izognejo zamašku v Zidanem Mostu, po slabih regionalnih skozi Koprivnico pa se zato dnevno pelje tudi 50 in več težkih tovorjakov. Največ se jih čez Koprivnico pelje ravno okoli 13. ure, ko otroci odhajajo iz šole, prav to cesto pa je gost in težak promet v zadnjih petih letih močno poškodoval. "Na vrhu hriba bo potreben zaradi pločnika narediti oporni zid," pravi Bogovič. Zaradi vse bolj nevarne ceste namreč ni najbolj pametno čakati na kakšno katastrofo. Letos naj bi asfaltirali še 3 cestne odseke, želijo pa sodelovati tudi pri asfaltiranju krajevnih cest, saj so tudi krajanji pripravljeni sodelovati pri tem. Če bi v krajevnu skupnost letno dobili milijon tolarjev, bi v treh ali štirih letih lahko asfaltirati krajevne poti, seveda tako kot dosedaj - ob pomoči domačinov.

Kot pravi danes 70-letni Franc Poljšak, ki vse življenje živi na Velikem Kamnu, so krajevna skupnost, katere predsednik je bil tudi on, danes pa je njen tajnik, ustanovili leta 1969. Takrat je štela nekaj čez tisoč prebivalcev, takoj po drugi svetovni vojni okoli 1.400, danes pa še ne 800. Slabe življenske razmere (niti avtobusnih vez ni bilo) so bile vzrok velikemu izseljevanju in tudi rojstev je bilo manj. "Pred 28 leti smo vaščani na Velikem Kamnu zgradili vodovod, tudi v drugih vseh so vodovod gradili domačini sami," se spominja Franc. V Velikem Kamnu je zelo močno gasilsko društvo, ki bo letos praznovalo 70-letnico.

Danes sta na območju krajevne skupnosti Koprivnica dva vodovodna sistema: Veliki Kamen in Koprivnica, ki delujejo v sklopu samostojnih vodovodnih oddelkov. Oskrbja prebivalcev z vodo je 100-odstotna, občasne meritve kakovosti vode pa ne kažejo na onesnaženja. Tudi te-

lefonsko omrežje se je v zadnjem času na tem območju precej razvilo.

Sola središče življenja na vasi

Začetki šolstva v Koprivnici segajo že v leto 1864. O zgodovini šole ni veliko podatkov, ker je leta 1944 pogorela, z njo pa ves inventar in arhiv. Zasebna šola je bila ustanovljena že leta 1838, do leta 1964 se je poučevalo v kapeljiji. Takrat pa so že položili temeljne za novo šolo in istega leta pričeli tudi s poukom v njej. Pred drugo svetovno vojno je šolo obiskovalo preko 240 otrok, tudi po vojni jih je bilo vpisanih kar 234. Danes obiskuje šolo okoli 140 otrok, 40 pa jih je v vrte. Leta 1974 so se učenci preselili iz stare, času in zahtevali neprimerne šole ob cerkvji v novo, sodobno stavbo. Število otrok je že nekaj let nespremenjeno, šolski okoliš pa je širši od same krajevne skupnosti, saj nekaj otrok prihaja tudi iz krajevne skupnosti Senovo in Breštanice ter celo iz kozjanske občine.

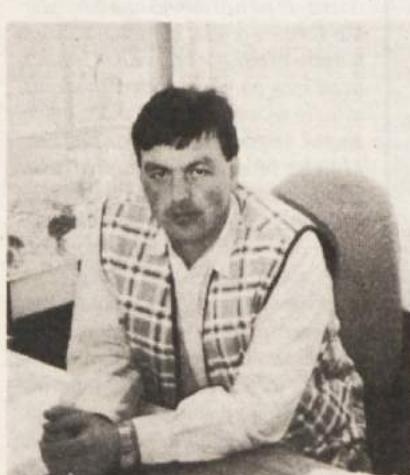
Verjetno je bil prav padec števila otrok razlog za dovoletno prepričevanje in dokazovanje upravičenosti začetka gradnje vrtca, ki so ga odprli pred tremi leti. Tudi z telovadnicami je bilo tako. Koprivniška šola je bila do nedavnega edina v občini brez telovadnice. Želje učiteljev in učencev se niso uresničile v stari šoli, kar 22 let so morali na telovadnico čakati tudi v novi šoli, v tem času pa so otroci telovadili v majhni učilnici ali zunaj. Pred leti so se celo pojavile ideje o ukinitev šole, kljub temu da je v skupnosti, kot je Koprivnica, osnovna šola središče vseh dogajanj in tudi druženja krajanov. To

dokazujejo števile prireditve, ki jih v preteklosti organizirajo učenci in učitelji prosvetnega društva Anton Aškerčev. Društvo prijateljev mladine. Vse pridite so izjemno dobro obiskane in je do sedaj večnamenski prostor v šoli v nobenem pretesen. Z novo telovadnico, ki se je slavnostno predali namenu petek, aprila, so se tudi za krajevno skupnost odprle nove možnosti za bogatejši razvoj kraja. Čeprav je telovadnica kar nekajkrat večja od večnamenskega prostora, je bila tudi v petek polna, otvoritev pa je med drugimi udeležil tudi minister šolstva in športa Slavko Gaber. Polovica sredstev za telovadnico je prispevala živiljenje, pol občina, s samoprispevkoma so sodelovali tudi krajanji. "Vesel sem posebej v krajih, kot je vaš, ko iz občine berem, da se res veselite novih prostorov, ko vidim, da kraj in šola živijo skupaj, da gresta v smer, v katero morda celo država, če želi normalno delovati, je dejal Slavko Gaber.

Na vidiku boljši časi

Krajevna skupnost Koprivnica spada med demografsko ogrožena območja, vendar sta v zadnjih letih opazna podpora standarda prebivalcev in izboljšanje demografske slike. V krajevni skupnosti večjih obratov, zato se mnogi vozijo zaslužkom v Krško, na Senovo pa tudi na Kozje. Pomenljiva dejavnost je tudi kmetijstvo, saj na primer kmetje oddajo do 100 litrov mleka na dan. Močna je kmetijska zadružna, drobno gospodarstvo si je že začelo rasti pot v tem delu. Nekateri so v tem delu posavja našli prostor za vikend, čeprav so izdelani zazidalni načrtov in novogradnjami odpirajo novi probleme. A ljudje z voljo lahko premostijo takšne prepreke.

TANJA GAZVOV

Igor Hrovatič

zelo hvaležni, škoda pa, da tega niso storili že prejšnji pristojni ljudje," je povedoval Žagar.

Jama brez dna

Takojo po tem obisku se je začelo konkretno delo. Občina je na Zavodu za raziskavo materialov in konstrukcij (ZRMK) v Ljubljani naročila geometrijsko preiskavo tal in jo tudi plačala. Naredili so tri vrtine na različnih krajih in rezultati so pokazali, da je to območje kraško in ni sledi o trdi kameninski osnovi. Nanjo so naleteli šele približno na globini 12 metrov. "Območje je torej naplavina, zemlja se spira v globino. Problem vdora pa so meteorne vode v vsej vasi Jablan. Značilnost vasi je tudi ta, da je zelo gosto naseljena, strehe so bližu skupaj in vsa voda - tako meteorna kot tista iz žlebov - priteče po cesti naravnost v Žagarjevo vrtaco. Žagarjeva domačija je namreč najnižje v vasi. Že pred leti, ko so v vasi delali asfalt, bi morali spremeni-

Koprivnica, bogatejša za šolsko telovadnico

Zakaj je umrl Peter Krupič?

Draga pri Sinjem Vrhu je ena najjužnejših slovenskih vasi. Vnej živi v šestih stalno naseljenih hišah trinajst ljudi. V zadnjih štirih letih so na zadnjo pot pospremili pet vaščanov, zadnjega, Petra Krupiča, pred dobrino dvema tednoma. Medtem ko so bili ostali pokojniki starejši, bi Peter junija praznoval 40. rojstni dan. O njegovi smrti širša javnost najbrž ne bi izvedela, če ne bi o njej 6. aprila, torej teden dni potem, ko je Krupič izdihnil, pisale Slovenske novice.

Zaradi zapisa v tem slovenskem dnevniku so se iz črnomaljskega zdravstvenega doma obrnili na Dolenjski list. Po besedah direktorja zdravstvenega doma Antona Marentiča so že leli, da bi v Dolenjskem listu, ki je bolj reden gost v belokranjskih hišah kot Slovenske novice, napisali o "primeru Krupič", ki je po njegovih trditvah po objavi zapisa v omenjenem dnevniku sprožil med Belokranjski številne govorice. Predvsem pa so v zdravstvenem domu že leli obdelaniti tudi drugo plat tega primera, to je pripoved črnomaljskih zdravnikov dr. Krešimira Macana in dr. Zlatka Boriča, ki sta bolnika obiskala na domu, preden je odšel v novomeško bolnišnico, kjer je umrl, in ne zgolj pripoved svojcev in patologa ter direktorja Splošne bolnišnice Novo mesto.

Ker je novinarsko pravilo osvetliti primer iz čim več zornih kotov, sem se po pogovoru z dr. Macanom, dr. Boričem in Antonom Marentičem obrnila še na predstojnika nevrološkega oddelka Splošne bolnice Novo mesto dr. Željka Bošnjaka, Petrovo ženo Vero in njegovega bratranca ter direktorja novomeške bolnišnice dr. Antona Starca.

Pripoved dr. Macana

Dr. Krešimir Macan, splošni zdravnik v črnomaljskem zdravstvenem domu, je povedal, da je v četrtek, 28. marca, ob 4,30 dežurna sestra v zdravstvenem domu sprejela naročilo za hišni obisk pri Petru Krupiču v Dragi pri Sinjem Vrhu. "Klicatelj je povedal, da je imel Krupič napad, da je pomoredel in izgubil zavest. Poudaril je, da gre za njen obisk, in kot takšnega smo ga tudi vzeli. Čeprav je navada, da hišne obiske opravljamo z Renaultovo petko, sva odšla s šoferjem na pot z rešilnim avtomobilom, da bi bolnika odpeljal v bolnišnico. Voznik je vozil s pričaganom modro lučjo, skozi mesto pa tudi z zvočnim alarmom, 25 kilometrov dolgo pot pa sva prevozila v 19 minutah, kar je glede na slabo cesto proti Vinici, hitro. Pred vratimi Krupičeve domačije so bili ljudje, ki so povedali, kaj se je zgodilo in tudi, da je napad že minil. Bolnika sem našel v postelji. Opazoval sem ga, žena mi je natančno opisala Petrov napad. Opravil sem splošni pregled, pregled krvnega pritiska in prsnih organov. Na tem področju nisem ugotovil nikakršnih odstopenov. Pač pa sem ugotovil, da se je bolnik ob napadu ugriznil v jezik, da mu je nenadzorovano ušla voda, da se dogodil pred napadom in po njem spominja, ne pa tudi med napadom, kar je vse značilno za epileptični napad. Na vprašanje svojcev, ali Krupič uživa alkohol, sem dobil pritrdbilen odgovor. Nedvoumno sem ugotovil, da gre za stanje po epileptičnem napadu. Da se ne bi napad ponovil, sem dal injekcijo zdravila proti epileptičnemu napadu ter hkrati napisal recept za tablete apaurin, torej zdravila za preprečevanje epileptičnega napada. Svojcem sem povedal, da je potreben nadaljnji pregled pri nevrologu, za kar sem pacientu napisal napotnik. Hkrati sem svojcem svetoval, naj bi bolnik opustil alkohol, ker bi bil lahko napad, ter dal napotke, kaj morajo storiti, če bi se napad ponovil. Stanje pacienta po tej terapiji in po napadu je bilo dobro in ni bilo indikacij za nujen prevoz v bolnišnico. Prepričan sem, da je bila diagnoza pravilna in da nisem zagrešil napake ter da je zdravljenje potekalo po sodobni medicinski doktrini. Nisem pa mogel predvideti, kaj se bo zgodilo čez 40 ur, ko so svojci zopet poklical v črnomaljski zdravstveni dom in sporočili, da se je Petrovo zdravstveno stanje poslabšalo. Epileptični napad je bil verjetno prvi v nizu zapletov, ki so sledili," je dejal dr. Macan.

Drugi obisk zdravnika v Dragi

Ob drugem klicu, ki so ga sprejeli v zdravstvenem domu v petek, 29. marca, okrog 9. ure zvečer, je bil dežurni zdravnik dr. Zlatko Borič. "Ob mojem obisku pri Krupičevih je bil pacient zmeden, ostale telesne funkcije pa so bile normalne. Nevrološki status je ustrezal predeliriju tremensu, kar je po pravilu posledica kroničnega alkoholizma. Epileptični napad je lahko uvod v delirij tremens, ki se lahko ponavlja (napad namreč) med delirijem. Tako sem naročil prevoz pacienta v novomeško bolnišnico, demantirati pa moram Slovenske novice, ki so zapisale, da sem pri bolniku ugotovil močno pljučnico. Tega nisem rekel, ker pljučnice nisem ugotovil, saj bi sicer pacienta poslal na pljučni, in ne na nevrološki oddelek bolnišnice," je povedal dr. Borič.

Dr. Macan je še dodal, da ob njegovem obisku pri pacientu ni bilo znakov predelirija tremensa. "Če bi bili takšni znaki, bi ga poslal v bolnišnico, a je šlo le za znake epileptičnega napada. Ob epileptičnem napadu, če je nekompliziran v prvi, pa ni v navadi tako jasen prevoz v bolnišnico, ampak poznejša obdelava pri nevrologu. Po Petrovi smrti se ni na naš zdravstveni dom obrnil nihče od njegovih svojcev, češ da je bilo pri delu zdravnika karkoli narobe, pač pa smo to izvedeli iz Slovenskih novic. Ker pa želim, da se ugotovi resnica, bom zahteval, da se primer pojasni tudi na Zdravstveni zbornici Slovenije in na strokovnem kolegiju Splošne bolnišnice Novo mesto. Sedaj sem zelo obladen in je okrnjen moj ugled zdravnika. S takšnimi primeri, kot je bil Krupičev, se srečujem skoraj vsak dan in diagnozo je po dolgoletnih izkušnjah skoraj nemogoče zgrešiti. Ukrepal sem po strokovnih navodilih in se ne cutim krivega, prav tako z moje strani ni bilo malomarnosti. Res pa je, da zdravniki nismo vizionarji, da bi lahko predvideli, kaj se bo zgodilo z bolnikom," je povedal dr. Macan.

Direktor zdravstvenega doma Anton Marentič pa je dejal, da je dr. Macan specialist splošne medicine z okrog 20 leti prakse. "Dela tudi z ljudmi v črnomaljskem domu starejših, ki imajo podobne težave, kot jih je imel Peter. Če bi bil začetnik, bi mu še lahko očitali napako. Že po telefonu in ob vhodu v hišo so mu pojasnili bolnikove težave. Zdravnikova diagnoza je bila jasna in o njej ne dvomim. Tudi zaključek razsirjenega kolegija zdravnikov zdravstvenega doma Crnomelj, ki je bil v tork, 9. aprila, je bil, ko so pregledali vso dokumentacijo obeh zdravnikov, da je bila diagnoza dr. Macana in dr. Boriča pravilna in da nista storila napak.

Dr. Željko Bošnjak, predstojnik nevrološkega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, kjer so Petra Krupiča sprejeli okrog polnoči v noči od petka na soboto, je menil, da je sedanji čas nenelektron in da ljudje iščejo senzacije, ki to niso. "Ne strinjam se z zapisanim v Slovenskih novicah, ker gre za nepoznavanje teme. Pri bolnikih, kot je bil Peter, literatura navaja smrtnost od 5 do 20 odstotkov, veliko bolj pa so ogroženi mlajši bolniki in atletsko grajeni ljudje. Cel splet okoliščin je, ki znižujejo njihovo odpornost. To je tisto, kar je včasih neneavadno. Pri Petru je bil neugoden, tragičen splet okoliščin, pri tem pa stavka nima nobene vloge. Tudi v bolnici je bilo zanj poskrbljeno tako, kot je potrebno, in prepričan sem, da od vsega začetka. Vzrok smrti je bila pri Krupiču odpoved srca," je dejal dr. Bošnjak ter zatrdiril, da sicer nima kaj skriva.

Pripoved Petrovih svojcev

Petrova žena Vera in njegov bratrac ne sta povedala, da je bil Peter kmet.

Ker v dolini pod Sinjem Vrhom, kjer leži Draga, ni veliko obdelovalne zemlje, si je marsikateri tolar prislužil s sekanjem in vlačenjem lesa iz okoliških gozdov. "Peter je bil že ves mesec prehlajen, a prehladu ni posvečal posebne pozornosti, kaj šele da bi šel k zdravniku, ki ga skoraj ni obiskoval. Še v torek je vlačil les, v četrtek zgodaj zjutraj pa se je počutil tako slabo, da je domov poklical svojega zdravnika dr. Igorja Bostiča. Ali je govoril z njim in če je, kaj se je dogovoril, ne vemo, kajti ko je držal slusalke v rokah, se je začel napad, ki je trajal eno uro. Bil je vroč, pomoredel je, padel je v nezavest, prenehal je dihati. Masirali smo mu srce in mu dajali obkladke. Trije smo se ukvarjali z njim, dokler ni napad popustil. Klicali smo v črnomaljski zdravstveni dom in pričakovali smo, da ga bo dr. Macan, ki je

prišel na obisk, ko je napad že popustil, poslal v bolnišnico. Zdravnik pa je reklo, da odhod v bolnišnico ni nujen," sta povedala Vera in bratrac. Slednji je Petra naslednji dan ponovil tudi spremljaj v bolnišnico. "Po poti je tožil, da ga boli v prsih in stiska v grlu. Imel je vročino. Ob sprejemu v bolnišnici so rekli, da je prišel prepozno, bolnišnični zdravnik, s katerim sem se pogovarjal, pa je dejal, da pri Petru niso prijela več nobena zdravila. V soboto ob 8. uri zjutraj je umrl," se spominja bratrac. "Meniva, da je imel Peter že ob obisku dr. Macana pljučnico, ki jo je zdravnik spregledal. Storjena je bila napaka, Petra pa nam ne more več nihče vrniti," sta še dodala bratrac in Vera, ki je zaposlena v Belsadu, na okrog 40 hektarjev veliki kmetiji pa je ostala s 14-letno Petrom, 12-letno Sabino in 6-letnim Rudijem. Krupičevi otroci so še edini otroci v Dragi, sicer pa so v glavnem prebivalci starejši in med njimi so le trije moški. "Peter je bil zelo delaven. Pomagal je sosedom, pozimi je oral sneg, da smo sploh lahko prišli iz naše doline. Uredil je kmetijo, ostal pa je nedograjen hlev in mnogi neuresničeni načrti. Zato njegova smrt ni udarec le za družino, ampak za celo vas," sta povedala.

Dr. Starc: "Primer nima povezave s stavko"

Direktor Splošne bolnišnice Novo mesto dr. Anton Starc se je ob Krupičevem primeru najprej ustavil pri pisaju v Slovenskih novicah. "V članku v Slovenskih novicah je napisan nekaj stavkov, ob katerih se črnomaljski zdravniki čutijo prizadete, vendar niso misljeni kot napad na zdravnike, ampak kot nepoznavanje medicinske problematike na tem področju. Dokler traja stavka, se sestanem s predstojniki oddelkov naše bolnišnice vsakih nekaj dni. Razpravljali smo o vseh zadevah, tudi o omenjenem članku. Strokovni svet v bolnišnici se je

odločil, da je nekaj zadev v članku takšnih, da ne gre za natančno zaznavanje problematike. Če omenim le naslov 'Apaurin za smrtni krč', lahko povem, da je apaurin edino zdravilo v primeru božjastnega napada. Tu ni nič spornega. Da bi bile stvari jasne, je konzilij v bolnišnici sklenil, da sproži občajen postopek, torej komisijo notranjega nadzora. Bolnišnica ima tudi ombudsmana za pravice bolnikov. Trdno smo prepričani, da smo naredili vse, kar je običajno v takšnih primerih. Nič ni bilo opuščeno, predvsem pa nima ta primer nobene povezave s stavko. Ne vedemo, kaj se je dogajalo pred prihodom bolnika v bolnišnico, a črnomaljska zdravnika poznamo že od prej, mnenje o njima je v naši hiši normalno in sta torej zdravnika, zaradi katerih se v bolnišnici nikoli ne jezijo, in ju jemljejo kot resna.

Ob Krupičevem primeru naj pojasnim še, da zaradi neke bolezni, na primer prehlada, nastopi temperatura. Bolnik preneha uživati alkohol, za obisk pri zdravniku pa se odloči ali pa tudi ne. Toda če je pacient prej popil le po 4 decilitre vina na dan, lahko pride do božjastnega napada. Če je pri Krupiču prišlo do božjastnega napada - kar pa je verjetno prišlo - je napad lahko uvod v alkoholni delirij. Pljučnica, ki je bila poleg okvare jeter ugotovljena pri obdukciji, se lahko razvije v nekaj urah do takške stanja, da pripomore k pritisku na sistem tl, ti napori pa so preveliki in odpove srce. Ne bi mogel reči, da gre v Krupičevem primeru za krivdo zdravnika, saj takrat, ko ga je obiskal, Peter ni bil tako prizadet. Zdravnik s toliko leti prakse ugotovi po obnašanju, barvi kože in drugih znakih, kako je z bolnikom. Ob sprejemu v bolnišnici je bila Krupičeva diagnoza delirium tremens, to pomeni alkoholni delirij. Staro pravilo, ki se ga zdravniki držijo, je, da računajo s tem, da je nekaj sprožilo delirij, zato dajo bolniku antibiotik. Ne vedo pa, koliko časa bo to stanje trajalo in kdaj bo pacient sposoben za nadaljnje preiskave," je dejal dr. Starc, za razjasnitve pa bo poskrbela komisija notranjega nadzora.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

VSAKDANJIK NA MEJI

Krona ali beračija?

Meja med Slovenijo in Hrvaško je razdelila zemljo in nekako razmaknila ljudi, saj ti zdaj živijo pod različnima "kronama", ki se bleščita kaj različno. Vse tisto, kar dela mejo, je po eni strani videti zastavljen evropsko nedvoumno in načelno, drugič spet deluje kot epizoda iz balkanske krčme, v kateri, brat moj, "nema problema". V nekem trenutku vas lahko presenetiti tudi trmasto vztrajanje pri razmerah, ob katerih se počutijo državljanji in bržcas tudi prenekateri državni uradnik kot tepec, ki velja v gospodarjevih očeh toliko kot sicer bistri kmečki hlapec, ki si zjutraj otepe slamo s hlač, da ne bi nesramni gospodar dejal, da je slama padla hlapcu iz glave.

Nedavno sta šla Slovenec in Slovenka na mejni prehod v Slovenski vasi. Bila sta dva z eno osebno izkaznico. Ni šlo, moralata sta nazaj v Slovenijo. Nekaj dni pozneje je eden od teh dveh, ki sta neuspešno skušala prekoracičiti mejo na uradnem prehodu v Slovenski vasi, prispel do meje na enem manjših mejnih prehodov na Bizejškem. Človek, Slovenec, ki je vozil, je pozdravil hrvaška uslužbenca. Ni bila potrebna nikakršna osebna izkaznica ali potni list, nikakršen dokument, prav nič.

Potnika, ki sta skušala čez mejo takrat v Slovenski vasi, sta bila lepo počesana, nista kazala jezikov in sploh sta bila videti pokorna državljanja dežele na sončni strani Alp. Potnika na Bizejškem nista bila na pogled nič kaj dosti drugačna. Nauk zgodbe je zato verjetno ta, da brezhibna pričeska, zlikana srajca in kar je še podobnih državljanov odlik, najbrž niso sredstva, ki odpira carinske zapornice, ko ni potnega lista.

Če obleka naredi človeka v pregovoru, ga na meji ne naredi, čeprav je profesorska ali lovska. Tudi akademski naslov ima približno tak učinek na carinika in obmejnega policista kot molitev na nevihtni oblak: pomaga ali ne. Neki italijanski profesor bi lahko to potrdil z lastno izkušnjo na slovensko-hrvaški meji. Nedavno so ga ustavili na mednarodnem mejnem prehodu Obrežju, ko se je vračal s Hrvaškega. Po dogodku, ko je začetka. Vzrok smrti je bila pri Krupiču odpoved srca," je dejal dr. Bošnjak ter zatrdiril, da sicer nima kaj skriva.

Pripoved Petrovih svojcev

Petrova žena Vera in njegov bratrac ne sta povedala, da je bil Peter kmet.

Steru, je odvetnik rekel, da je profesor zgrožen nad ravnanjem uradnega osebja na meji. Nad profesorjem so se znašali, kot bi lahko prevedli odvetnikove besede. Nad profesorjem se cariniki in policiški niso znašali, je zavrnili očitke minister Šter. Če je bil kdo osoren in svojeglav, je bil to gospod profesor, bi zvenel v obnovni ministrov začetek. To je to: oni nam zapornico na poti v Evropsko unijo, mi njemu zapornico na poti v Italijo. Načelo reciprocite pač, ki bi po svoje lahko delovalo tudi v primeru, ko bi se na samem srečala obmejni uslužbenec iz Slovenske vasi in omenjeni dve osebi, ki, kot rečeno, takrat nista smeli čez mejo.

Sicer bodo mogoče zaplet z italijanskim profesorjem navajali kdaj v kakšni policijski kroniki kot primer, ko previdni državni uslužbenec vzame pod svoj strokovni drobnogled človeka, ki je mogoče celo tihtapek, saj noč na besedo odpreti prtljažnika, za katerega se pozneje izkaže, da vsebuje profesorjevo lastno lovsko puško in na italijanskih lovskih škornjih donedavna hrvaško blato. Toda, prosimo, ne zapirajte si oči pred Italijani. Ti lahko povzročijo težave, kar pa ne velja za Slovence, zlasti če so to Slovenci v Posavju ob meji z državo Hrvaško. Če bi ti ljudje hoteli delati težave Sloveniji, bi ljuba domovina že krvavela v kmečkem puntu in delavski revoluciji, da ne govorimo o državljanih nepokorčini upokojencev in upor jeznih gospodinj. Možni, vendar dolej neizvedeni upor bi temeljil lahko na pre-

prostem dejstvu, da se Obrežje včasih spremeni v veliko javno stranišče, kjer vas vsaj za vsako sedmo korizo na njivi ob nekdanji cesti bratstva in enotnosti pričaka kakec, ki je prispel iz kdove katere srednjeevropske ali balkanske danke. Do upora bi lahko prišlo tudi zaradi promenade podgan, ki izpod bivalnih kontejnerjev na mejnem prehodu ne oziraje se na odkimavanje carinikov in obmejnih policirov, hodijo v svate v vas Obrežje. Če se upor zoper državo ne sme začeti zaradi, oprostite, navadnih drevkov in podgan, so za upor še drugi razlogi.

Ljudi z Obrežja, npr. od tu, ne razburja, da jih carina kljub njihovim brezhibnim pričesкам zadrži na slovenski strani ali pošlje nazaj izpred hrvaške obmejne postojanke. Te ljudi spravljajo v nejveliko to, da državna cesta št. 333 od mostu v Obrežju do meje še ni asfaltirana, čeprav včasih - nazadnje je bilo to le letoski veliki noči - služi tudi za obvoznicco za mednarodni avtomobilski promet. Te ljudi jezijo, da po tej cesti vozijo tovornjaki, tudi velike cisterne, ki po ljudskih izkušnjah ne vozijo zgnane vode. Te ljudi jezijo, da morajo - tako zagotovljajo

Od razpel do mostnih konstrukcij

Včeraj je minilo dvesto let od začetka obratovanja železarne na Dvoru, industrijskega obrata, ki je mnogim prebivalcem v dolini zgornjega toka Krke skoraj stoletje dolgo dajal delo in kruh in ki je bil svoj čas na področju industrijskega oblikovanja kovin nedvomno največje in najpomembnejše podjetje pri nas. S svojimi izdelki je železarna v dobi razcveta slovela daleč naokoli, danes so njeni ostanki največji tehnični spomenik na Dolenjskem, nanjo pa spominjajo še mnogi ohranjeni izdelki.

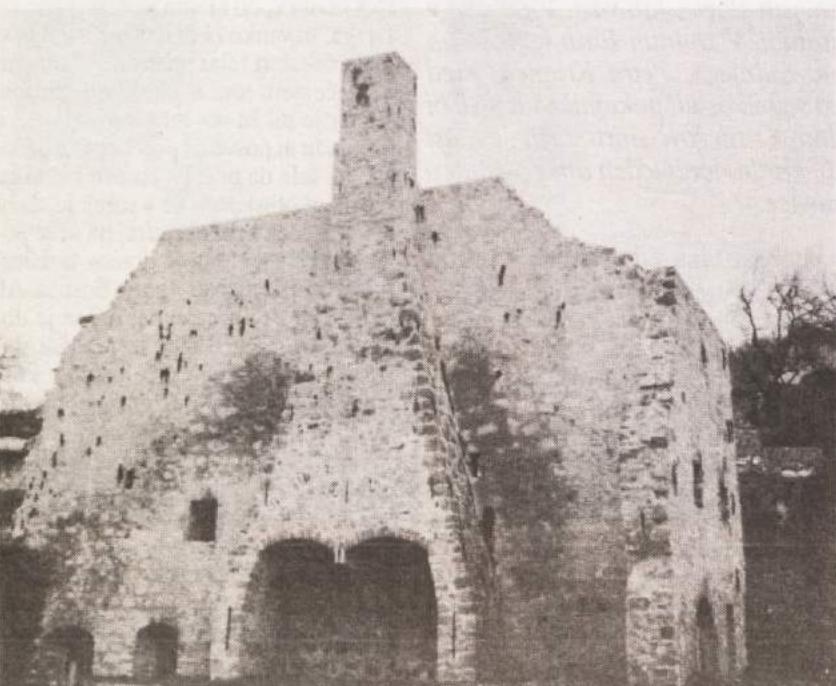
Zamisel, da bi izkoristil dokaj pogosta nahajališča železove rude na Dolenjskem in bogastvo svojih širih gozdov za pridobivanje železa in izdelovanje železnih izdelkov, se je porodila soteškemu knezu Henriku Auerspergu. Novembra 1763 je iz Prage poslal na Dunaj prošnjo, da mu oblasti dovolijo na Dvoru ob Krki ustanoviti železarno. Zaradi nasprotovanja lastnikov fužin, ki so upravičeno videli v novi železarni hudo konkurenco, se je izdaja koncesijske listine zavlekla do 6. februarja 1795. Tega dne jo je prejel njegov naslednik Viljem Auersperg. Ker ni imel zadostne začetne glavnice, je knez pooblastil Jožefa Globočnika, da se zadolži pri različnih ljudeh in nato pomaga speljati gradnjo železarne. Globočnik, ki je bil tudi odličen rudosledec, je tako nadzoroval gradnjo prvega, 7,6 metra visokega plavža in montiranje fužinskih naprav. Po nekaterih virih (Breckerfeld) naj bi železarno gradil Alojz Klinz, najemnik gospodstva Soteska in lastnik fužine v Vitanju. Kakorkoli že, železarna je začela delati 17. aprila 1896. leta.

Delo od zore do mraka

Obratovanje železarne na Dvoru je imelo velik vpliv na življenje v tem delu Dolenjske. Veliko ljudi je dobilo delo in si služilo vsakdanji kruh s podiranjem in sekanjem drevja, kuhanjem oglja za

železarno, kopanjem železove rude, s prevozom rude, oglja in izdelkov ter z delom v sami železarni. Število delavcev je v prvem obdobju nihalo od 95 v slabših časih do 400 v boljših, v obdobju razcveta po letu 1840 pa je železarna zaposlovala kar 781 ljudi, od tega 430 voznikov, 130 ruderjev, 55 gozdnih delavcev, 22 oglarjev, 14 plavžarjev, 48 livarjev, 20 strojnih ključavnica in strugarjev, 21 kovačev pa še mizarje, tesarje, zidarje, dninarje in seveda vodstveno osebje, direktorja, uradnika, tovarniškega zdravnika, strojnika in modelarja. Vodilna mesta v upravi in proizvodnji so imeli tuji, ob Nemcih in Madžarjih je bilo največ Čehov; med nekvalificiranimi delavci, ruderji, oglarji in prevozniki pa je bila velika večina domačinov.

Delo je teklo ves dan. Tovarniški zvonec je zazvonil za začetek dela ob 6. uri zjutraj, za konec pa ob 7. uri zvečer. Delavci so torej delali od zore do mraka z vmesnim odmorom za zajtrk in kosilo. Delovna disciplina je bila stroga, celo strožja kot v večini takratnih železarn. Za zamujanje z dela, pokvarjeno orodje ali material in različne druge disciplinske prekrške so delavci plačevali kazni ali bili odpuščeni. V primeru bolezni so dobivali bolniški prispevek, vendar le, če bolezen ni bila posledica tepeža ali nerednega življena. Socialno zavarovanje je urejeno.

Dvorski plavž je dočakal dvestoletnico železarne lepo očiščen in restavriran.

la bratovska skladnica, ki so jo na Dvoru ustanovili že leta 1799. Iz njene blagajne so izplačevali boleznine, zdravniško oskrbo, pokope, provizije, račune za združila in miloščino.

Zasluk je bil razmeroma majhen. V petdesetih letih je bila najnižja mezda 20 krajcarjev na dan, mojstri pa so prejemali na dan tudi po 2 goldinarja in 30 krajcarjev. Zasluk so izplačevali na dva tedna. Delavci so ga lep del pustili v tovarniški trgovini, kjer so kupovali živila ter manufakturne in špecerijske izdelke. Podjetje je ustanovilo tudi kantinu, kjer so zaposleni lahko kupovali pivo iz Auerspergovske pivovarne v Soteski.

V okviru železarne so leta 1864 ustanovili tudi osnovno šolo, saj je bila najbližja šola v 5 kilometrov oddaljenem Žužemberku, otrok pa vse več.

Postelja za grškega kralja

Za razvoj železarne je posebej pomemben Ignaz Vitez pl. Pantz, ki je študiral ruderstvo in fužinarstvo na znameniti rudarski akademiji v Bansky Stavnici. Na Dvor je prišel za direktorja železarne maja leta 1822 in hitro ugotovil, da bo železarna lahko uspevala le, če se preusmeri v železolivarstvo. V ta namen je dal povisiti plavž in zgraditi dve kupolni peči, kjer so grodelj iz plavža

pretalili v lito železo. Tako se je dvorska železarna v dvajsetih letih preobrazila iz klasične fužine v veliko železolivarno in bila prva železarna na Slovenskem, ki je za proizvodnjo litega železa uporabljala kopolke. Pantz je uvedel še eno pomembno novost, po kateri je dvorska železarna zaslovela - ulivanje izdelkov umetniškega liva. Njegovo delo je nadaljeval Karl Horst, ki je v obdobju 1939 do 1942 dal zgraditi livarno, v kateri so postavili povsem nov plavž, visok blizu 10 metrov, in tri nove kupolne peči, poleg tega pa je dal zgraditi še mehanične delavnice s stroji na vodni in ročni pogon.

Dotedanjim izdelkom, strojem, delom zanje in orožju ter strelivom se je pridružila še pestrata množina predmetov umetniškega liva. Na Dvoru so ulivali unikatne in serijske izdelke, od grba knezov Auerspergov, reliefa Kristusa s Kozmo in Damjanom, reliefa Veronikin pri apostoli, Zoisovega in Langerjevega monumentalnega nagrobnika do razpeljev, svečnikov, stojal za luči in ure, obtežnikov, glavičev sprehajalnih palic, krožnikov, likalnikov, peči, nagrobnih krizev in najrazličnejših malih skulptur. Železarna je za te izdelke, ki so jih "odlikovali čistost, lepotu in dopadljive oblike" prejela najvišje priznanje, zlato medaljo na graški razstavi. V večjih količinah so prodajali predvsem pohištvo, stole, mizne umivalnice in peči. Po naročilu so ulivali tudi grbe, napise in plakete. Omenimo, da je dvorska železarna med ostalim izdelala posteljo po naročilu grškega kralja. Ker je posel cvetel, je tovarna odprla svoja zastopstva v Trstu in v Benetkah.

Lito železo se je ob vsem tem uveljavilo tudi kot gradbeni material, zato so na Dvoru izdelovali tudi balkanske stopniščne in mostovne ograje, okenske mreže, strešnike, verande, vodnjake in mostove. Vodnjak, ki je stal na novomeškem trgu in se je trajno zapisal v načrte, zavest s čudovito Kettejo pesmijo, so ulila prav na Dvoru. Eno največjih naročil je pomenilo naročilo za izvedbo novega Čevljarskega mosta v Ljubljani. Dvorska železarna je izdelala konstrukcijske elemente in mostovno ograjo. Most stoji še danes, vendar na drugem kraju, saj se je leta 1931 moral umakniti novemu Čevljarskemu mostu, ki ga je zasnoval arhitekt Jože Plečnik.

Zaton

Na polovici 19. stoletja se je začelo počasno usihanje. Tako je Johann Egenthaler, ki je leta 1849 prevzel vodstvo železarne, zvedel, da je tovarna v zelo slabem stanju in precej zadolžena. Tovarna je zaradi vse slabih izdelkov začela izgubljati zaupanje kupcev. Omenimo le ponesrečeno kupčijo iz leta 1862, ko je železarna dobila naročilo dunajskega vojaškega poveljstva za izdelavo 13.600 granat in 140.000 šrapnelov. Kasnje 40 odstotkov izdelkov je zaradi slabe izdelave prevzemni oficir zavrnil.

Zadnji direktor je bil Franc Weidlich, ki se za napredek tovarne ni dosti zanimal, in izgube so se povečevale. Leta 1890 je Auersperg naročil, naj pošlje mesto Dunaj rudo v analize. Menda je Weidlich namenoma poslal najslabšo rudo. Nekaj podlagi te analize se je potem Auersperg odločil, da s 1. oktobrom 1891 železarno zapre. Stroje so večinoma prodali na Jelenice, kamor je odšlo tudi veliko najboljših delavcev. Razlog za zaprtje pa je bila le slaba železova ruda. Na avstrijskem ozemlju je nastalo veliko modnih železarn, ki so bile prehuda konkurenca Dvoru, poleg tega pa so dvorska železarno pestile zelo slabe prometne povezave. Slednje bi lahko rešila dolenska proga, če bi jo zgradili po dolini Krke, kot so sprva načrtovali.

Ukinitev železarne je pomenila zmanjševanje delovnih mest v dolini gornjega toka Krke, hud gospodarski udarec, konec dvorske železarni. Pa je pomenil tudi konec proizvodnje in industrijsko oblikovanih izdelkov umetniškega železnega liva na naših tleh.

MILAN MARKELJ

(Viri:
Matija Žargi: Kovina
Danilo Breščak: Spomin na cvetoče želarske čase, ES)

PROJEKTI

Najsodobnejše slovensko strelišče

Na Kočevskem naj bi v naslednjih nekaj letih zraslo največje in najsodobnejše strelišče v Sloveniji, ki bi zadostovalo potrebam policije in vojske, uporabljali pa bi ga lahko tudi lovci, strelska društva, športniki, podjetja in posamezniki. Lokacija večnamenskega strelišča bo znana najkasneje čez dva meseca.

Projekt večnamenskega strelišča, ki bi ga poleg pripadnikov policije in vojske uporabljali tudi civilisti, v dogovoru z ministrstvom za obrambo vodi ministrstvo za notranje zadeve, saj se je ideja o izgradnji sodobno urejenega strelišča na Kočevskem porodila prav iz potreb policije. Kasneje so se potrebe po takem strelišču pokazale tudi v ministrstvu za obrambo, predvsem v I. specialni brigadi, ki ima sedež v Kočevski Reki, zato sta se obe ministrstvi lani dogovorili, da bosta strelišče gradili skupaj, z enakim deležem pri financiranju njegove izgradnje. Z gradnjo po fazah bo strelišče dokončano v treh do petih letih, v najboljšem primeru pa bo njegova izgradnja stala okoli 300 milijonov tolarjev, če bo strelišče zgrajeno na Ramšniku ali podobni lokaciji, kjer bi bile naravne danosti takšne, da bi bili poskri v prostor kar najmanjši.

Vsa obstoječa strelišča so sporna

Čeprav ima slovenska policija na voljo 35 strelišč, so vsa sporna, saj ne zagotavljajo varnosti strelcev na streliščih, ne varnosti drugih oseb, živali, tehničnih sredstev ali opreme na streliščih in v njihovi okolini. Poleg tega obstoječa strelišča tudi nimajo uporabnih dovoljenj. Grajena so bila nelegalno, saj so bila večinoma narejena zgolj kot začasna ali pa po predpisih takratne jugoslovanske armade. Pri njihovi izgradnji tudi niso bili upoštevani naravovarstveni kriteriji, zato so si v VOC Gotenica že od same ustanovitve prizadevali, da bi našli primerno rešitev tudi tega problema, za kar pa je bila zainteresirana tudi kočevska občina, v kateri imajo kar 8 "črnih" strelišč.

Občina je zato kot enega najpomembnejših pogojev za izdajo soglasja h gradnji novega večnamenskega strelišča na Kočevskem postavila zahtevo, da mora novo strelišče pomeniti odpravo vseh ostalih strelišč na Kočevskem, kar pomeni, da strelišče ne bi smelo služiti le potrebam policije in vojske, ampak tudi

ostalim uporabnikom, kot so lovci, strelski društva, podjetja in posamezniki.

Iskanje primerne lokacije

Obe ministrstvi, ki sta lani podpisali dogovor o skupni izgradnji strelišča, sta se že od vsega začetak ogrevali za lokacijo Ramšnik, vendar pa so naravovarstveniki opozarjali, da ta za kaj takega ni primeren, saj so tam gnezdišča zaščitenega belorepega orla, poleg tega bi strelišče onesnažilo tudi tamkajšnje vode. Ministrstvo za notranje zadeve je zato lani naročilo izdelavo raziskave o vplivu strelišča na Ramšniku na okolje. Študijo so opravili strokovnjaki Inštituta Jožeta Stefanja, ki so ugotovili, da je Ramšnik v funkcionalnem smislu zaradi odlične naravne lege skoraj idealna lokacija za strelišče, da pa ima nekaj oporečnih elementov z vidika varstva okolja. Opozorili so, da bi strelišče lahko vplivalo na divjad, predvsem na medveda, volka, risa, jelenjad in orla belorepega, pa tudi na vodo, saj na raziskani lokaciji teče potoček, in na krajinske elemente, kot so gozd, rastišča sive jelše in požiralniki, imelo pa bi tudi socialni vpliv, saj bi strelišče izključevalo drugačno rabo prostora v bližnjem območju. Po njihovem mnenju bi se sicer dalo veliko teh vplivov ublažiti s skrbnim načrtovanjem, sanacijami deli po končani gradnji, ustreznimi krajinskim ureditvami ter nadzorom med obratovanjem, kljub temu pa so predlagali, da se ugotoviti, ali na še sprejemljivi oddaljenosti od Gotenice obstaja kakšna lokacija, ki bi bila z vidika naravovarstva še manj sporna. Ministrstvo za notranje zadeve se je zato sredi februarja letos v dogovoru s kočevsko občino in ministrstvom za okolje in prostor odločilo, da se opravi dodatna raziskava celotnega območja občine Kočevje. V poštev bodo prišle lokacije, ki bodo dovolj blizu Gotenici ali Škrilju, ki ga sedaj uporablja vojska, saj

strelišče, ki bi bilo daleč stran od Gotenice, ne bi bilo smiseln, ker bi potem tudi tam potrebovali vso logistiko, ki jo na območju Gotenice že imajo. Tako sedaj s pomočjo računalniške obdelave grafičnih kart izločajo primerne lokacije, ki jih bodo nato še primerjalno analizirali. Izbor ustrezne lokacije pa naj bi bil končan najkasneje v dveh mesecih.

Novo strelišče bo najsodobnejše

Idejna zamisel novega strelišča je precej drugačna od klasičnih strelišč, pri katerih se lahko izvaja le precizno strelijanje s pehotnim orožjem. Novo strelišče naj bi namreč omogočalo strelijanje v tri smeri, do 100 metrov levo in desno ter do 300 metrov naravnost, pri čemer je osnovna smer strelijanja vzhod - zahod. Teren mora niti čim bolj razgiban in precej velik, saj naj bi na področju približno 100 x 100 metrov stale tri vrste maket stavb v obliki ulic, v katerih bodo tarče tako nasprotnikov kot prijateljev, ki se bodo dvigavale s pomočjo računalniško vodenega programa. Na ta način bodo lahko strelci usposabljeni v situacijskem strelijanju, ki je še posebej pomembno za policiste in posebne vojaške enote. Na strelišču bo postavljen tudi stolp, ki bo simulacija petnadstropne stolnice, vsi objekti pa bodo konstruirani tako, da bodo poleg strelskih vaj omogočali tudi vse druga urjenja in usposabljanja, ki jih predvidevajo programi. Če se bodo ravnali po zgledu sosednjih držav, bodo lahko z določenim tehničnimi rešitvami tudi bistveno zmanjšali vpliv škodljivih snovi na okolje. Na streliščih v Avstriji, Italiji in na Madžarskem namreč z zvočno izolacijo zmanjšujejo hrup v okolju, s posebnimi lovilci pri tarčah lovio krogle, jih odstranjujejo in reciklirajo, sanitarni in druge odpadne vode pa čistijo v posebej za to zgrajenih čistilnih napravah. Takšna strelišča so tudi redko ograjena, tako da gibanje divjadi ni omejeno, za varnost strelcev, materialnih in tehničnih sredstev ter tretjih oseb, ki se v času strelijanja slučajo znajdejo v bližini strelišč ali celo znotraj nevarnega območja, pa v pripravah na vajo in med njo skrbijo dobro usposobljeni inštruktorji.

MOJCA LESKOVŠEK-SVETE

OBE NAGRADI V NOVO MESTO

Žreb je izmed reševalcev 7. nagradne križanke izbral Bogданa Finka in Franca Pavlakoviča, oba iz Novega mesta. Fink bo prejel 6.000 tolarjev denarne nagrade, Pavlakovič pa knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 26. aprila na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 8. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 7. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 7. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: TRAKTOR, RADIRKA, OPETNIK, MOL, OBRAMBO, POT, AER, KRISTIAN, LADO, LECTAR, EMIRAT, OZIR, NATIKALO, ROKAVIČAR, NANAK, NK.

PRGIŠČE MISLI

Življenje posameznika je življenje njegovega lastnega telesa.

A. LOWEN

Poznamo samo pol resnice, če jo slišimo le z ene strani.

I. TORKAR

Najhujše orgije ljubezni so nedolžne proti orgjam sovraštva.

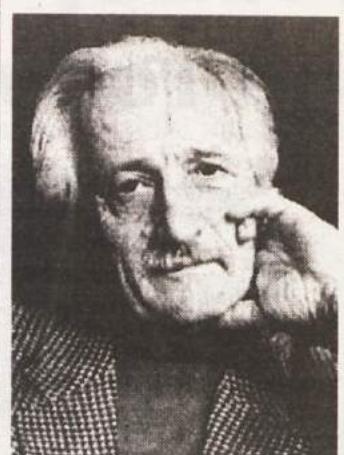
M. STERLE

Ob vsaki ženski nekaj izgubiš, ker vzamejo več, kot so pripravljene dati.

I. ZORMAN

Prihodnost je zgolj brezbržna praznina, medtem ko je preteklost nabitia z življenjem.

M. KUNDERA

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	ZABAVIŠČNI PARK NA DUNAJU	SEMENIŠČE	TERMALNO ZDRAVILIŠČE V ČRNI GORI	TROPSKI ROD STROČNIC	KRALJ NIKO	BALON, ZRAKOPLOV	ŽIVAL VRAJRJE BARVE	KLICA	ETIOPSKI PLEMNIŠKI NASLOV
DELFIN									
REGENE-RIRANA SNOV									
PRESTOL-NICA JORDANIJE					PLUG NOVOZE-LANDSKA DOMAČINKA				
MOŠKI PODPORNI LIK GL. MESTO POLJSKE								MODRA SVETOVALKA	STEKLENA OMARA ZA GOJENJE PLAZILCEV IN DVOZIVK
>					NRAVNO MOČAN ČLOVEK OKOLIŠ				
AVTOR: JOŽE UDIR	ZGORNJI DEL PROSTORA	TEŽA OMOTA NEUMNICA	V	FRANCOSKA ZELEN JUHA IZRAELSKI PREROK					
FILMSKA ZVEZDA				DEŽELA, ZEMLJA (LATINSKO) UD				KEM. SIMBOL ZA ERBU DESNI PRITOK DONAVE	
ROPOT				BERILO, BRANJE					
VEČ ZAPORED- NIH STRELJIV				GORA NA KRET NIKOLAJ GOGOU			MLEČNI IZDELEK MIHA KOVAC		
OPISOVANJE NEČESA Z VERZI						SREDNJE AMERIŠKA INDIJANSKA PLEMENA			
SISTEM TRNKOV ZA LOV MORSKIH RIB						NASELJE			

LJUDJE IN VARSTVO NARAVE

Bo človeštvo zamudilo vlak?

Če nekoga vlažnega, turobnega in zasneženega dne v belokranjskem Dragatušu srečaš Norvežana, potem seveda ugibaš, kaj vendar se je zgodilo, da ga je ravno ta čas prineslo ravno sem. Pa ima vsaka stvar svojo logično razlogo. Arne Tronstad je upokojeni inženir in aktivist gibanja za ohranitev čistega okolja, njegova žena pa je pedagoginja in prav tako privrženka naravovarstvenih idej.

Že lani sta bila za veliko noč v Sloveniji in po naključju sta dobila sobo v Župančičevem hramu v Dragatušu. S kolesom sta se vozila po Beli krajini, ki jo je že navdajala pomladna sluntnja, medtem ko je v njuni severni domovini še kraljevala zima. Tudi prijatelje sta dobila. Še najbolj sta se razumela s holandskim umetnikom Dirkom Heijem, ki tudi živi v Dragatušu, in njegovo družino. Zato sta jo letos za veliko noč ponovno obiskala.

A letos je bil april drugačen. Pred veliko nočjo, ko sta prišla, so nebo zakrivali svinčeni obliki in snežna brozga je vlažila hrib in dol. Nič ni bilo s prijetnimi izleti. K sreči Norvežana ne more nič presenetiti. Bodil je nepriznane dneve izkoristila za to, da se je seznanila z delovanjem predolske ustanove v Dragatušu, Arneja pa sem našel v njegovih sobah za računalnikom, kjer je urejal vtise v njunega potovanja po Avstriji, prevajal in si beležil zanimivejše ugotovitve. Z veseljem mi je razkril ozadje svojega delovanja.

Okoljevarstveni veteran

V norveško gibanje za ohranitev čistega okolja se je vključil že v študijih letih. Norvežani so znani kot ljudje, tesno povezani z naravo. Res, da je imajo dovolj, človek bi rekel v neizmernih količinah, morja, številni fjordi, dolge obale, gorske reke, gore skoraj od začetka Skandinavije pa tja do polarnih pasov. A zavest, da je nedotaknjena narava končna in da je živiljenjski krog zelo ranljiva stvar, zlasti v skrajnih mejah severnega in južnega pola, kjer je tanjši, je dokaj hitro prisla do norveškega globoke. In na tem področju je dela dovolj za vsakogar, vsakega zase in za vse skupaj. Kajti zavest mora zgraditi najprej vsak v sebi, jo spoštovati in graditi naprej v skupno telo, ki bo delovalo v posamezni pokrajini, državi in globalno.

Državni aparati ponekod bolj, drugod manj upoštevajo zahteve naravovarstvenih organizacij, odvisno pač od tega, kako in koliko vpliva na vodenje državne politike imajo v posamezni državi lobby velikih internacionalnih družb, ki krovijo industrijski razvoj. Ker pa je kapital, ki ga obvladujejo industrijске družbe in globalne preliva tja, kjer trenutno daje večje do-

Arne Tronstad išče somišljenike po Evropi

bice, ne glede na to, kakšno škodo s tem povzroča naravi in vsemu, kar živi z njo, bi se morali povezati med sabo tudi ljudje, ki jim je kaj do tega, da ostane narava, v kateri živijo, neokrnjena.

In tu je Arne Tronstad, eden od živčnih končičev gibanja za varovanje narave. S svojim računalnikom in modemom, ki ga lahko prikluči na telefonsko omrežje, je povezan s številnimi somišljeniki v Avstriji, Švici, Nemčiji, Danski in skandinavskih državah. Zanima ga vse, zbiranje gospodinjskih odpadkov, njihovo sortiranje, predelava in ponovna uporaba, odpadki v kmetijstvu in industriji. Zanima ga, kako je v varnostjo atomskih central, kako daleč je v posameznih delih Evrope že prišlo onesnaževanje voda in zraka in kakšna poto so drugod ubrali, da bi to onesnaževanje zajezili in preprečili. Naletel je na zanimive rešitve na Danskem in v Avstriji. Posreduje jih somišljenikom domov na Norvešku pa tudi drugam po svetu, kjer zavest že išče poti iz ekološke krize. Arne s svojimi prijatelji po elektronski pošti v glavnem komunicira po nemško, s svojimi gostitelji v Dragatušu govorji angleško, midva pa, ker nama je ta jezik najbolj skuden, govoriva v švedščini. Arne je svojčas študiral na univerzi v Švedskem Goteborgu, jaz pa sem živel v Stockholmumu.

Bitka za vlak

V Slovenijo sta Bodil in Arne prišla z vlakom. Vlak je njuno najljubše prevozno sredstvo. Spominja ju na prvo ekološko zmago, ki sta jo slavila doma v Koppangu na Norveškem. V njunem kraju so oblasti

hotele železnico ukiniti in promet preusmeriti na ceste. Ljudje so se povezali med seboj in sklenili, da železnice ne dajo. Oblasti so morale popustiti in v Koppang še sedaj vozi vlak, energetsko najmanj potrošno in ekološko najbolj sprejemljivo prevozno sredstvo. Ekološka bitka, ki so jo dobili prebivalci malega Koppanga na Norveškem, je precej podobna bitki, ki jo bijejo v evropskih alpskih deželah. Tudi tu se prizadevajo, da bi ohranili železnico in ji dali nove naloge. Nanjo naj bi spravili čim več tovora, ki se vali in smradi po cestah.

Slovenija je v tem pogledu kaj žalosten zgled. Veliko se pri nas govorijo o novih av-

tocestah in prometu, ki ga bodo te prevezle, prav malo pa o temnih plateh, ki ga ta promet prinaša. Prav verjetno je, da bodo naše ceste sprejeli tudi breme, ki ga Nemci, Avstrije in Italijani poskušajo spraviti s svojih alpskih cest. Čedalje večje kolone tovornjakov na naši meji z Madžarsko bi že lahko dale slutiti v to smer.

Bodil in Arne sta prišla k nam z vlaškom, iskat somišljenike, ki so jim čisti zrak, čista voda in čista narava nasploh dragocenosti od trenutnega udobja. Svetovni kapital in multinacionalke se združujejo med seboj v svoji gonji za dobitek. Zakaj se ne združevali tudi ljudje v bitki za svoj obstojo in prijaznejše življenje? Tudi pri nas jih je gotovo precej, čeprav je gibanje zelenih trenutno razkosano.

TONE JAKŠE

ZDRAVNIK RAZLAGA

Prim. mr. sc. TATJANA GAZVODA, dr. med.

Skrb za telo v jeseni življenja (1)

Večina strokovnjakov je mnenja, da je staranje nenehen proces, ki se dogaja nam in vsemu živemu – prav tako tudi rastli nam in živalim. Dogaja se vse življenje, začne se s spočetjem in konča s smrtjo. Ne prizadeva ljudi šele, ko dosežejo šestdeset let, ampak slehernega, dojenčka, otroka, mladostnika, mlajše odrasle in starejše ljudi. Čas je, da začnemo samozavestno in ponosno praznovati petdeset, šestdeset ali pa sedemdesetletno! Raziskave so pokazale, da se prav ljudje v jeseni življenja počutijo najbolj zadovoljni, saj so končno prispeli na cilj. Zdaj je čas, da se opusti naglica in se prično upoštevati vsa skrta nagnjenja, ki jih do sedaj niso imeli časa ali pa poguma razviti. V resnicu prav razvoj v zadnji tretjini življenja prinese največje srečo.

Z leti kažejo organi splošne znake naravne obrabe. Ne trdimo, da se vse funkcije slabšajo enako hitro pri vsakem posamezniku. Prej nasprotno, skoraj pri vsakem je ta hitrost drugačna.

Ena najbolj značilnih sprememb se pojavi v telesnem odzivanju na zunanjou temperaturo. S staranjem se manj učinkovito ogrevamo, poleg tega se manj uspešno borimo s prekomerno temperaturo. Ko smo mlajši, izgubljamo vročino z razširitvijo kožnih žil in znojenjem, ko se staramo, pa to ni več tako učinkovito.

S staranjem dobijo oslabeli del telesa manj kisika, hranilnih snovi in protei. Pri starejših ljudeh transport ni več tako učinkovit kot v mladosti. Prešnovki se lahko odlagajo v celicah ali med njimi – groba primerjava bi bila, da se sistemi v organizmu zmašijo. Tako nabiranje prešnovkov v organizmu je ovira za normalno delovanje našega organizma.

Organizem se v zrelih letih težje prilagodi stresu, poškodbi oziroma bolezni in trajna dalj, da si zopet opomore. Mnogo ljudi ne kaže znakov obremenjenosti, kadar počivajo. Samo ko so izpostavljeni stresu ali telesnim naporom, se pokaže poslabšano delovanje različnih organov. Nekoč so mislili, da je tako poslabšanje funkcij neizogiben del staranja. Sedaj lahko upravičeno pripisujemo določeno poslabšanje staranju, vendar pa je mnogo odvisno od treniranosti našega organizma.

Ko se človek stara, se nedvomno zunanjji videz spreminja in za večino ljudi je staranje kože in las končni razsodnik o starosti. S staranjem se v koži izgublja maščobna plast, postopno odmirajo lojnice in znojnice, otrdijo in zmanjšajo se krvne žile, ki prehranjujejo kožo.

(Nadaljevanje prihodnjic)

praktični praktični praktični praktični KRIŽ

Spomladansko čiščenje

Spomladansko čiščenje lahko povzroči precej slabe volje, če ne veste, kako bi se lotili dela. Če imate kristalni lestenc, ga lahko očistite, ne da bi ga sneli s stropu. Brušeno steklo očistite s krpo, ki jo nameščate v mešanico enega dela alkohola in treh delov vode. Zdrgnite kristalne dele lestence in odstranite umazanijo. Na steklu ne bo ostala niti sled vodnih kapljic. Še lažje pa je, če si nataknete bombažne rokavice, pomočite prste v salmijak in zdrgnete zamazane kristalne delce s prsti. Če pa bi se radi znebili sivkastih apnenčastih usledil med ploščicami v kopalnici, vzemite staro zobno ščetko, nameščeno v močan kis. Skrtačite sivkasto plast in splaknite z vodo. Madeže s stenskih tapet pa lahko zadrirate z radirko, če gre za riste s svinčnikom ali za odstite prstov. Če pa imate pralne tapete, jih zdrgnite s krpo, nameščeno v mešanico vode in detergenta za pomivanje posode v razmerju 1:4.

Mesna pita s čebulo

Za 6 oseb potrebujemo: 2 stari žemljini, 200 g korenja, 200 g zeleninega gomolja, 2 šopka peteršilja, 750 g mlete govedine, 3 jajca, 2 žlici gorcev, sol, paper, mleto sladko papriko. Poleg tega: 750 g čebule, 100 g prešane slanine, 1 žličko kumine, 6 jajc, 2 lončka goste kisle sметane, 300 g sira. Žemljini nameščimo v vodo. Korenje olupimo in drobno sesekljamo, prav tako zeleno. Peteršilj sesekljamo. Mleto meso zmesamo z iztisnjena žemljama, s sesekljano zelenjavjo, peteršiljem, jajci in gorcevico. Dobro pregnemo in pikantno začnimo. Postavimo na hladno. Olupimo 3 čebule in jih razpolovimo in narezemo na tanke rezine. Slanino narezemo na pramene, hrustljavo jo scvremo v ponvi. Poberemo jo iz ponve, na mašobi pa prepražimo čebulo, da postekleni. Solimo, popramo in primešamo kumino. Mleto meso porazdelimo na pomaščen pekač. Pečemo pri 200 stopinjah 10 minut. Na popečeno mesno podlagu porazdelimo čebulo, slanino in naribani sir ter vse skupaj prelijemo z mešanimi in začinjenimi jajci in smetano. Pečemo še 30 do 35 minut.

Ostanki stupov v zelenavi in saduj?

Helmut Wandmaker, pisec

Od zelene Krke do bio salame

Kdo ve, kaj se je pletlo po glavi Lovrenčkovemu Marjanu, ko jo je v prosojnem poletnem dnevu mahal skozi gozd in travnike proti Krki. Takrat, v petdesetih letih, je bil svet še poln optimizma. Ni bilo še onesnaževanja, vsaj zavedali se ga ljudje še niso. Zrak je bil čist in zelena reka se je vila po pokrajini kot cvetni venec travniških rož na glavi mladega dekleta; bila je lepa, sveža in neokrnjena. Brez pomisla si se lahko predal njenemu osvežujočemu objemu, pil si jo lahko, če si bil žezen. To so počeli tudi tisti, ki so v poletni vročini na njenih bregovih sušili seno, kajti zeleni zaklad svežine je bil neizmeren, vsaj zdelo se je tako.

Za Zupančevega Marjana ali Lovrenčovega, kot so tiste z domačije ob gozdu na Dolenjem Maharovcu tudi klicali, je bilo tisti čas tukaj vse novo. Pred kratkim se je preselil sem iz Žalca. Njegova mati Elza je bila od tam doma, oče Polde pa je bil iz Maharorca. Z Lenčkovine je odšel v svet s trebuhom za kruhom. Našel ga je v štajerski zemlji. Postal je ruder in se oženil z Elzo. Imela sta že nekaj otrok, ko se je začela vojna, med vojno pa se jima je rodil še Marjan. V začetku petdesetih se je družina preselila na očetov dom. Hiša je bila majhna in zemlje okoli nje ni bilo kaj prida. Mati je izvlekla iz nje najnujejše za v lonec, oče je s svojim delom poskrbel za priboljšek in življenje Lovrenčkovih v tej dolenski vasi se je ustalilo.

Marjan je odrasel v močnega fantika. Spominja se kmečkih del ob pustem krompirju, košenj ob jutranji prežganki, spominja pa se tudi likofov, ko so se mize šibile pod bogastvom lepo dišečih jedi in obilja opojne pijsače. Vse to je kmalu minilo in danes živi z Marjanom le še spomin na tisti čas, po svoje robat, a kljub temu poln zelene mehkobe in pristnih medčloveških odnosov.

Prišel je tudi čas, ko je bilo treba pomisliti na bodočnost. Marjan je sedel na kolo in se odpeljal v Novo mesto. Ustavil se je pri Vindišerju, kjer je bila tisti čas mesarija in predelava mesa. Vzeli so ga v uk. Mnogi so ga svarili, kajti bil je bolj majhne rasti. "Ne boš zdržal. Delo je zate prenaporno," so ga svarili. A Marjan je bil žilav in vztrajan. "Pa če živino razkosavajo na mojem hrbtu, dve leti bom vzdržal," je bil vztrajen. In je šlo. Tiste dve leti in še nekaj desetletij zatem. Pridobil je zaupanje in potrebe strokovne izkušnje. Tudi osebno prijateljstvo starih mačkov v mesni obrti, ki so poznali skrivnosti svojega poklica. France Koncilija, dolgo časa Marjanov predpostavljeni, mu je zaupal recept za pravo domačo salamo. Marjan se je držal njegovih navodil, z leti do dal še svoje izkušnje in rezultat je bil kmalu opazen. Na salamijadah, kjer se med seboj pomerijo izdelovalci tovrstnih mesnih izdelkov, so njegove salame začele dosegati čedalje višja mes-

ta, dokler niso zadnja leta obtičale čisto na vrhu. Na Dolenjskem so prehiteli vso konkurenco, pa tudi v slovenskem merilu, tako je pokazala nedavna razstava v Ljubljani, lahko posega po samem vrhu.

Obiskal sem ga na njegovem domu v Maharovcu. Prav tam, kjer je svoj čas stala Lovrenčkova hišica, stoji danes lepo urejena moderna domačija z gospodarskim poslopjem. To sta ustvarila Marjan in njegova žena Slavica, zdaj jiha pomagata tudi sin Marjan z ženo Alešo, v ozadju pa je tudi že vnučka Petra. S svojim poldrugim letom starosti sicer z delom ne more pomagati, zato pa daje dedku in babici močno moralno spodbudo: rada ima namreč salame.

Med kramljanjem v svoji mesni delavnici, kjer strop krasijo goste vrste lepo dišečih salam, Marjan razkriva skrivnost svojih salam. Nič nima proti, če jo objavimo.

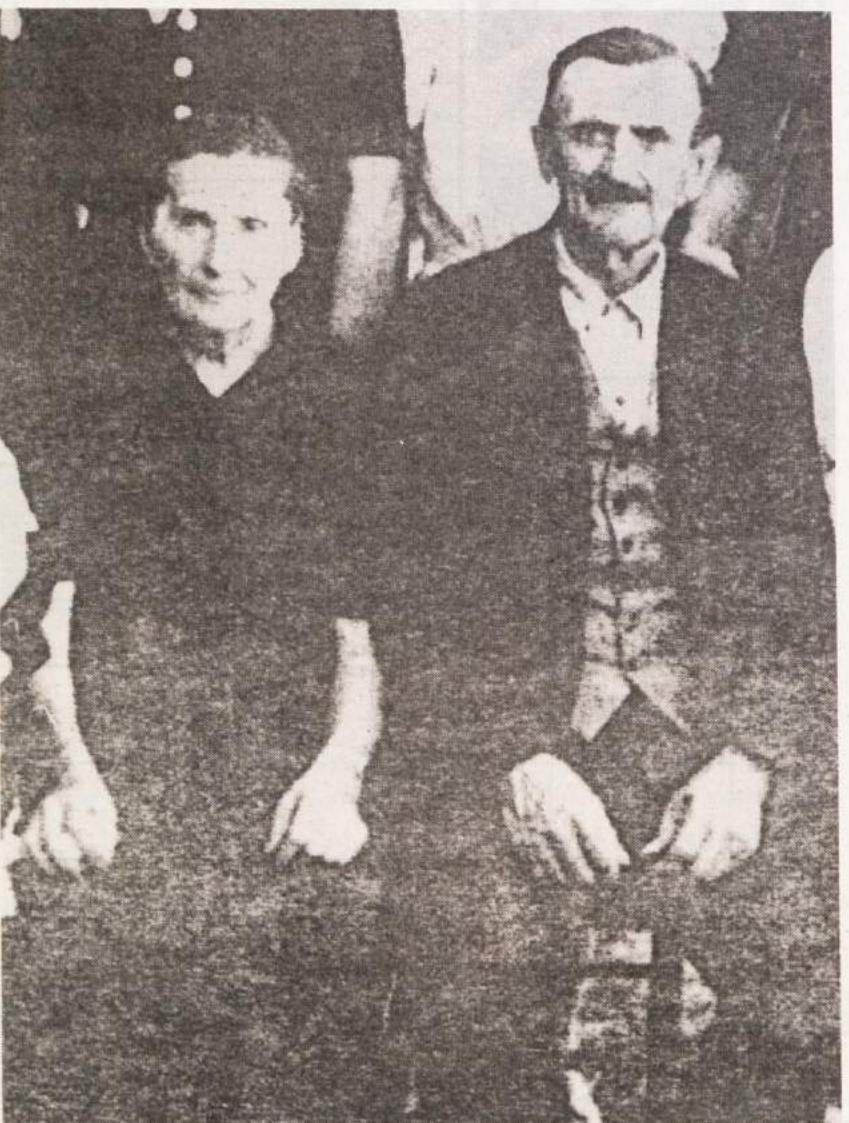
Tako kot skoraj pri vsaki stvari se vse začne pri izvoru. Pri salamah so to prasiči. Pogoj je prava sorta in seveda prehrana, s katero se špehatost zmanjša in čvrstost mesnega tkiva poveča. Na svojem polju Marjan prideluje krmo. To ni tista klasična, ki si jo ponavadi predstavljamo kot svinjsko krmo, pač pa razne detelje, ki jih v sveže ali suhe poklada prasičem dvakrat dnevno, pri tem pa s posebnim napajačnim sistemom pazi, da imajo živali vedno na voljo dovolj čiste vode. Te namreč prasiči popijejo veliko. Posebna umetnost pa je seveda tudi sušenje salam, pri katerem se kmalu pokaže, iz kakšnega mesa je bila katera napravljena. Marjan ima v svoji sušilnicu tudi salame, v katerih je meso prasičev, ki niso bili pravilno krmljeni. Ko visijo skupaj z Marjanovimi, je razlika vse očitnejša. Prve postajajo vse bolj zvite in zgrbljene, medtem ko njegove ostajajo ravne in sorazmerno gladke.

Marjan redi prasiče za svoje salame sam. Ima tudi širok krog sorodnikov in prijateljev, ki so spoznali prednosti njegovega načina vzreje. Že vrsto let tu kupujejo prasiče, pri njem pa imajo tudi koline. Po njegovih navodilih napravijo klobase in salame. Vsakdo sicer izdelek prilagodi svojemu okusu, a osnova in surovina je vendarle Marjanova. Ni čudno potem, da njegovi sodelavci na salamiadah ponavadi zasedajo mesta takoj za njim.

Marjana je pred leti začelo ščipati v levi nogi. Bolečine so postajale vse hujše, moral je na operacijo in se invalidsko upokojiti. Pa tudi potem ni bilo dosti bolje, zato se je po nasvetu zdravnikov odločil: noga mora stran! Lani, za valentinovo, je ležal na operacijski mizi, kak mesec zatem pa je bil že spet na salamiadi. Proteza mu volje do dela ni vzela, mala Petra pa ga spodbuja k novim navdihom. Letos je izdelal tudi bio salamo. Okusna je in trajna, v celoti pridelana na okolju pripravljena način.

TONE JAKŠE

Po sledeh Janezkovega rodu

Oče in mati Bradačeva, Janezka po domače.

Domačija Franceta Bradača, po domače Janezka, iz Loške vasi stoji pod vznožjem Kočevskega Roga skoraj čisto blizu studenca Crkavnika. Na domačiji živijo potomci nekdanjih rodov, a se jim v današnjih razmerah še sanja ne, kako so živelji njihovi pradedi. Da bi se vsaj delček zgodovine Janezkovega rodu ohranil, sem obiskal 78-letnega Jožeta Bradača, zadnjega moškega potomca tega rodu, ki kot upokojenec živi na domačiji v Soteski in pomni veliko zanimivega iz nekdanjih časov.

Bil je šesti po vrsti od enajstih otrok, ki so privekali na svet pred prvo svetovno vojno in še po njenem koncu. Na moje prigovaranje je obudil spomine na svoje starše in otroštvo v Loški vasi. Med pogovorom so se mu oči večkrat zazrtle proti kraju, kjer je doživel mnogo lepega, saj je otroštvo lepo, pa če ga preživis tudi v pomanjkanju, samo da občutiš skrb ljubeče matere in oceta.

Vse postoril sam

"Moj oče, ki je prevzel kmetijo po mojem starem očetu, se je ženil mlad," pripoveduje Jože. "Ženo si je poiskal pri Adamčikih v Drenju. Oče mu je svestoval, naj si za ženo poišče dekle iz hribovitih krajev. Takrat so slovele, da se v ravninskem svetu zelo dobro znajdejo, ker so odpornejše in privržne za vsako delo. Takrat je bila navada, da so hodili na ogled, če so hoteli ženiti starši sina ali pa hčer. No, mojemu očetu je bilo brhko dekle z Adamčikovega grunta zelo všeč in se je z njo leta 1906 poročil. Stara starša sta si izgovorila preužitek, da pa je bil grunt razbremenjen, so odšli brat in tri sestre v Ameriko in se odpovedali dedičini."

Jože je povedal, da je oče na gruntu poprijel za vsako delo. Ni mu bilo treba hoditi k rokodelcem, če se mu je pokvarilo kakšno orodje. Vse stvari je znal mojstrsko sam narediti. V prvih letih so mu pri delu na gruntu pomagali še oče, mati in stric, potem pa se je od 1907 do 1924 vsako leto družinicu pomnožila za enega člana. Številne družine so bile takrat v ponos narodu, ki je bil naučen tako, da prav vsak otročiček, ki pride na svet, prinese s seboj tudi kos kruha. Grunt, ki je bil malo večji, so tako vsako leto skrbneje obdelovali. Sadili so koruzo, krompir, fižol in žito. Delali so vse

Francet Bradač, po domače Janezka.

ročno, le orati so jim pomagali voli, ki so jim služili tudi kot dobrin in zvesti prevozniki. Hiša in gospodarska poslopja so bili kriti s slamo. Hiša je imela dva konca s kuhinjo v sredini. Kuhali se je takrat v peči v železnih ali lončenih posodah. Kuhinja je bila z dimnico, zato je dim večkrat silil k tloru, da je imela mati včasih čisto rdeče oči, kakor da bi jokala. Ko so bili otroci majhni, so jim dali jesti v lončeno skledo kar na tla. Ponavadi pa so zajemali iz skupne sklede: mleko in žgance pa repo in žgance, v kropu krompir, fižol, tisto pač, kar so dale njive. Solato so imeli zabeljeno s špehom; olja niso poznali. Tako so naše njive, ki so jih spoščljivo obdelovali, poplačale delo njihovih rok. Za zimo so pripravili eno kad repe, eno kad zelja, napolnili predal s krompirjem, nasušili kraljive in suhih hrušk pa še dosti drugih dobrat sta shranila oče in mati v leseno kaščo, v katero sta stopala le onadva, in to s takim spoštovanjem, kakor da stopata v cerkev.

Kupovali se je zelo malo, kdaj kakšno kilo sladkorja, petrolej za razsvetljavo in kaj za obliko. Da se je lažje "odrajalno fronke" (tako se je reklo plačilu davkov), je mati prodala kakšno jajce, kokoš, maslo in smetano, oče pa je prodal kakšnega telička. Težave, in to velike, pa so imeli starši, ko so otroci začeli hoditi v šolo. Obleke so nosili eden za drugim. Mati jih je ob večerih parala in znova šivala, ko niso bila več za otroška telesca; a takrat se že ni več vedelo, kakšno je bilo blago, ko je bilo še novo.

Vsako leto nov otročiček

"Naša mati je imela stotera srca," pravi Jože. "Toliko otrok nas je bilo, da je najmlajši še ležal v kadunjicah, malo starejši v zibelki, pod materinim srcem pa je že čakal naslednjni, da se rodi. Tudi

na očeta imam spomljiv spomin, ali njegem videval na njivah, travnikih, pri delu zunaj in okoli hiše. Bil je steber grunta.

Ko je oče moral leta 1914 na fronto v Karpaty, je na mater poleg skrb za sedem otrok padla še odgovornost za grunt. Oče je bil v vojski štiri leta in je še skozi grozot front na Karpatih, in Gašicij in na Soči. Da je preživel, gre zahvala predvsem temu, da je bil polkovnik kuhar 17. polka kranjskih Janezov. Vsak let enkrat je prisel na dopust. Ljubeče je objel ženo. Kako je ne bi, saj se je tam na fronti naslišal bobnenja topov nagledal se je ran in smrti, naslišal kletvin v vseh jezikih. Doma pa je slišal petje ptic in ljube glasove vsak dan večjih otrok. Po vsakem obisku pa se je Janezka družina pomnožila še za enega otročička; med vojno so se tako rodili štirje.

Ko je po končani svetovni vojni prišel oče domov, je še bolj poprije za delo na gruntu. Poznalo se je, da štiri leta ni bile moške roke. Delo je klicalo od vsepo: vsod: tu je bilo polomljeno orodje, tam je puščala streha, popraviti je bilo treba vozove, naplesti iz šibja novih košev in košar. Za večje otroke je oče zbil v hlevu zraven živine lesene pograde, da so pozimi spali na toplem, poleti pa so spali na podu ali na kozolcu. Denarja v prvih letih po vojni skoraj niso poznali, in tako so morali veliko stvari dodatno narediti kar doma. Kuhali so domače milo, delali je ječmena domačo kavo. Janezka oče je bil daleč naokoli znan kot domači mesar, ki je znal iz prasiča narediti vse močne. Zavrglo se ni skoraj nič, tudi juhe, v kateri so se kuhalo krvavice (godila). Če je bilo kaj slabšega, so dali rečnim ljudem in beračem, ki jih je bilo vsaj dan več. Ob času kolin ali večjih praznikov, ko so vedeli, da je kmečka miza bo bogata, so si kar kljuko podajali.

Yečji dom

Zivinozdravnik so bili tiste čase silno dragi. Na vso srečo se je oče Janezka, ki je bil zdaj oče že enajstimi otrokom, spoznal tudi pri govejji živini in bil zraven pri vsaki telitvi daleč naokoli. Tudi zbolezni živine je znal svetovati to in on. Čeprav je bil precej okoli, pa ga nihče nameril kdaj pisanega. Od skrbi za številno družino je žena zadnje čase zlezla skupaj. Še sreča, da so iz Amerike dobili celovčke obleke in obutve. Čeprav se je poznalo, da vidno peša, je pomenila družino luč.

Oba z očetom sta sanjala o večjem domu, o kuhinji s štedilnikom pa da ne bi bilo treba otrokom spati v hlevu, na skedenju in seniku. Otroci so prislužili nekaj s prevozom lesa iz Roga na želeniško postajo v Straži pa še z drugimi pri ložnostnimi deli. Ker je pomagal ljudem, so tudi oni njemu, ko se je odločil, da zgradi novo hišo. Tako je pri Francetu Bradaču-Janezku leta 1922 zrastla velika in prostorna hiša, ki je bila za tiste čase že kar moderna.

Kljub temu so nekateri otroci morali po svetu, saj grunt ni mogel vseh prehraniti. Nekateri so se izučili rokodelskim poklicem, nekateri so odšli v Nemčijo. Ljubezen materina ter očetova pridnosti in poštenosti pa so bili tako globoko vcepjeni v Janezkovih otrocih, da so se po gosto vračali domov, če ne za stalno, ob praznikih in prošenjih, da so se zanjemali iz skupne sklede, se razgledali po ozarah, kjer jim je tekla mladost, spet šli v svet.

Janezkov dom je postal lep in snažen posestvo lepo obdelano. Za soseda so imeli Bradača, ki se je enako pisal in imel prav tako številno družino, zato si v času velikih del družno pomagali.

Janezkov oče se je postaral, moči mu pošle, ko je dočakal še eno veliko gorje - drugo svetovno vojno. Kakor nkoč v davnini, ko so se rodovi Bradačev upirali turškim vpadom, je prirojeni prednikov jasno določil in vsa družina je opredelila za partizane. Oče in mati bila globoko verna - pred jedjo so nihjih vedno molili - in taka sta ostala tudi po vojni. Hodila sta v cerkev in tega jima nihče ni branil. Zdaj ob počivata pri Martinu, na domačiji Bradačevih pa živ nov rod.

TONE VIRAN

Marjan Zupančič, žena Slavica in vnučka Petra v mesni sušilnici

Mistično jezero Titicaca

Ko stojim na obali velikega sladkovodnega jezera Titicaca na nadmorski višini 3812 m v osrčju Andov, se mi zdi, kot bi se pred mano opiral ocean, tako daleč čez obzorje se razprostira modrina jezera in se spaja s tako tipično peruansko modrino neba. Čutim, da sem prišel v povsem drugačen svet.

Vse je tako nenavadno in veličastno. Zasnežene gore in pisani oblaki so v tem ozračju videti kot nerensnične kulise, daleč so, vmes so kilometri in kilometri rumenorave ravnine s pustinjsko travo, s čredami ovac, lam, alpak, pa divje vikunje in gvanaké, tu pa tam je kakšen pastir, hiša iz blata, in vse je tako blizu in tako ostrih oblik, da bi jih lahko dosegel z roko. Vsa ta naravna nabistost z energijo, posebna paleta barv in veličina prostora je vznemirljiva do take mere, da si povsem prevzet in ganjen. V tem okolju nastajajo najlepše andske melodije, ki jih tako občuteno izvabljajo iz piščali.

Titicaca je podolgovato, ledvičasto jezero, sestavljeno iz treh delov, na severu in jugu sta kotanji, ki ju povezuje ozek preliv z glavnim jezerom. Perujsko-bolivijska meja vijugasto deli jezero na približno enaki polovici. Jezero je dolgo okoli 177 km in se razprostira na površini 8.300 kv. km, kar je dobrí dve petini Slovenije, z 3.812 m nadmorske višine pa je najvišje plovno jezero na svetu. Pred kratkim so izmerili novo največjo globino - 467 m. Jezero napajajo gorski potoki, ki ne presahnejo, saj se sneg in led v planinah čez dan stalno topita. Tako je temperatura vode preko celega leta primerna za ribištvo. Glavni odtok iz jezera je reka, ki na jugu teče v 260 km oddaljeno slano jezero Poopo v Boliviji.

Sveti jezero

Jezero je skrivnostno. Temni oblaki, ki obdajajo andske gore v okolici, in slepce sonce so že stara pleme na tudi Inke navdali z verovanjem, da sonce in belobrado vrhovno božanstvo Virakoča vstajata iz globin jezera Titicaca. Pri Inkih je bil svet resnično svet! Zato so v vsem videli blagoslov velike skrivnosti. Sveti so bila vsa jezera, ker so bila vir plodnosti, sveta je bila vsaka votlina, ki je predstavljala rodno odprtino v telesu Velike matere - Pacha Mame. Svet in kozmos so spoštovali kot celoto, kjer je vse uravnoteženo in med seboj pogojeno. Sonce je bilo mogočno božanstvo, saj je v enem dnevu obiskalo vseh devet gornjih nadzemeljskih resničnosti, kot so jih Indijanci poimenovali, in štiri spodnje nadstropja v kozmosu. Koncept časa in prostora je pri Indijancih svojstven in nerazdržljiva celota.

V predinkovski dobi je bilo jezero veliko veče. Na južnem delu jezera so ostanki starega obrednega in kultnega mesta Tihuanaca, kjer so ruševine še danes zaradi solidne gradnje dobro ohranjene. Na višku svojega razvoja je mesto imelo do 20.000 prebivalcev. Zdaj je 20 km oddaljeno od južnega brega na bolivijski strani, pred tisoč leti pa se je bohotilo ob samem jezerskem obrežju. Najbolj znana ruševina so Sončna vrata, izklesana iz enega samega 4 m visokega andezitnega bloka vulkanskega izvora. Ime so dobila po človeku podobni postavi, ki je vklesana v vratno preklado. Postava naj bi predstavljala boga Sonca, saj mu namesto las iz glave poganjajo nekaki žarki z drobnimi jaguarskimi glavami, v roki pa drži čežlo.

Jezero Titicaca je bilo zibelka inkovske dinastije, saj je Virakoča postal Manca Capaca na sončni otok, od tam pa je ta začetnik zmagovalte družine s svojimi brati in sestrami okoli leta 1200 krenil proti Cuzcu, ki je bilo pozneje glavno mesto mogočne inkovske države pod vodstvom Inke - sina Sonca.

Že pred prihodom inkovske vojske v današnji južni Peru in Bolivijo je ob obalah Titicaca živilo ljudstvo Ajmarov. So temnejše polti, čokati, nizke postave, širokih obrazov in grobih potez. Predvidevajo, da so dediči tihuanaškega imperija in njihove civilizacije. Svoj jezik so ohranili do danes. Ajmari so v tistih časih bili kulturno vsaj tako visoko razviti, če ne še višje, kot Kečui, osrednje ljudstvo inkovske dežele. Ostanki utrdib in solidno grajeni posmrtni kamnit stolpi, v ka-

terih počivajo poglavari, so nema priča razvite civilizacije. Tem, do 12 m visokim ovalnim stolpom stolpom tišine pravijo chullpe, narejene so iz lepo obdelanih temnih in skrbno zloženih kamnitih klad. Najbolj ohranjene so ob bregovih Umaya pa tudi drugod.

Plavajoči otoki Uros

Iz največjega pristaniškega mesta Puna smo opluli z barkačo proti plavajočim otokom. Breg, plavajoča ploščad, neke vrste splav, na njem pa hiša, razgledni stolp, prodajalna spominkov, vse izdelano iz rumenega trstja, ki ga imenujejo tortora. Plavajoča tla so se zibala in se ponekod udirala, kar je zahvalno previdno hojo. Srečali smo Uruje, stalne prebivalce plavajočega otoka, ki jih imajo za morebitne potomce Tihuanačanov, saj so zelo podobni celinskim Ajmarom. Uruji so kopno zapustili pred več stoletji, ko so se umaknili pred nadležnimi plemenimi, Ajmari in Kečui.

Trstje, totra, ima pomembno vlogo v življenu Urujev. Iz njega so narejeni sami plavajoči otoki. Otokov je več in niso povezani med seboj. Iz trsja izdelujejo tudi lične čolne, ki jih uporabljajo pri ribarjenju in za prevoz v šolo, v trgovino, na pošto (kjer je celo telefon), kar je na drugih plavajočih otokih. Preživljajo se s krompirjem, juko, oko in kinujo. Vso zemljo, ki jo potrebujejo za gojenje teh gomoljevk in korenov, nabirajo na jezerskem bregu. Tudi nekaj prašičkov tekajo po otoku. So majhni, imajo velike rjave ščetine s črnimi zaplatami in so še najbolj podobni veprom. Pomemben del skromne prehrane Urujev so ribe, ki so praktično na dosegu roke. S primitivnim ribiškim priborom jih ujamajo bolj malo. Zelo iskani sta mavrična postrv, ki zraste do 60 cm, in slepa užitna krastača velikanka, ki meri do 50 cm.

Da je trsje uporabno prav za vse, potrjuje ta izvirni kuhrske recept za pripravo urujske specialitete. Ribice boga (kot naša sardelica) dušimo z narezano zeleno papriko in mladimi poganjki "totre", ki so v vodi. Pravijo, da je okus kar v redu, saj tudi Kitajci uporabljajo slično mlado trstiko t.j. bambus pri pripravi kitajskej specialitet.

Uruji so oblečeni v tradicionalna oblačila: moški imajo pisane volnene kape "gorros" z zaušnicami in pončo, ženske pa nosijo okrogle klobuke iz debelih klobučevine in široka, nabrana pišana krila v nadstropjih. Vranje črni lasje so spleteni v kito. Lesketajoče beli zobje so naravni okras.

Uruji, ki jih je danes še okoli 300, so na primitivni stopnji razvoja. Vse svoje znanje prenašajo iz roda v rod po ustrem izročilu, od gradnje otokov, hiš, čolnov in načina življenja (brez elektrike, vodovoda, kanalizacije, kolesa) do prekrasno izdelanih tkanin z vzorci iz davne preteklosti, pletenin, tapiserij, prtov, rokavje, šalov in raznih spominčkov v obliki nagatene ribe, ptica ipd. Zelo lični so mali čolni iz totore. Pogost motiv na tapiserijah je Jokajoči bog s Sončnimi vrat Tihuanace. Vse te izdelke je možno kupiti, saj so razstavljeni kar po tleh.

Koka, kraljica rastlin

Koka je indijanska kraljica rastlin. Raste v nižje ležečih vlažnih in tropskih območjih perujskih in bolivijskih Andov. Na jugozahodni obali jezera, kjer so primerna območja, danes načrtno gojijo in pridelujejo kultivirano koko v večjih kolonih. Iz njenih listov pridobivajo kokain, znano mamilo pa tudi zdravilo. Državna kontrola nad nasadi je običajno nemočna v borbi z mafijo. Kokini listi tako največkrat pridejo v napačne roke.

Že stoletja Indijanci žvečijo posušene liste koke za poživilo. Koko je mogoče kupiti v instant vrečkah za pripravo čaja, ki je učinkovit pri višinski bolezni. V majhni dozi je to izredno poživilo. O velikem pomenu koke v preteklosti pove dejstvo, da so jo v vrečkah dajali kot potopničko na oni svet perujskim mumijam.

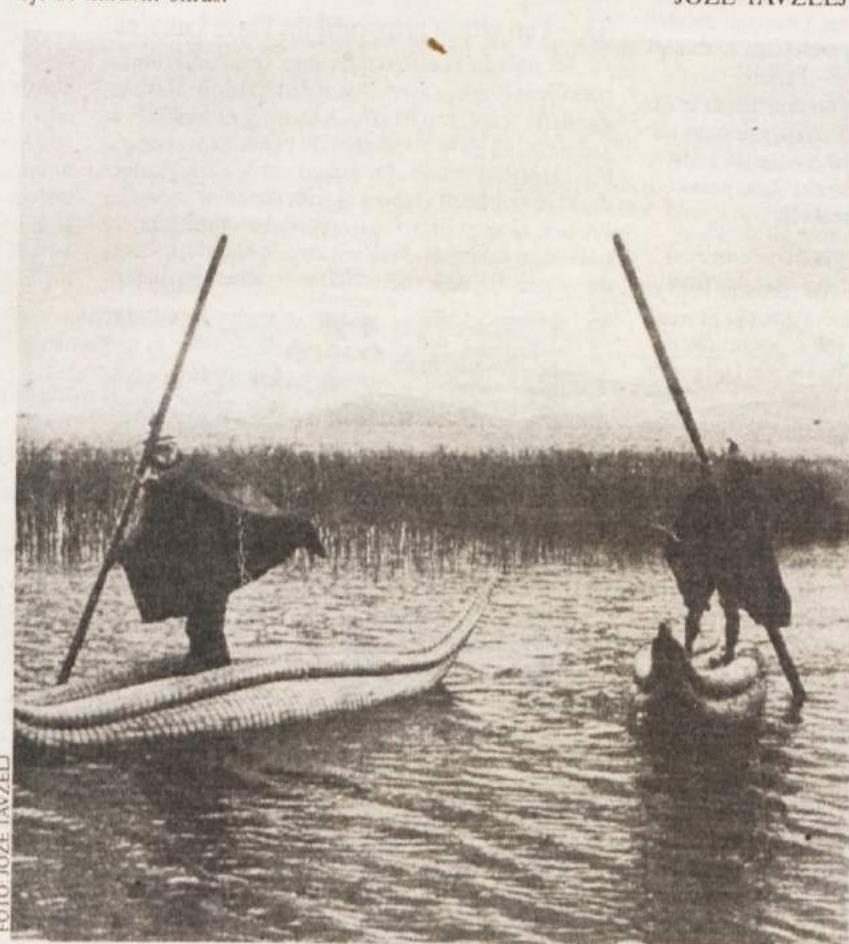
Seveda velja ohraniti precejšnjo metro previdnosti pri uživanju koke, saj dajše, neomejeno uživanje izvlečkov iz kokinih listov vodi v hudo zasvojenost, ki je danes bič človeštva. Zato je mednarodna kontrola nad prometom s koko izredno stroga in pogosto tudi učinkovita.

Preživelni inkovsko in špansko okupacijo

Na ozemlju okoli jezera Španci niso pobili prvotnega prebivalstva. Nekateri indijanski rodoi, ki izvirajo iz časov Inkov, so še ohranjeni po vaseh in zaselkih ob jezera. Ohranili so svoj jezik in svoje življenske navade. Ajmari in Uruji so preživelni inkovski in še špansko podarjeni, zato jih uvrščajo med najstarejše avtohtone prebivalce tega dela kontinenta.

Na jezeru Titicaca je tudi več pravih otokov. Njihovi prebivalci so zadržali samoniklost v navadah in preživljaju. Motorni čolni, parniki, jadrnice in druga sodobna plovila jim sedaj jemljejo mir. Turistično še niso pokvarjeni, v obnjanju so kar malce sramežljivi in nerodni, a ravno zaradi tega tako zanimivi. Turisti so jih masovno pričeli obiskovati še pred kratkim, ko je država pričela gojiti zgodovinski turizem kot novo vejšerico revnega gospodarstva.

JOŽE TAVŽELJ

Uruji na svojih doma izdelanih čolnih iz trstike "balsa" v narodnem oblačilu.

FOTO: JOŽE TAVŽELJ

KNJIŽNA POLICA

Moja resnica

Nedvomno si bodo mnogi, ki bodo razmišljali o burnih devetdesetih letih tega stoletja, še dolgo zastavljali vprašanje, kako se je Slovenija tako čudežno resila iz krvavga kaosa, ki je zajel preostali del nekdaj jeje Jugoslavije in pustil za seboj grozljivo uničenje, stotisoče mrtvih in milijone razseljenih ljudi. Na ta vprašanja se že ponuja veliko odgovorov, različnih, bolj ali manj prizadetih, tendencioznih, politično ali kako drugače obarvanih, med njimi pa gotovo imajo veliko težo tisti, ki jih je dr. Janez Drnovšek zapisal v svoji knjigi MOJA RESNICA, namenjeni domači in svetovni javnosti. Delo je te dni izšlo pri Mladinski knjiggi, prevodi v pet svetovnih jezikov pa bodo izšli v kratkem.

Ta knjiga namreč ni pričevanje kogarkoli, ampak človeka, ki je bil v prelomnih časih, ko se je odločala usoda Jugoslavije in Slovenije, akter in očividec ključnih dogodkov. Na tak položaj ga je vrgel splet naključij, tako zanj kot za druge prese netljivo in nepričakovano. Začelo se je po novoletnih praznikih leta 1989, ko je, kot v knjigi piše dr. Drnovšek, v svoji pisarni med kupom drugih papirjev povsem slučajno našel tudi obvestilo, da so ga v štirih občinah predlagali kot kandidata za člena Predsedstva SFR Jugoslavije. Rok za odločitev, da pristane na kandidaturo in se z ostalimi 75 kandidatimi poteguje za ta položaj, se je že iztekal. Dr. Drnovšek je na kandidaturo pristal kar tako, če, "bom pač sodeloval v enem volilnem krogu". Razpletlo pa se je drugače, na prvih povojnih svobodnih volitvah v Sloveniji je bil izvoljen za člena jugoslovenskega predsedstva, s tem pa je spletu naključij, ker je bila pač takrat na vrsti Slovenija, da prevzame mesto predsednika predstavstva, postal jugoslovenski predsednik, vrhovni poveljnik oboroženih sil in še predsedujoči gibanja neuvrščenih.

Vsekakor gre za izreden vzpon na politični vrh, ki mu težko najdemo primer. Še bolj prese netljivo pa je to, da se je na vrhu dr. Drnovšek ne samo obdržal, ampak učinkovito deloval, kar nikakor ni bilo lahko. Jugoslavijo je takrat že pretresala huda gospodarska kriza, mednarodni spor so se zaostrili, še posebej na Kosovu, prav tako odnosi v federaciji. S svojim programom, ki je temeljal na stabilizaciji gospodarstva, usmeritvi v Evropo in dialoškem reševanju sporov, je klub metanj polnen pod noge uspel, vendar žal samo za krajski čas, saj so stvari potem, ko je mesto predsednika predstavstva prevzel Srb dr. Boris Jović, hitro krenile navzdol do končnega razpada Jugoslavije.

Dr. Drnovšek v knjigi jasno pokaže, da je poglaviti krivec za krvavi razplet in razpad države srbska agresivna in brezkompromisna politika, ki ni pristala na demokratizacijo in mirno reševanje problemov. V tem pogledu je prav zanimivo in poučno branje, kaj vse se je dogajalo na sejah predsedstva v Beogradu in kako premeteno je delovala srbska politika, hkrati pa preseneča, s koliko državniške modrosti je Drnovšek dojemal položaj in primerno deloval. Med drugim je iz pisanja razvidno, da mu gre poglavita zasluga za umik JLA iz Slovenije in za to, da besni in užajeni jugoslovenski generali med slovensko osamosvojito vojno niso udarili po Sloveniji z letalskimi napadi.

Knjiga je napisana berljivo in bo pritegnila širok krog bralcov, tako tiste, ki bodo iskali v njej analize in ocene minulih doganj, kot tiste, ki jih v takih knjigah zanimajo različne podrobnosti in ocvirki. Slednjih sicer ni veliko, saj dr. Drnovšek ni človek take vrste, ki bi nanje kaj dal, nekaj pa se jih najde, denimo o novinarjih in njihovi povezanosti s tajnimi službami.

MILAN MARKELJ

Pet romanov XX. stoletja

Nedolgo tega je izšlo petih knjig četrtega letnika knjižne zbirke XX. stoletje, s katero Cankarjeva založba pomembno bogati način prevedno književnost in slovenskim bralcem odpira okno v sodobni svetovni roman. V prvem paketu so kar štirje evropski pisatelji in le eden iz neevropskega okolja. To je *Chinua Achebe*, klasik nigerijske in vse afriške literature, ki se z romanom *MRAVLJSKE V SAVANI* v prevodu Jane Cedilnik predstavlja kot realistični družbeno - in socialnokritični pisec. Pričevanje romana se namreč odvija v izmišljeni afriški državi, ki pa ima vse

obeležja afriške sodobnosti z njenimi veliki nasprotji, bedo in zaostalostjo na eni strani in razkošnim življenjem nove aristokracije na drugi. Spremno besedo je napisal Nikolai Jeffs.

S prevodom romana MORAVAGINE dobivamo v slovenščini sploh prvo delo iz zelo obsežnega opusa francoskega pisatelja Blaise Cendrarsa, ustvarjalca, ki se je ukvarjal z vsemi literarnimi zvrstmi in živel zelo pestro življenje. Del tega se je odrazil tudi v romanu Moravagine, ki ima za svoje ogrodje divje pustolovske epizode, vanj pa so vpeti najrazličnejši motivi, od pretresljivih psiholoških orisov do apokaliptičnih prizorov zla in razkroja. Glavni junak romana, izrojeni zli genij, ki mu življenje ne pomeni nič in ki, prepričava se svojim strašnim nagonom pušča za seboj krvave sledove, je kot preroška napoved evropskega spusta v grozote vojne in totalitarizmov. Delo je prevedel in mu napisal spremno besedo Vital Klubus.

Kot Cendrars se slovenski bralcem prvič predstavlja v prevodu tudi švicarski pisatelj Adolf Muschg, dobitnik več uglednih literarnih nagrad, med katerimi je tudi naša Vilenica. Izmed njegovih številnih romanov je v izbor za zbirk prišel ALBIS-SERJEV RAZLOG, ki velja za najbolj berljiv Muschgov roman. Gre za nekakšno psihološko kriminalko. A to je zunanji videz, saj pripoved o razmerju med psihanalitikom in njegovim pacientom ter o zločinu ves čas izvena v sporocila o temeljnih vprašanjih človekovega bivanja, njihova rešitev pa se kaže v vzhodnjaški filozofiji zena. Prevod in spremna beseda sta delo Toma Virka.

Prvo srečanje z uveljavljenim, a pri nas neznanim nizozemskim pisateljem Ceesom Nooteboomom bo za naše bralce vsekakor zanimivo, saj slovenski prevod romana RITUALI, ki je prava uspešnica zadnjih let, prinaša berljivo zgodbodo o osebnem in istovetnem zorenju glavnega junaka, z njim pa se razpira kritično videnje zahodnoevropske družbe v drugi polovici 20. stoletja. Roman je prejel več visokih priznanj, med njimi Evropsko nagrado za književnost, po njem pa so posneli tudi film. Prevedla ga je in spremno beseda napisala Tanja Mikar.

Poslastica za ljubitelje postmodernistične proze je roman TRETIJ POLICA irskega pisatelja Flanna O'Briena, ki se s tem delom prvič pojavi v naši prevodni književnosti. Roman, poln sočnega irskega humorja, je O'Brien napisal v irščini, izšel pa je še po njegovem smrti in hitro zaslovel kot predhodnik metafikske proze. Roman je mogoče brati poznivalsko, vendar nudi obilo literarne zabave tudi kot komično pisanje.

MiM

O TIGR-U

Borec, revija za zgodovino, literaturo in antropologijo, je lanski letnik zaključil z dvojno številko, ki je izšla pred kratkim. Vsebinska številka je klub svoji zgodovinsko-raz

ŽEHTA - Po starem je imela "žehta" prav poseben pomen. Povezana je bila s pripravo bukovega luga, ki so ga ženske naredile iz bukovega pepela in s pomočjo dolgotrajnega žehtanja, ko so v kadi namočeno perilo prelival z bukovim lugom. Lug so po tem postopku spuščale iz kadi, ga prestregle in vročega ponovno ulilave na perilo. Tako prekuhanega so oželes in v čebru na glavi odnesli ali z vozičkom ali z vprego odpeljale do izvira, potoka ali reke. Začelo se je izpiranje in po njem nemalokrat tudi sušenje perila kar ob reki ali potoku. Žehta je trajala tudi po ves dan in je bila posebno v zimskem času naporno opravilo, ki je marsikateri ženski pustilo bolezenske posledice. Fotografija je nastala po drugi svetovni vojni in prikazuje spiranje perila na Krki v Krški vasi pri Brežicah. (Pripravila etnologinja Posavskega muzeja Ivanka Počkar)

In Trdinovih zapiskov

Mnenje o Hrovatih - Hrovat krade tudi, če gre na božjo pot, naj bo raca al kopun al kar ima kljun. Hrovatje in cigani govore enako, so en rod, oboji so podobni bolj svinjam kot ljudem. Ne ljudje, ne dežela hrovaška ne morejo se priljubiti kranjskemu človeku. Na Hrovaškem je vse dolgočasno in pusto, kraji in ljudje. Hrovaška dežela se Kranju grda zdi, ali pridnega dobro redi. Hajd med Hrovate po denar, tamo še leži na cesti, ali ga Hrovatje ne vidijo, pobirata ga Kranje in jud.

Dolenjci so kot otroci - Mnogokrat zapravlji brez misli - hip jih vlada in pregiblje. Kmet prinese davek, dobri v mestu dobre znance pa hajd v krčmo in plačuje tu mesto v davkarji do zadnje pare. Radi računov ne utegne davkar odškodnine pobirati - kmet, ves vesel, nese ves denar v krčme, ne misle, da bo treba če ne danes pa čez en teden dolžnost odražati etc.

Drobce o nastanku Baze 20 in drugih, ki jih objavljam v tem zapisu, sem povzel po knjigah Mire Mihevc Pogumna zvesta četa in Na nevarnih poteh. Prva je izšla leta 1990, druga lani, obe v zbirki Knjižnica NOV in POS, govorita pa o razvoju zaščitne čete vojaško-političnega vodstva NOB Slovenije v letih 1942-1945. Avtorica se je pri pisanku opirala na številne vire, predvsem na pisna besedila in izjave poveljnikov in članov zaščitne enote, kar ji je omogočilo pripravo nadvise zanimivega gradiva o življenu "zaščitnikov", ki ga nudita knjigi. Vsebino obeh knjig dopolnjuje tudi opis dejavnosti bork in borcev, ki so v neposrednem stiku s člani vodstva opravljali za njihove potrebe posebna zaupna kurirska, tehnična in administrativna opravila, skrbeli za prehrano in druge življenske potrebe.

Malo je na svetu narodov, ki so ohranili toliko trpkih spominov na svoj boj za preživetje v času 2. svetovne vojne, kot je naš, slovenski. Dolenje spominja na takratne hude čase predvsem Kočevski Rog - ene kot sedež vodstva partizanske vojske, ki se je dolga štiri leta spopadala z okupatorji, druge kot grobišče njihovih sodelavcev, brez sodb pobitih po vojni. To deljanje je močno zatemnilo slavo zmagovalcev. Kdo ga je zagrešil - o tem še nismo slišali zadnje besede. Zato pa je ocena pomena Kočevskega Roga za zmago slovenske vojske nad okupatorji nesporna in dokončna. Janko Jarc, zgodovinar, vlogo tega, s pragozdom poračenega dela Slovenije pred več kot pol stoletja v svoji knjigi Partizanski Rog predstavlja takole:

"Z zemljepisnim imenom Rog označujemo najbolj masivni vzhodni del Kočevskega, katerega najvišji vrh nosi isto ime. Ta predel, nekoč znan le po svojih obširnih gozdovih in njihovih fevdalnih lastnikih, je v času narodnoosvobodilnega boja postal eden najbolj znanih predelov slovenske zemlje; njegova vseslovenska pomembnost je takrat bila predvsem v tem, da je v njegovih gozdovih bilo dokaj dolgo časa prebivališče slovenskega političnega in vojaškega vodstva osvobodilne vojne ter njihovih osrednjih organov in ustanov. Iz gozdov Roga so vodile poti do vseh pokrajinskih vodstev in štabov vojaških enot v Sloveniji - od Soče in Rezije do Drave, od Trsta do Celovca in Maribora, v žico obdano Ljubljano prav tako kot v Vrhovni štab in k osrednjemu jugoslovanskemu vojaškemu vodstvu, oddajne in sprejemne postaje pa so posredovala zvezne s svobodnim svetom."

O bivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 26 barak. V njej so, poleg omenjenih dveh organov prebivališčih vojaških in civilnih oblasti na Rogu - piše v Enciklopediji Slovenije: Najpomembnejša je bila Baza 20 v bližini Roške ceste; zgradili so jo v prvi polovici 1943 in sta se CK KPS in IO OF v njej naselila konec aprila 1943 - po vrtniti iz Polhograjskih Dolomitov. Z ustanavljanjem in širjenjem vodstvenih organov se je ta baza širila in je 1944 imela 2

GLUHI V ODBOJKI

NOVO MESTO - V počastitev 40-letnice obstoja bodo člani medobčinskega društva slušno prizadeti Novo mesto v soboto, 20. aprila, ob 9. uri v športni dvorani Marof pripravili državno prvenstvo v odbojki za gluhe in slušno prizadete. Nastopilo bo 10 moških in 5 ženskih ekip.

NA SIVKO IN BEVKOV VRH

NOVO MESTO - Planinska sekcija Intel Servis bo v soboto, 27. aprila, pripravila planinski izlet na 1050 visoki Bevkov vrh in 1006 m visoko Sivko, mimogrede pa si bodo planinci ogledali še prenovljeno legendarno partizansko bolnišnico Frajno.

DIRKA PO SLOVENIJI - Cyclo-tour ni le organizator mladih svetovnih prvenstev, ampak vsako leto pripravi tudi mednarodno kolesarsko dirko Po Sloveniji, ki se bo letos s prologom začela 6. maja v ljubljanskem BTC-ju, kjer se je lanska dirka kočala. Cilj letošnje dirke Po Sloveniji bo V Novem mestu, prva etapa pa bo v celoti potekala po Beli krajini. Najpomembnejši ljudje dirke Po Sloveniji bodo tokrat Andrej Majes, ki je sekretar dirke, zamejski Slovenec Radivoj Pečar bo tehnični direktor, Robert Kastelic, nekdanji športni urednik na novomeški televiziji, pa bo vodja organizacije.

RAZOČARANI STRAŽANI - Tudi letos se je državno prvenstvo v raftingu začelo na reki Krki. Tokrat so prizadjni člani rafting kluba Gimpex iz Straže kar tri mesece pripravljali tekmovalje s skupinskim štartom na progi med Zagradcem in Draščo vasjo, potem pa jih je šlo vse narobe. Na prej je že po prvem štartu razvrstitevnega spusta zatajila elektronska merilna naprava in dva čolna sta morale ponovno na štart, na koncu pa so čase merili ročno. Ko jih je z zamudo le uspelo izpeljati skupinski štari, so zaradi organizacijskih težav precej nervozni Gimpoxovi tekmovalci, ki so za nameček tekmovali še brez trenerja in najboljšega veslača Tomislava Črnkoviča, na progi delali napako za napako in na koncu med 14 posadkami zasedli 7. mesto. Zmagal je Bober, presenetljivo pa so se na drugo mesto uvrstili Hrastničani, ki so šele začeli nastopati. (Foto: I. V.)

SNEŽNI KRST ČOLNA - Člani kluba za podvodne aktivnosti Novo mesto so v soboto v okviru projekta Novo mesto - zdravo mesto in v pošastitev mednarodnega dneva zdravja na reki Krki pripravili bogat program, v katerem naj bi nastopili blejski in ljubljanski veslači, domači čolnariji naj bi se pomerili na turistični regati, zvečer pa naj bi pripravili še čolnarsko bakiado, žal pa se je z njimi grdo poigralo vreme. V hudem snežnem metežu jim je uspelo izpeljati svečani krst velike klubske pridobitve, novega potapljaškega čolana Elan 20 CC, ki ga je blagoslovil sam kapiteljski protižupan Jožef Lap, krstni buter pa je bil novomeški župan Franci Končilija. Premraženim in premočenim potapljačem in gostom niti slavnostni šampanjec ni tekel, kot bi jum, če bi bilo topleje in bi predvideno prireditev lahko izpeljali v celoti in čoln tudi zares preizkusili.

Uspeh Krčanov pred domačo dirko

Na prvi dirki za državno prvenstvo v speedwayu je zmagal Krčan Lekše nad klubskim kolegom Krešom Omerzelom - To soboto nočna kvalifikacijska tekma za svetovno prvenstvo

KRŠKO - Tako kot letos krški speedwayisti še niso bili pripravljeni, zato ni čudno, če so Gerhard Lekše, ki je sedaj končno odpravil posledice lanske poškodbe, Krešo Omerzel, in Izak Šantej nestreno pričakovali prvo letošnjo tekmo za državno prvenstvo v Ljubljani, kjer so imeli močno podporo tudi s tribun, kjer so tako kot na stezi prevladovali Krčani.

Ljubljancana Gregor Pintar in Martin Peterca, ki ob Krčanih že nekaj let tvorita državni vrh, sta poskušala vse, da bi Posavcem preprečila zmagovalje, vendar jima, klub temu da je v 14. vožnji Lekše moral priznati premoč Pintarju, to ni uspelo. Zadevo je v 17. vožnji rešil Izak Šantej, ki je premagal Pintarja in tako omogočil Lekšetu, da je v skupnem vrstnem redu zmagal, Omerzelu pa, da je osvojil drugo mesto, Pintar je bil tretji, Šantej z enekim številom točk kot Pintar

četrtri in Peterca peti.

Od ostalih Krčanov je bil član drugega krškega kluba Atom, Roman Špitaler, osmi, Denis Stojs, Srečko Skoberne (oba AMD Krško) in Tomaž Drača (Atom) pa so si delili 11. mesto.

Uspešen nastop Krčanov v Ljubljani je dober obet pred prvo kvalifikacijsko dirko za svetovno prvenstvo posameznikov, ki bo v soboto, 20. aprila, ob 19. uri v Krškem. Od slovenskih voznikov pa bodo tokrat nastopili člana AMD Krško Gerhard

Lekše in Izak Šantej ter član AMTK Ljubljana Gregor Pintar, medtem ko bosta Krešo Omerzel (AMD Krško) in Martin Peterca (AMTK Ljubljana) nastopila na enaki dirki in Avstriji.

Na sobotni dirki v Krškem bodo poleg Slovencev nastopili še vozniki iz Avstrije, Hrvaške, Francije, Nemčije, Italije, Nizozemske in Romunije. Prireditev na stadionu Matije Gubca bo pod reflektorji, ki so jih prizadene krški prireditelji nameščili in dobra preizkusili že lani, za letos pa jim je nočne dirke dovolila tudi mednarodna zveza.

I. V.

MEDALJE DOMAČIM

ČRNOMELJ - Kljub mrzlemu vremenu je 9. kolesarski kriterij po ulicah Črnomelja lepo uspel pa tudi nekateri mladi kolesarji iz Bele krajine in Dolenjske so dobro nastopili. Med dečki A je na 21,6 km dolgi progi zmagal Kristijan Fajt iz Portoroža, Novomeščan Jure Zrimšček je bil tretji, Črnomaljec Matej Zlak pa enajsti. Med dečki B (18 km) je zmagal Kranjčan David Rožman, domačin Matej Starčič je bil drugi, krkaš Gorazd Matko tretji in Josip Radakovič osmi. Najmlajši, dečki C, so prevozili 10,8 km, najhitrejši pa je bil Novogoričan Tadej Stolič, medtem ko je bil Črnomalec Janez Muhič četrti.

ODLIČEN KOČEVSKI PAR

KOČEVJE - V nedeljo, 14. aprila, je bil v Postojni mednarodni parovski bridge turnir "Postojna 96". Udeležilo se ga je 106 parov (212 igralcev) iz Avstrije, Italije, Hrvaške in Slovenije. Zmagal je par Mueller-Ananijev iz Hrvaške, 2. Jemc-Protega (Slovenija), odlično tretje mesto pa si je prizobil par Stefan Cimer in Franci Gornik iz Kočevja. To je spet izreden uspeh teh dveh kočevskih igralcev, ki sta pustila za saj vse igre, ki sestavljajo slovensko državno reprezentanco v bridgu. Isto kočevski par je zasedel na lanskem državnem prvenstvu drugo mesto.

I. VIDMAR

Dobovčani za tretje mesto

Na dveh tekmacah pet podaljškov - Krčani presenetili Prevent - Akripol na pragu obstanka

AFP Dobova je drugo tekmo polfinala dobila po trih podaljških, tretjo pa po dveh izgubila in bo igrala za tretje mesto. Podobno bodo tudi Krčani po drugem porazu morali igrati za sedmo mesto, medtem ko je Akripol že povsem na robu obstanka.

V Dobovi, kjer sta AFP in Gorenje prejšnji teden odigrala drugo in tretjo tekmo polfinala državnega prvenstva, se je dogajala prava športna drama. Prejšnjo sredo so Velenčani v prvem polčasu igrali bolje od domačinov, v nadaljevanju pa so si Dobovčani opomogli in so tri minute pred koncem tekme vodili s 24:20, kar pa ni bilo dovolj. Velenčani so izenačili in zmagovalca niso določili ne prvi ne drugi, ampak šele tretji podaljšek, izid v tekmacah pa je bil tako izenačen na 1:1. Podobno dramatična in polna preobratov je bila tudi tretja tekma na kateri pa sta bila dovolj dva podaljška, a so Dobovčani v odločilnih trenutkih napravili več napak in so imeli nekaj manj sreče od Gorenja, ki se bo v finalu poskušalo postaviti po robu Pivovarni Laško, medtem ko se bodo Dobovčani od tretjem mestu na igrišču dogovarjali z Rute.

darjem.

Krčani so v sredo po medli igri in gladkem porazu na prvem srečanju na drugi tekmi sicer presenetili Slovenjgradčane, a moči, da bi jih na tretji tekmi premagali še drugič, niso imeli. Na dve zmagi se bodo za 7. mesto pomerili z AM Cosmosom Slovenom.

Trebanje bi bili najbrž že rešeni bojazni pred izpadom iz družbe najboljših, če bi prejšnjo sredo na Kodeljevem dokončali začeto. Po slabemu začetku so ob koncu prvega polčasa izenačili in sredji drugega dela igre že vodili s 13:10, po izključitvi Počervine (zaradi prigovarjanja) pa so popustili in tekmo izgubili. Kot da bi bil poraz zanje dobra šola, so v soboto doma zaigrali več kot dovolj dobro za novo zmago, saj se jim Fructal ni mogel resnejne upirati. Trebanje igrajo v soboto v Litiji, pričakovana zmaga pa bi jim praktično že zagotovila obstanek, čeprav tudi Litijci na domačem igrišču niso nenevarni, saj so Kodeljevčanom že odščipnilo točko, čeprav za obstanek nimajo nikakršnih možnosti več.

I. V.

DOGODKI V SLIKI IN BESEDI

150 PEVCEV NA 19. SEVNIŠKI OBČINSKI REVJI - Selektor prof. Janez Močnik je po sobotni reviji pevskih zborov iz občine Sevnica ocenil, da sta si nastop na posavski pevski reviji tokrat zaslужila mešani pevski zbor Primož Trubar iz Loke pri Zidanem Mostu pod vodstvom Tatjane Balog (na sliki) in mešani pevski zbor Jurjančka, ki ga vodi Ciril Udovč. Selektor morda ni v celoti soglašal z vnesenimi besedami sevniškega župana Jožeta Peternika o lepoti petja in vrhunskih umetniških doživetjih na sevniški reviji, res pa je polna dvorana ljubiteljev petja v sevniškem gasilskem domu zelo toplo sprejela nastope vseh 150 pevcev: tudi moške vokalne skupine Svoboda iz Krmelja (zborovodja Franci Bastardi), mešanca pevskega zborja Lisce pod vodstvom Staneta Pečka, vokalne skupine Corona (umetniški vodja Romana Pernovšček) in oktet Jurija Dalmatinca iz Sevnice (umetniški vodja Emil Lenarčič). Vsem zborovodjem se je ob koncu zahvalil tudi predsednik ZKO Jože Novak. (Foto: P. Perc)

V MIRNI PEČI NAVDUŠENJE ZA IGRANJE KLAVIRJA - Da je bil mirnopeški Kulturni dom v petek zvečer skoraj poln obiskovalcev, so v prvi vrsti "krivi" Stefan Balažič (pri levi) in njegovih 10 učencov (ena iz Ljubljane), ki so skupaj pripravili čudovit glasbeni večer. Balažič namreč v prostorih tamkajšnje osnovne šole že tri leta mlade glasbene navdušenje (osnovno - in srednješolce) poučuje igranje klavirja. Tokrat so svoje znanje pokazali na letnem šolskem koncertu glasbene šole in bili deležni veselja, aplavza in spodbude svojih staršev in vseh ostalih ljubiteljev glasbe, ki jih tudi v mirnopeški dolini ne manjka. Le tako naprej! Govorni program sta pripravili Sonja Žagar in Saša Murn. (Foto: L. Murn)

Z VIVO V RIVO - 33 pevcev mešanega pevskega zborja "Viva" iz Brežice se nas je v nedeljo, 31. marca, skupaj z dirigentko Simono Rožman, korepetitoro Marjetko Podgoršek in uradnimi spremljevalci Nušo Hribar, Ernestom Ferkom in Francem Knetom zgodaj zjutraj podalo na našo prvo mednarodno pevsko tekmovanje v italijansko mesto Riva del Garda. Na otvoritveni slovesnosti je sodelovalo 22 držav, iz Slovenije sta bila še MePZ Obala iz Kopra in Celjsko pevsko društvo. V pondeljek zvečer nas je čakal nastop. Naš tekmovalni program so sestavljale tri pesmi, tekmovali pa smo v kategoriji B1, kjer je tekmovalo 28 mešanih pevskih zborov brez obvezne skladbe. Poleg tekmovanja so organizatorji nudili tudi možnost krajšega koncerta skupaj s še dvema zboroma. Mi smo pelj z mešanimi zboroma iz Leipziga in Hollje. Po koncu so se ob našem cvičku spletele prijateljske vezi. V sredo dopoldne smo se pozabavali v Gardalandu, popoldne pa smo izvedeli za rezultate. Dirigentka Simona nam je sporočila: "Imamo srebrno plaketo in 89.03 točke!" Naš veselje je bilo nepopisno, kajti v hudi konkurenči, kjer so zmagali Mixed choir "Skali" Jelgava iz Latvije, smo dosegli 11. mesto. Po zaključni slovesnosti smo se srečno vrnili domov, kjer nas je pričakalo pol metro snega in tople postelje. (MePZ Viva Brežice)

PRAZNIK NA OTOŠKI JASI - Taborniški praznik 22. aprila bodo člani Odreda gorjanskih tabornikov počastili to soboto popoldne na otoški jasi na desnem bregu Krke. Postavili bodo propagandni tabor in predstavili aktivnosti te priljubljene organizacije. Na vrsti bodo vožnje s čolni, kurjenje ognjev, lokostrelstvo, lov na lisico, orientacijsko tekmovanje in pionirstvo. - Taborniki bodo odšli na Otočec v soboto ob 12. uri izpred trgovine v Plavi laguni. Kdor želi z njimi na prijeten izlet, se jih lahko pridruži. Člani OG T vabijo stare članov, ljubitelje narave in druge, da jih v soboto popoldne obiščejo na Otočcu!

KRKAZDRAVILIŠČA HOTELI OTOČEC

• Do konca aprila čaka organizatorje v teniškem centru še nekaj zanimivih prireditev. V soboto, 20. aprila, bo zaključen turnir parov (prijava do petka, 19. aprila). Turnir se bo začel ob 17.30, uro predtem pa bodo vpisovali nastopajoče. Prijavijo se lahko le tisti igralcji, ki so že uvrščeni na lestvici igralcev dvojic na dosedanjih turnirjih teniškega centra Otočec. Nagradni sklad znaša kar 2000 nemških mark. Teden dni kasneje, v soboto, 27. aprila, bo prvi turnir posameznikov iz serije 5 turnirjev na zunanjih igriščih.

Začel se bo ob 9.30, vpis bo do 8.30 do 9. ure, prijave pa zbirajo do petka zvečer na telefonski številki 322 607.

• V nedeljo so imeli v teniškem centru Otočec tiskovno konferenco, na kateri so predstavili prvenstvo evropskih parlamentarcev, ki bo na Otočcu od 9. do 12. maja. Po tiskovni konferenci so se novinarji in parlamentarci pomerili v igri parov. Zmagala sta Peter Simčič in Maks Lavrin, drugo mesto pa sta osvojila Ciril Ribičič in Branko Janeč, medtem ko sta bila tretja Tone Anderlič in Janja Požar.

Odgovori in popravki po § 9... ● Odgovori in popravki po § 9...

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznika pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom začevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Umrl za posledicami nesreče

Dol. list št. 15, 11. aprila

Dolgo oz. predolgo že čakamo prizadeti krajan Trebnjega, da bi se stvari na področju prometne varnosti uredile. Pred tem dni smo doživeli smrtno žrtev otroka na cesti Trebnje-Mirna. Smrtnih žrtev in poškodb na tej cesti v zadnjih 10 letih je bilo izredno veliko.

Obračamo se na Postajo milice Trebnje, ki naj bi v prvi vrsti skrbela za prometno varnost občanov, vendar, kot vidimo, le-ta ni učinkovita oz. ne ukrepa pri voznikih, ki dnevno odvijajo po tej cesti, ki je praktično ulica mesta Trebnje. Vsi jih v glavnem poznajo, ukrepa na nič!

Ne vemo, kdo bo moral še izgubiti življenje, da se bodo zganili ustrezni organi in začeli temeljito ukrepati proti vsem voznikom, ki vozijo prehitro, čeprav je omajitev na cesti 50 km na uro. Nekateri vozniški jo imajo že kar za dirkašice svojih novih avtomobilov (posebno so opazni prodajalci avtomobilov, saj imajo svoje oznake na njih).

Občina Trebnje izvaja projekt ZDRAVA MESTA. Zakaj so torej iz projekta izpustili tako pomembno zadevo, kot je prometna varnost v kraju Trebnje?

Prosimo za javen odgovor Policijske postaje Trebnje in Občine Trebnje, kaj je bilo na tem področju narejeno oz. kako bodo uredili prometno varnost na navedenem odseku ceste.

B. N.
v imenu prizadetih

Zakaj je kormoran na zatožni klopi

Dol. list št. 3, 18. januarja

Klic hudo zaskrbljenega novomeškega ribiča ni in ne bo ostal glas vpijočega v puščavi, saj se o kormoranski nevarnosti govor in piše tako v Sloveniji kakor tudi v Evropi, le pravega ukrepa še ni.

Stevilo kormoranov je v zadnjih petnajstih letih skokovito poraslo, kar od 30 tisoč na sedanjih 650 tisoč. Njihov dnevni obrok je 0,5 kg rib, kar pomeni dnevno 325 ton rib manj v evropskih rekah in jezerih. Ker pa je rib že zmanjšalo v njihovem prvotnem okolju, kormorani zimo prezivijo v naših krajih in na naših rekah Krki, Kolpi, Savi, Dravi in drugih ter delajo škodo na ribjem življu. Če na Krki "ribari" 400 kormoranov, tedaj v 100 dneh iz reke izgine 20 tisoč kg rib raznih vrst in velikosti, tako da je ob skromni ceni 500 tolarjev za kilogram skupna škoda na ribah 10 milijonov tolarjev! Tudi v Beli krajini na Kolpi in Lahinji, je bilo podobno stevilo kormoranov in gmotna škoda je tam prav tako velika. V zgornjih tokovih rek, kjer bivajo plemenite rive, postriki in lipani in so, pravijo, že zdesetine, je škoda na enoto še večja.

Na invazijo kormoranov so ribiči že lansko leto opozarjali, vendar ni nihče ukrepal. To zimo jih je bilo še več, pa spet ni bilo nič. Moramo se resno vprašati, kako dolgo bo še tak! Samo stokanje ribičev prav nič ne pomaga, kaže celo, da je vsa ribiška organizacija, od ribiških družin do republiške zveze, nesposobna staviti konkretnne zahteve pri pristojnih ministrstvih ali državi. Ni več časa za pogovore okrogle mize, učene razprave, dodatne raziskave in podobno, kajti postavlja se najres-

nejše vprašanje, ali bomo vsi skupaj dovolili nadaljnje ropanje naših rek neavtohtonim, tujim razbojniškim kormoranom ter uničevanje našega naravnega okolja in ekosistema.

Napisal bom odkrito: nujna je takojšnja dekomoranzacija, kar pomeni uničevanje teh ptic do take mere, ko ne bodo več ogrožale naših rek, rib in narave. Ker drugega načina niti, bo potreben množičen odstrel kormoranov, naj se to sliši še tako kruto! Za odobritev in organiziranje tega mora celotna ribiška organizacija posredovati državi zahtevno, naj začasno prekliče ali oznaniti moratorij na zaščito kormoranov, kajti nacionalni in gospodarski interes Slovenije je nad zaščitno odredbo, ki jo je tudi v Evropi ogromno število kormoranov že povozilo.

Država mora ukrepati, saj v zakonu o sladkovodnem ribištvu piše, da "so ribe v vodah sestavni del živalskega sveta v človekovem okolju in so družbena lastnina ter kot dobrina splošnega pomena uživajo s tem zakonom določeno varnost." Danes je ta družbena lastnina in človekova dobrina v veliki nevarnosti in jo mora država, če je dober gospodar, obvarovati za zdajšnje in bodoče rodove.

Vem, da se bodo z mojim mnenjem strinjali vsi ribiči, da pa bom deležen tudi napadov ornitologov in varstvenikov ptic, ki "zelo" strokovno razlagajo, kako smo vsega krivi ribiči, ker vlagamo mladice v reke, da smo sami porušili ravnovesje v rekah, da je rib preveč in da so kormorani pravzaprav kar dobrodošli itd. Ko bodo oni vložili v reke toliko rib, kot jih letno kormorani izropajo, potem se lahko kaj pomenimo. Dotlej pa naj bo njihov glas glas vpijočega v puščavi, ki jo želijo narediti iz naše narave. Pa saj je dosti še drugih zaščitenih in koristnih ptic, drugih rek in rib pa ni!

Inž. IGOR JUGOVIČ
RD "Kolpa" Metlika

Krško le ni Černobil

Dol. list št. 11, 14. marca

Čudi me, kako je lahko doktor sociologije Leo Šešerk kot polnoletni v stroki glavni iniciator za zapiranje JE v Krškem. Naj velja

• **Zakaj referendum o predčasnem zaprtju JEK ni potreben -** Odgovor je s stališčem jedrske varnosti, na katero smo odgovorni, enostaven: dokler JEK obratuje varno, zaprtje ni potrebno, če pa bi se izkazalo, da elektrarna ne more več izpolnjevati varnostnih zahtev, ne potrebujemo referenduma, da bi jo zaprli. Dokler bo JEK varna, ne bom zagovarjal predčasnega zapiranja, če pa bi se izkazalo drugače (na primer, da ne bo nikakor mogoče urediti trajnega skladisčenja odpadkov), ne bom okleval z zahtevno in ukrepanjem za zaprtje. (Iz uvodnika ministra za okolje in prostor dr. Pavleta Gantarja v informativnem biltenu ministrstva z dne 16. aprila)

znani izrek znanega človeka dr. Franceta Prešerena: "Le čevelje sodi naj kopitar!" Potrebno bi bilo razpisati referendum in sprejeti zakon, kako takšne poslanice, ki zavajajo ljudi, odpoklicati s tovrstnih funkcij.

Dr. ŠEŠERKO! Ali nimate v parlamentu bolj produktivnega dela? Saj vaši volilci verjetno od vašega dela v parlamentu pričakujete kaj bolj koristnega kot pa organizacijo zbiranja 40.000 podpisov, kar lahko storiti vsak državljan. V ilustracijo samo to: JE imajo tudi druge države, ki so pred nami v znanju in bogastvu, npr.: Švica, Francija, Švedska, Belgija, Velika Britanija itd., pa ne zgubljajo časa za tovrstne referendume. Po Vašem mnenju bi dosegli to, da bi bil kraj, ki mu je bilo usojeno, da ima JE, osiromašen za električno energijo, prav tako tudi cela država Slovenija, in sicer v nepravem času in pri obstoječi krizi.

V tej zvezki vam priporočam, da umaknete svojo pobudo in prepustite zapiranje JE Upravi za jedrsko varnost s sedežem, v Ljubljani, ki je za to pristojna in strokovna institucija!

G. ŠEŠERKO! Politično afirmacijo v letu volitev pa si skušajte pridobiti kot karizmatična osebnost na bolj realnih in sprejem-

ljivih idejah, ki ne bodo v škodo državljanov Slovenije.

Hvala za razumevanje!
Lep pozdrav predsedniku zeleni alternativi!

TONE BUČAR
Krško

Videm (dokončno) v čeških rokah

Dol. list št. 12, 21. marca

"Videm mora ostati v slovenskih rokah," je bila ugotovitev na sestanku predstavnikov Videm Papirja in Vitacela s poslanci državnega zbora 11. aprila v prostorih državnega zbora Slovenije v Ljubljani.

Na pobudo sveta delavec v sindikata Videm Papir Krško sta krška poslanca v državnem zboru Franc Černelič in Branko Jane organizirala skupen sestanek, ki so ga udeležili predstavniki parlamentarnih strank, član komisije za spremeljanje in nadzor lastninskega preoblikovanja družbene lastnine, vodstvo Vitacela in Videm Papirja ter predstavniki sveta delavcev v sindikata Videm Papirja, d.o.o., Krško.

Poslanci državnega zbora so dobili gradivo "Videm - njegov pomen, vzroki za stečaj in krizo - možnost za slovenski Videm", na poslanska vprašanja pa so odgovarjali vodstvo Vitacela, predstavniki sveta delavcev v sindikata.

Skupna ugotovitev je bila, da ima Videm velik gospodarski pomen, kajti njegova proizvodnja 230.000 ton letno je še kako pomembna tudi zaradi povezanosti s kemično industrijo, gozdarstvom, premogovništvetom in transportno industrijo. Videm ima velik socialni pomen, kajti od njegovega obratovanja je neposredno odvisen obstoj nekaj tisoč ljudi, zlasti v Posavju. Vrednost prodaje izdelkov v lanskem letu je znašala okoli 250 milijonov mark, hkrati pa je bil Videm na 8. mestu po neto izvozu (80 milijonov mark) in z 220-odstotno pokritostjo uvoza z izvozom v Sloveniji za leto 1995. Poslovanje Videm Papirja in Vitacela je bilo lanc brez izgub.

Zaradi vsega tega mora Videm ostati slovenski, ohraniti je potrebno delovna mesta, pri nakupu pa bi morala sodelovati tudi država in zaposleni. To so glavna izhodišča, za katere se bodo zavzemali poslanci na predvideni izredni seji državnega zbora. Kljub vsem tem pobudam se delavci bojimo, da bo vodstvo nerazumno zapečatilo usodo tovarne.

inž. STANE GRAMC
predsednik sveta

Pionirja MKO nismo oškodovali

Dol. list št. 14, 4. aprila

Moram reči, da nikoli nisem dvomil niti pisal o tem, ali ima novinarica Dolenskega lista Breda Dušič Gornik (BDG) glavo. Pričnam pa, da me je začela rahlo zanimati vsebina dela nekega zelo pomembnega organa v njej, ki se mu reče korteks. Kajti ravno od tega je odvisno, za kaj in kako kdo na svojem "vratu" še nosi glavo in razmišlja po svoje, kar menda ni zločin", s čimer se ponosno potrka po prsih BDG.

Razčistimo najprej nekaj osnovnega: nisem jaz začel pisati o Bredi Dušič Gornik niti ne o Dolenskem listu, temveč je ona začela pisati o Delavskih enotnosti. To je bil tudi poglaviti razlog, da sem se oglasil v vašem cenjenem časopisu in skušal povedati nekaj o tem, da novinar ne more preprosto pisati o "drugi plati resnice", če prej ali hkrati svojih bralcev ni seznanil s prvo platjo. Poročilo BDG "Pionirja MKO nismo oškodovali" že zaradi tega po nobenih profesionalnih merilih ne more biti korektno. Tu ne gre za nikakršno "komentiranje ene ali druge strani", o čemer lamentira BDG, temveč zgorjel za abecedo novinarskega poklica. Nekaj je torej, kako bi BDG morala razumeti novinarsko konferenco, o čemer sam sploh nisem pisal, nekaj povsem drugega pa, kaj bi tam morala slišati in videti, če je seveda z njenimi čutili vse v redu, k čemur jo zavezujejo pravista poklicna merila, na katera se sklicuje. O tem pa sem pisal. Izdaj k bistvu stvari. BDG opravičuje razlog za svoje neprofesijsko ravnanje s "širšim gleda-

njem na dogodek v podjetjih", kar naj bi preseglo moj fokus z delavčeve perspektive. V konkretnem primeru (kraja družbenega premoženja, op. I. K.) BDG "podobna dogajanja presoja v okviru politike lastninjenja (beri: privatizacije) v Sloveniji ter še posebej dobro poznanih razmer v krovnem podjetju Pionir..." O tem v Delavski enotnosti ni govorila (tako: BDG), ker bi sicer velika zgodba zvodenela. Zato je BDG "kapnilo", da moje "pisanje le preveč piha na dušo delavcem (kako je direktor prišel do mercedesa, kdo je plačal stroške srečanja za poslovne partnerje, koliko kilometri in koliko dnevin si je izplačal direktor itd.). Te zadeve pa so za BDG z njenega "stališča presoja na tem, ali je nekdo ukradel družbeno premoženje, preveč plitke". Se strinjam, a s to razliko, da so zame plitke neke druge zadeve, in sicer s tistega stališča, s katerega se začne tale odgovor.

Gremo po vrst. O tem, kako je direktor prišel do mercedesa, nisem v svojih dveh člankih nikjer napisal niti besedice. Sem pa o tem direktorja spraševal na novinarski konferenci. Torej je BDG tam le nekaj slišala, ker pa v njeni "drugi plati resnice" o tem ni govorila, je to vnovični dokaz, da njen poročilo ni bilo korektno. Žakaj sem direktorja spraševal, kdo je plačal stroške srečanja za poslovne partnerje pri Mramku? Zato, ker sem imel v rokah račun in ker je te stroške plačalo družbeno oblikovanja javnega mnenja. Slovenski novinarji smo si sami mukoma izborili ta(k) položaj, zato ga ne zapravljajmo po nemarnem!

Drug lapsus pod naslovom "Krško ni Černobil", kar ne more biti razlog, da se te hude nesreče prav te dni ne bi spominjali. Eminenten član društva jedrskih strokovnjakov Radko Istenič po preverjeni metod predlagal, naj bi kanponov zbiranje podpor "ZAPRIMO NUKLEARO" in ne kar njeni ukinitve, kot se je zapisalo g. Isteniču. In žrebanje podpisnikov. Zakaj ne? Zakaj ženici ali starček iz Slovenskih goric ali bohorskega Kalšovca ne bi smeli imeti možnosti in si spomniti na takem potovanju ne bi smela ogledati z referendumom zaprte nuklearke v bližini Rima, v Nemčiji ali Avstriji?

ALFRED ŽELEZNÍK
Boštanj

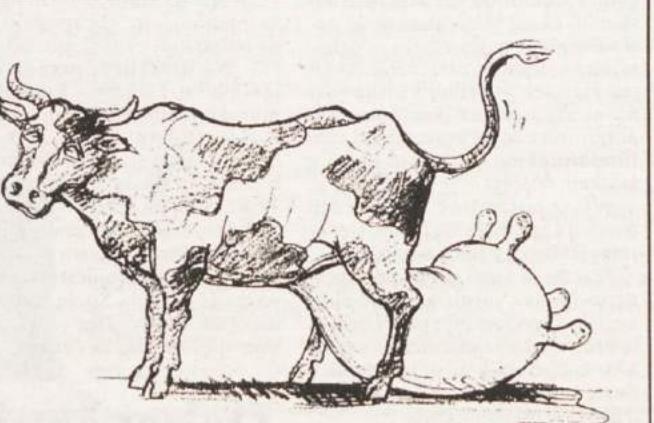
Drobne iz Kočevja

Dol. list št. 15, 11. aprila

Na zgoraj omenjeni članek bi rad povedal nekaj pripombe. A pisec misli, da bo s takim poslanjem storil uslužno Turističnemu društvu Kočevje? Zavirati hoče razvojni potencial državnega zavoda v prihod turistov. Kočevje varjajo se zaenkrat še radi vrazijoči svoj rojstni kraj kot miroljubni turisti, prijatelji Slovencev in na svobodne, demokratične države. Ne vem, koliko je star pisec članka, da mu ni znano, da so tudi pre letom 1941 Slovenci v Kočevju (z manjšimi izjemami) živeli v miru in prijateljstvu, ki se je ohranilo še do danes. Poznam veliko iskrenih družinskih odnosov, ko se obiskujejo celo v Ameriki. Pisev, da se je za nemško manjšino v Kočevskem po letu 1918 marsik spremeno. Ali pa tudi to, da se moralni mladi kočevski fantje služiti vojaški kruh v daljni Srbiji, kjer niso bili drugega kot "prekle Švabi" in so dnevnno na svojih zadnjicah občutili oficirski čevali. Marsikateri mladeniči se ni vrnili, prišlo je samo obvestilo, da ga je kap alj je zaspal in zmrlzinu straži ali pa se je ponesrečil orozjem.

Vse to vem iz pripovedovanj svojih prednikov, ki so razmerno dobro poznali. Dobro organizirana propaganda ob začetku 2. svetovne vojne ni imela težkega delu pripraviti in lažno zapeljati kočevske ljudi, da je prišel čas in možnost za odselitev v kraje, od koder so pre 650 leti prišli. Na žalost se je naselitev končala v Posavju in na Štajerskih gričih, od koder so naselitev poštene delovne slevenske ljudi. Kočevjarji so naselitev drugi dom in so raztreseni po vsem svetu. Od tam se starejša generacija kot turisti radi vračajo v svoj star kraj Kočevsko v Slovenijo.

KAREL PERUŠ

NISO NORE KRAVE, NORJE ČLOVEK - Človek znanstvenik z neusmiljenim izživljanjem svoje znanstvene sl., trpinči narava, ki pa se mu, ko prekorači od nje dovoljene meje, upre in izbruhne v obliki katastrof. Z bioinženiringom hočejo znanstveniki doseči, da bodo krave dajale tudi po 100 litrov mleka na dan, čeprav je vsakomur jasno, da tega bремена ne vzdrži niti kravja konstitucija (hrbitenica!) niti prebavni organi. Videla sem

Vojna resnica se ne da spremeniti

Borci obsodili skrunitve spomenikov - Jasno je, kdo želi ponovno spreti Slovence

NOVO MESTO - Na letni konferenci krajevne organizacije Grm in Regreča vas so borci NOB opravili obračun svojega dela v preteklem letu. Klub skromnih finančcam so vse leto posvečali pozornost bolnim in ostrelim članom, obeležili so posamezne dogodke iz NOB in vzdrževali spominska obeležja. Potrebno bo opraviti še manjša vzdrževalna dela pri spomeniku s sv. Rokom v Regriču.

Klub starostnih tegobam so se udeleževali raznih srečanj in proslav. Razveseljivo je, da organizacija pridobiva vse več mladih članov in simpatizerjev. Zgledno je sodelovanje borčevske organizacije in krajevne skupnosti, zato gre priznanje v veliki meri tudi predstavnemu krajevne skupnosti.

Ob nastopu zastopnika območnega odbora zveze borcev Ludvika Goloba so borce ostro obsodili vandalsko skrunitve spomenikov NOB, kot na primer v Žužemberku in pri Šentjoštu. V večini primerov so storilci znani, pristojni organi pa zaradi pomanjkljive zakonodaje nimajo moči, da bi vandalizem zatrdili. Nasprotno pa v naši državi deluje uradno registrirana organizacija Nova slovenska zaveza, ki so jo ustavili bivši domobranci, katere glavni cilj je rehabilitirati kolaboracijo z oku-

patorjem, kar je verjetno edini primer v Evropi. Pri tem imajo podporo Cerkve, kjer delujejo odbori, ki so kot prvo nalogu postavili spomenike pripadnikom voških straž, poznejšim domobrancem in drugim sodelavcem okupatorjev. Teh spomenikov niheče ne ruši in ne skruti, torej je jasno, kdo želi ponovno spreti Slovence. Posebno pa se trudijo povtoriti zgodovino in izenačiti z borti proti okupatorju tiste, ki so se borili na strani okupatorja proti lastnemu narodu, bili za to plačani, dobro zaščiteni in siti. Takšna dejavnost Novo slovensko zavezo postavlja ob bok fašistoidni ideologiji, ki je hotela slovenski narod izbrisati, zato se Zvezra borcev z njimi nikoli ne more spraviti. Ob dejavnosti tistih, ki bi radi spremeniли zgodovino, pa sedaj dvigajo glave tudi tisti, ki so za svoje uveljavljanie pripravljeni z lažmi in podlikanji oblatiti svoje znanice in celo sosedje, čeprav se kasneje z

njihovimi lastnimi pričami to demantira. Tudi nekatera sredstva javnega obveščanja, ki objavljajo napadalne, sovražne in za borce ponizjujoče prispevke tistih, ki pljuvajo na najsvetlejšo epopejo Slovencev, ne prispevajo k spravi in razumevanju. Vse to jemlje naši državni tudi ugled v tujini.

Ob koncu so izrazili podporo predsednikom krajevnih skupnosti Novega mesta, ki zahtevajo čiste račune ob porabi sredstev samoprispevka za pokopališče. Ta sredstva je potrebno porabiti racionalno. Nikakor pa se ne sme denar, ki je bil zbran s samoprispevkom, porabiti za obogatitev posameznika, to pa je ob pogodbah, ki jo je podpisal župan za nakup zemljiša v Srebrnicih, očitno, saj je bilo zemljišče ob nacionalizaciji malo vredna gmajna.

ODBOR KRAJEVNE ORGANIZACIJE ZVEZE BORCEV GRM - REGRČA VAS

DAN ŠOLE - DAN ZEMLJE

ŠMARJETA - OŠ Šmarjeta, Vrtec Sonček vabita ob dnevnu šole - dnevnu zemlje na svečnost, ki bo v ponedeljek, 22. aprila. Ob 15. uri bo delovna akcija: urejanje šolskega arboruma, sprehajalnih poti v naravi, sajenje grmovnic, dreves, cvetja in obleževanje sporočilnih teles. Ob 19. uri pa bo svečani del s proslavo ob dnevnu šole. Učenci bodo predstavili zborovsko petje, instrumentalno glasbo, folklorne običaje s plesom, recitale o ljubezni, zravnici v Izgleniku, vasi v gorjanskem Podgorju, sta si sredi aprila privočila že zadnje sankanje v tej že pol leta trajajoči zimi. (Foto: A. Bartelj)

BELA NEDELJA - Nedelja po veliki noči je bela nedelja. In zadnja je res bila bela - od snega, ki je zapadel v soboto. Pol leta trajajoča zima je spet zamahnila z repom in fantička iz Izglenika, vasi v gorjanskem Podgorju, sta si sredi aprila privočila že zadnje sankanje v tej že pol leta trajajoči zimi. (Foto: A. Bartelj)

ODSTRANILI GOVORILNICO NA GLAVNEM TRGU

Spoštovane uporabnike telefonskih storitev v javnih telefonskih govorilnicah obveščamo, da smo na zahtevo Inšpektorata za okolje in prostor odstranili govorilnico, ki je bila postavljena na trgovini Novotehna na Glavnem trgu v Novem mestu. Vsem, ki ste navedeno govorilnico uporabljali, se opravičujemo, sočasno pa sporočamo, da v ožjem delu Novega mesta lahko uporabljate govorilnice, ki so vključene na naslednjih lokacijah: pri trgovini Tkanina v Rozmanovi ulici (kartična), zraven poslovne stavbe Telekoma na Novem trgu (kartična in žetonska), pred Športno dvorano Marof (kartična), na avtobusnem postajališču Kandija (kartična), na glavnem avtobusnem postajališču Kandija (žetonska) in na železniški postaji Kandija (žetonska).

Upamo na skorajšnjo pridobitev ustreznih dovoljenj, ko bomo jedro mesta ponovno opremili z dodatnimi govorilnicami, do takrat pa prosimo za razumevanje in želimo uspešno uporabo postavljenih govorilnic.

TELEKOM SLOVENIJE PE NOVO MESTO

SPET AGRARNA SKUPNOST

ŠENTJERNEJ - Na sestanku, ki je bil 28. februarja v prostorih občine Šentjernej, smo pravni nasledniki bivše agrarne skupnosti ponovno vzpostavili agrarno skupnost, ki šteje 56 članov. Sporazumno se dogovorili pravilih in upamo, da bo skupnost zaživel ter da bo v ponos občini. E. L.

Janez Turk

Na fotoškem pokopališču se je 2. aprila od Janeza Turka zadnjič poslovala množica stanovskih kolegov - šoferjev, gasilcev in občanov. Če odide na poslednje potovanje komaj 56 let star skrbni družinske oče, je žalost toliko večja.

Skoraj neverjetno je, da smo Janeza še pred tedni srečevali na raznih sestankih pa pri gradnji nove kapele v njegovi rojstni vasi Malem Logu, kjer se je rodil 27. septembra 1940. Komaj je stopil v zasluzeni pokoj, že ga je zahrbna bolezнь iztrgala iz še vedno ustvarjalnega dela.

Janez Turk je postal šofer takoj po odsluženem vojaškem roku v lesnopridelovalni industriji Smreka v Loškem Potoku. Pozneje je vozil v KZ Loški Potok in vse do upokojitve v KGZ Ribnica.

Janez pa je bil od mladih nog gasilec. Sodeloval je v organih upravljanja PGD Mali Log in v raznih vaških odborih. Danes ga ni več med nami, estal pa je trajen spomin nanj kot dobrega človeka, voznika, vestnega gasilca in občana.

PGD Mali Log

ZA DRAGE MEDICINSKE INSTRUMENTE

V sklad za drage medicinske instrumente pri OÖRK so prispevali: JP Elektro PE Novo mesto - namesto venca na grob Frančiške Rogine 12.000 tolarjev; Pionir MKO, d.d., Novo mesto - namesto cvetja na grob očeta Slavka Buškova 12.000 tolarjev; Krajevna organizacija Rdečega križa Kandija Grm - prispevek 3.000 tolarjev; zaposleni pri Karlu Željku, Novo mesto - namesto cvetja na grob pokojnega Karla Željka 35.000 tolarjev; krajani Lastovč, Novo mesto - namesto cvetja na grob pokojnega Karla Željka 37.400 tolarjev; vaščani Velike Cikave, Novo mesto - namesto cvetja na grob pokojne Rozalije Drenik 10.000 tolarjev. Vsem darovalcem iskrena hvala!

V času od 27. marca do 9. aprila so v novomeški porodnišnici rodiči: Katarina Krevs iz Mirne Peči - Rebeko, Mojca Papež iz Desince - Gašperja, Anica Lopatec iz Mihovice - Andreja, Darja Gliha iz Velike Loke - Andraža, Mateja Rajk iz Vrhov - Luka, Zlata Leskovšek iz Gor. Laknic - Monika, Mateja Čekuta iz Šmaljče vasi - Amadeja, Brigit Gregorič Smednik - Gašperja, Marica Ilar s Potov - Vrha - Jasmino, Bernarda Mohar z Rateža - Jožka, Anica Volf iz Soteske - Tino, Andreja Zupančič iz Arčelce - Majo, Vida Plut iz Oskoršnice - Marka, Nataša Rangus z Dol. Vrhopola - Leo, Breda Zorec iz Mokronoga - Brigit, Darja Kukovičič iz Senovega - Žana, Antonija Grubar iz Malega Bana - Martina, Vanja Petan s Potoka - Urško, Marjanca Simčič iz Vukovcev - Ano Marijo, Brigit Macedoni iz Šenpetra - Matrica, Marica Verderber iz Črnomlja - Gregorja, Lidija Březníkář z Drage - Katja, Irena Šašek iz Hrušice - Ksenijo, Mateja Brule iz Vel. Brusnic - Leona, Justi Škarč iz Dol. Skopic - Ajdo, Mateja Renuša iz Črmošnjic - Anžeta, Marjanca Persič iz Gribelj - Anita, Marjetka Brozovič iz Sečjega sela - Luka, Erna Župan-Pirkovič iz Šentjerne - Jana, Jožica Povhe s Smednika - Klavdija, Vesna Blažun iz Ozlja - Antonia, Darinka Pakar z Gor. Sušč - Nino.

Otrok potrebuje za vsako aktivnost čas in mir. Obojega mora imeti na voljo toliko, da v fazi ustvarjanja nastalo idejo dokonča. Potrebuje urejen varen prostor ter oblike za ustvarjalnost.

Vsi otroki je svet in bogastvo zase, zato ga moramo odrasli prepoznavati in spoštovati

Kako do ustvarjalnosti otrok

Vsek otrok je svet in bogastvo zase, zato ga moramo odrasli prepoznavati in spoštovati

Človekova ustvarjalnost je brezmejna, a prične se v otroštvu in celo pred njim. otrok se roditi z določenimi nagnjenji, a jih razvije še v ugodnih življenjskih razmerah. Lahko ima prirjen dar za glasbo, občutek za likovno izražanje, za tehnično, gibalno-plesno, govorno ali drugo dejavnost. Vsa ta nagnjenja razvija le, če je dejaven, aktiven na tistem področju. Z lastno aktivnostjo razvije spremnosti, pridobiva znanje, dobi občutek za vsebinsko in material.

Osnovnih spoznanj ali spremnosti se uči z lastnim raziskovanjem in poskušanjem ali pa posnema sovrnike, starejše vrstnike in odrasle. Odrasli imamo pri razvoju otrokovi aktivnosti zelo pomembno vlogo. Lahko ga zavremo ali spodbudimo.

Če pričakujemo od otroka preveč naenkrat ali smo velikokrat kritični do njega, tedaj otrokovo dejavnost zavremo. Taka sporočila odraslih doživlja otrok kot svoj

neuspeh, kot negativno izkušnjo lastne dejavnosti, izgublja veselje do nje; je ne mara tudi takrat, ko mu začnemo prigovarjati. Kadar doživlja otrok naklonjenost odraslih za svojo dejavnost (npr.: počivali, zanimanje za njegovo aktivnost ali izdelke), dobiva se večje veselje, voljo in se želi sam potrjevati. Postopoma mu raste samozavest. Ta je zelo pomembna pri raziskovanju materialov, pri iskanju drugačnih poti in novih rešitev v izražanju doživetij.

Otrokova ustvarjalnost je zelo pestra. Potrebno je, da damo otroku dovolj raznovrstnega materiala, iz katerega ustvarja, še bolje je, če išče materiale z nimi, najbolje pa je, če jih poišče sam. Uporabni so razni odpadki blaga, papirja, embalaže, naravnih materialov, kot so plodovi, les, rastline, mivka, gлина, pesek, kamnenje; likovni in tehnični materiali ter orodja.

Zelo velikega pomena je pogovarjanje z otrokom, igra besed, iskanje rim, sestavljanje pesmic, pripovedovanje zgodb, otrokovo dopolnjevanje zgodb z lastno domisljijo ali izmišljanje celih zgodb, petje, izmišljanje novih melodij na znano besedilo ali izmišljanje besedila na znano melodijo. Otroka vzpodbudimo za izdelavo instrumentov, za igranje in za ples; lahko si izmisli

nov gib, nova pravila igre. Naučimo ga prisluhniti naravi, jo opazovati, ugotavljati njene značilnosti in spremembe. Mnogotri vti si osnova za njegovo ustvarjalnost. Če je otrok ob zgoraj naštetih aktivnostih doživil veselje, se počutil varnega, sprejetega in sproščenega, potem veliko lažje izraža, kar čuti, doživi, lažje ustvarja nove ideje in izdelke. Sprosti ustvarjalno fantazijo, ki je v predšolskem obdobju še posebej močna. Ce zamudimo to obdobje ustvarjalnosti, se pozneje, ko postaja samokritičen, zadržan, težje odpre do tiste mere, kot bi se lahko.

Otrok potrebuje za vsako aktivnost čas in mir. Obojega mora imeti na voljo toliko, da v fazi ustvarjanja nastalo idejo dokonča.

Potrebuje urejen varen prostor ter oblike za ustvarjalnost.

Vsi otroki je svet in bogastvo zase, zato ga moramo odrasli prepoznavati in spoštovati

ANALIZA

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Prodamo:

- hiša: Vel. Poljane pri Šmarjeti, Osojnik pri Semiču, Občica, Novem mestu, Otočcu, Šmarjeti, Krškem, Šentjanu, Brežičah, Črnomlju, Matlaknici, Rateču, Mihovo pri Šentjerneju, Dolz, Čatež pri Trebnjem, Gornji Leskovec, Černi pri Čateških Toplicah, Metliki, Šentjanu, Soteski, Cikave, Smolenj vasi, Škocjan - oklica, Žužemberku, Breštanci, Lucija pri Portorožu, Rebrje pri Žužemberku, Kostanjevici, Šentjanu pri Semiču, Žastava pri Črnomlju, Srednje Grčevje, Vel. Banu pri Šentjerneju, Matrinci in drugod;

• stanovanja: v Novem mestu Šentjerneju, Žužemberku, Črnomlju, Krškem, Trebnjem, Dol. Toplicah in Metliki;

• lokale in pisarne: v Novem mestu, Celju, Črnomlju, Krškem, Trebnjem, Mokronogu, Metliki, Novi trg - Novo mesto;

• vikende in zidanice: v Straškocjanu, Metliki - okoli Pahi, Zaplazu pri Čatežu, Gornji Leskovec, Doblička gora, Trebnjem, Čatežu pri Krškem, v oklici Cerkelj ob Krki, Mire Ščuk;

• stanovanja: v Novem mestu Šentjerneju, Žužemberku, Črnomlju, Krškem, Trebnjem, Dol. Toplicah in Metliki;

• lokalne in pisarne: v Novem mestu, Celju, Črnomlju, Krškem, Trebnjem, Mokronogu, Metliki, Novi trg - Novo mesto;

• kmetijska zemljišča in gozdove: vse po vsej Dolenjski, kmetijski Beli krajini, Krškem in Novem mestu;

• vajene oddamo: stanovanja in poslovne prostore;

• posebna ponudba: prodaja višovo Keramiko v Novem mestu s 4500 m² zemlje;

Tel./fax: 068/322-282, 069/342-470

Mobil: 0609/633-553

DOLENJSKI LIST

vaš četrtek prijatelj

Cestitamo!

Borci obsodili skrunitve spomenikov - Jasno je, kdo želi ponovno spreti Slovence

NOVO MESTO - Na letni konferenci krajevne organizacije Grm in Regreča vas so borci NOB opravili obračun svojega dela v preteklem letu. Klub skromnih finančcam so vse leto posvečali pozornost bolnim in ostrelim članom, obeležili so posamezne dogodke iz NOB in vzdrževali spominska obeležja. Potrebno bo opraviti še manjša vzdrževalna dela pri spomeniku s sv. Rokom v Regriču.

Klub starostnih tegobam so se udeleževal raznih srečanj in proslav. Razveseljivo je, da organizacija pridobiva vse več mladih članov in simpatizerjev. Zgledno je sodelovanje borčevske organizacije in krajevne skupnosti, zato gre priznanje v veliki meri tudi predstavnemu krajevne skupnosti.

Ob nastopu zastopnika območnega odbora zveze borcev Ludvika Goloba so borce ostro obsodili vandalsko skrunitve spomenikov NOB, kot na primer v Žužemberku in pri Šentjoštu. V večini primerov so storilci znani, pristojni organi pa zaradi pomanjkljive zakonodaje nimajo moči, da bi vandalizem zatrdili. Nasprotno pa v naši državi deluje uradno registrirana organizacija Nova slovenska zaveza, ki

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 18. IV.

SLOVENIJA 1

- 9.45 - 0.15 TELETEKST
- 10.00 VIDEO STRANI
- 10.15 OTROŠKI PROGRAM
- OTROŠKA ODDAJA
- 10.30 BATMAN, amer. naniz., 27/32
- 10.35 TEDENSKI IZBOR
- RIBJE POTI, šved. poljudnoznan. serija
- 11.25 PO DOMAČE
- 12.00 Poročila
- 12.05 KOLO SREĆE, ponov.
- 13.10 TEDENSKI IZBOR
- LETALIŠČE 21. STOLETJA, angl. dok. serija, 2/3
- 16.00 OMIZJE
- 17.00 TV DNEVNIK 1
- 18.10 OTROŠKI PROGRAM
- ŽIV ŽAV
- 18.25 FALLERJEVI, emn. naniz., 1/36
- 18.35 KOLO SREĆE, TV IGRICA
- 18.45 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 19.45 SEINFELD, amer. naniz., 1/22
- 19.55 TEDENIK
- 20.25 ZLATA ŠESTDESETA SLOVENSKE POPEVKE - NOSTALGIJA Z NINOM ROBICEM, 4. oddaja
- 20.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 20.55 POSLOVNA BORZA
- 21.00 SEAQUEST, amer. naniz., 7/21

SLOVENIJA 2

- 19.00 Euronews - 12.25 Tedenski izbor: Po Tunizi - 11.55 V žarišču; 12.10 Zgodbe iz Amerike, dok. serija, 5/6; 13.00 Polfinale evropskih pokagonometri: 15.10 Samotnež, amer. film; 16.40 Šree v množici, amer. naniz., 16/16; 17.05 Vera, 8. del, nadalj., 3/4 - 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Svetni poslovni utrip - 19.15 Tok, tok, kontaktnejka za mladostnike - 20.05 V žarišču - 20.35 Dr. May, skot. naniz., 5/7 - 21.30 Svetloba in senca - 22.00 Pisave - 22.50 Umetniški večer - 23.55 Večer za klub Central bing band RTV Slovenija

KANAL A

- 20.00 TV prodaja - 15.45 Risanka - 16.15 Tropska vročica (ponov. 6. dela) - 17.10 Dance session - 18.00 Splošna praksa (32. del, avstral. naniz.) - 19.30 Risanka - 20.00 Pot flamingov (2. del, amer. način.) - 21.00 Prepovedani planet (amer. film) - 22.35 Splošna praksa (ponov. 32. dela) - 0.00 CNN poroča
- 20.00 TV spored - 7.25 Poročila - 7.30 Santa Barbara (serija) - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.15 Ljubezen (serija) - 12.40 Aerodrom (amer. film) - 15.10 Izobraževalni program - 16.45 Hrvatska danes - 17.45 Kristalno cesarstvo (serija, 104/120) - 18.15 Kolo sreće - 18.50 Pol ure za kulturo - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Javna stvar - 20.45 Glasbeni oddaji - 21.45 Moja zgodba o Hrvatski (dok. oddaja) - 22.15 Poročila - 22.35 Sliko na sliko - 23.05 "Great White Shark" (dok. film) - 23.55 Poročila

18.00 Po Sloveniji - 18.45 Planet Šport - 19.25 Denis pokora, 1/13 - 20.05 V žarišču - 20.20 Forum - 20.40 Angel Falls, amer. nadalj., 4/6 - 21.30 Studio City - 22.30 Trend, oddaja o modi in vizualni pop kulturi - 23.20 Novice iz sveta razvedrila

KANAL A

- 8.00 Tv produžja - 15.05 Risanka - 15.35 Pot flamingov (ponov.) - 18.00 Splošna praksa (33. del, avstral. naniz.) - 19.30 Risanka - 20.00 Dežurna lekarna (2. del špan. hum. naniz.) - 20.30 Srce teme (amer. film) - 22.15 Splošna praksa (ponov.) - 23.00 Prepovedani planet (ponov. film) - 1.10 Vroči cirkus (ponov. erotičnega filma) - 2.40 CNN poroča

HTV 1

- 7.10 TV spored - 7.25 Poročila - 7.30 Santa Barbara (serija) - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.15 Ljubezen (serija) - 12.40 Aerodrom (amer. film) - 15.10 Izobraževalni program - 16.45 Hrvatska danes - 17.45 Kristalno cesarstvo (serija, 104/120) - 18.15 Kolo sreće - 18.50 Pol ure za kulturo - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Javna stvar - 20.45 Glasbeni oddaji - 21.45 Moja zgodba o Hrvatski (dok. oddaja) - 22.15 Poročila - 22.35 Sliko na sliko - 23.05 "Great White Shark" (dok. film) - 23.55 Poročila
- 7.10 TV spored - 7.25 Poročila - 7.30 Santa Barbara (serija) - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.15 Ljubezen (serija) - 12.40 Aerodrom (amer. film) - 15.10 Izobraževalni program - 16.45 Hrvatska danes - 17.45 Kristalno cesarstvo (serija, 104/120) - 18.15 Kolo sreće - 18.50 Pol ure za kulturo - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Javna stvar - 20.45 Glasbeni oddaji - 21.45 Moja zgodba o Hrvatski (dok. oddaja) - 22.15 Poročila - 22.35 Sliko na sliko - 23.05 "Great White Shark" (dok. film) - 23.55 Poročila

HTV 2

- 7.15 TV koledar - 7.15 Turbo limach show - 18.30 Govorimo o zdravju - 19.00 Hugo, tv igrica - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Korak za korakom (hum. serija) - 20.40 Ameriški film - 22.5 Latinica - 23.40 Amer. film - 1.30 Noč kosarke

SOBOTA, 20. IV.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 2.05 TELETEKST
- 7.30 VIDEO STRANI
- 8.00 OTROŠKI PROGRAM
- RADOVENDNI TAČEK
- 8.25 KLJKUČEVE DOGODIVŠCINE, 15/24
- 8.40 POD KLOBUKOM
- 9.25 ZGODBE IZ ŠKOLKE
- 9.55 UCIMO SE TUJII JEZIKOV, francoščina, 5/11
- 10.20 DO NEBA IN NAPREJ, norv. film
- 11.45 VELIKI DOSEŽKI SLOV. KIRURGIJE, 13. oddaja
- 12.15 PIHALNI KVINTET SLOWIND
- 12.45 KVARTET POZAVN SGBŠ MARIBOR
- 13.00 Poročila
- 13.05 HUGO, ponov.
- 14.00 TERRA X, nem. poljudnoznan. serija, 6/10
- 14.45 TEDNIK, ponov.
- 15.35 CHRISTY, amer. nadalj., 11/21
- 16.20 TEKMOVALCI, angl. dok. serija, 5/5
- 17.00 TV DNEVNIK 1
- 17.10 OTROŠKI PROGRAM
- MOJO ČE ŽIVI V RIU, nizoz. nadalj., 2/5
- 17.40 TIRI SKOZI ČAS, ponov. dok. oddaje, 3/8
- 17.55 ALEP JADRAN
- 18.25 OZARE
- 18.30 HUGO - TV IGRICA
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 19.51 UTRIP
- 20.10 ZLATI PETELIN, prenos
- 22.00 ZGODBE IZ AMERIKE, dok. pot. serija, 6/6
- 22.55 TURISTIČNA ODDAJA
- 23.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 23.50 SUROVA IGRA, amer. film

SLOVENIJA 2

- 9.00 Euronews - 10.10 Poglej in zadeni, ponov. - 11.40 Bratje Marx brijejo norce, amer. film (ČB) - 12.55 Znanost od blizu, kan. znanst. nadalj., 8/20 - 13.20 SP in ginnastiki - 14.40 Podarim bodib, ponov. - 14.50 Nogomet - 16.30 Ribnica: Rugby: Slovenija : Avstrija, prenos - 18.30 Karaoke - 19.30 Na vrtu - 20.05 Nedokazana krivda, amer. film - 22.10 Sobotna noč

KANAL A

- 9.00 Kaličko (ponov. otroške oddaje) - 10.00 Risanka - 10.50 Dance session - 17.15 Kako je bil osvojen divji zahod (ponov. 1. dela) - 18.45 Šolska košarkarska liga - 19.30 Risanka - 20.00 Tropska vročica (amer. naniz., 7. del) - 21.00 Fantazije (amer. film) - 22.35 Srce teme (ponov. amer. film) - 0.45 Eročni film - 2.15 CNN poroča

HTV 1

- 8.30 TV spored - 8.45 Poročila - 8.50 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.20 Prizma - 13.20 Razgovor s teologom - 14.20 Brilijant - 15.10 Svetovni reporterji - 16.00 Poročila - 16.05 Televizija o televiziji - 16.35 Sinovi Nevite - 18.00 Turbo limach show - 19.14 V začetku je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Zabava oddaja - 21.15 Policijska akademija 4 (amer. film) - 23.00 Dnevnik - 23.20 Nočna premiera

HTV 2

- 14.00 TV spored - 14.15 Theatron - 16.45 Beverly Hills (serija 9/31) - 17.35 Melrose place (serija, 9/31) - 18.20 Dok. oddaja - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme šport - 20.15 Hrvatski operni pevci (dok. oddaja) - 20.50 Vidikom - 21.35 Hrvatske županije - 22.25 Največji zločini in sojenja 20. stoletja (dok. oddaja) - 22.55 Hr top 20

NEDELJA, 21. IV.

SLOVENIJA 1

- 8.15 - 0.50 TELETEKST
- 8.30 VIDEO STRANI
- 8.40 OTROŠKI PROGRAM

8.45 SORODNE DUŠE, angl. naniz., 7/21

8.50 PODARIM DOBIM

8.50 POGLEJ IN ZADENI

8.50 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT

8.50 LENIGRAJSKI KAVBOJI GREDO V AMERIKO, finski film

8.50 SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 10.45 Tedenski izbor: Svetovni utrip, ponov.; 11.15 V žarišču; 11.45 Znanost od blizu, ponov.; 12.15 Pisave; 13.05 Umetniški večer; 13.40 Nastanek moderne, nem. nadalj., 6/6; 14.10 Na svidjenje, nizoz. film - 14.40 Sodne duše, angl. naniz., 6/21 - 16.30 Svet in senca, 3/3 - 16.55 Ribje poti, poljudnoznan. ija, 5/5 - 17.25 Veliki dosežki slov. kirurgije -

9.05 JEKLENI JEZDEC, avstral. nadalj., 4/8

9.05 ŽIV ŽAV

9.55 NEDELJSKA MAŠA

10.00 MOJ PRVI VIDEO O..., izbor. oddaja, 6/12

11.30 OBZORJE DUHA

12.00 LJUDJE IN ZEMLJA

13.00 POROČILA

13.05 TEDENSKI IZBOR

HUGO, tv igrica

13.35 KARAOKE, ponov.

14.40 NEDELJSKA REPORTAŽA

15.10 DLAN V DLANI

15.25 OSLOVA KOŽA, franc. film

17.00 DNEVNIK 1

17.10 PO DOMAČE

18.45 ZA TV KAMERO

19.10 RISANKA

19.15 LOTO

19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT

19.51 ZRCALO TEDNA

20.10 PODARIM DOBIM, zaključna oddaja

21.20 ROKA ROCKA

22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT

22.55 POSLOVNA BORZA

23.10 SEAQUEST, amer. naniz., 9/21

16.20 MOSTOVI

17.00 DNEVNIK 1

17.10 OTROŠKI PROGRAM

KLJKUČEVE DOGODIVŠCINE, 16/25

17.25 AFRIŠKE ŽIVALI, 8/13

17.35 JEKLENI JEZDEC, avstral. nadalj., 5/8

18.00 FALLERJEVI, nem. nadalj., 3/36

18.30 KOLO SREĆE - TV IGRICA

19.10 RISANKA

19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT

20.05 BREZ ŽENSKE NE GRE, angl. naniz., 7/19

20.35 GORE IN LJUDJE

21.25 ROKA ROCKA

22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT

22.55 POSLOVNA BORZA

23.10 SEAQUEST, amer. naniz., 9/21

16.20 MOSTOVI

17.00 DNEVNIK 1

</div

NACIONALNA FINANČNA DRUŽBA

Pooblaščena družba za upravljanje investicijskih skladov

Vabilo

k javnemu vpisu delnic tretje izdaje

Dolenjski investicijski sklad pooblaščena investicijska družba d.d., Novo mesto

1. Pooblaščena družba za upravljanje
Nacionalna finančna družba za upravljanje investicijskih skladov d.o.o., Ljubljana, Trdinova 4 (v nadaljevanju NFD).

2. Izdajatelj - Pooblaščena investicijska družba

Dolenjski investicijski sklad - Pooblaščena investicijska družba d.d., Novo mesto, Novi trg 2 (v nadaljevanju Sklad).

3. Vrsta delnice

Nadavna delnica tretje izdaje, ki glasi na ime.

4. Pravice iz delnice

Vse izdane delnice so delnice istega razreda in nosijo enake pravice in sicer:

- en glas pri glasovanju na skupščini, izplačilo dividende v skladu s politiko dividend,

sorazmeren del premoženja v primeru likvidacije Sklada.

5. Nominalna vrednost delnice: 1.000,00 SIT.

6. Prodajna vrednost delnice: 1.050,00 SIT.

7. Letna provizija pooblaščene družbe za upravljanje

Letna provizija NFD znaša 3% povprečne letne čiste vrednosti sredstev Sklada. V prvih petih letih se 2% provizije plača v gotovini, 1% pa se plača z dodatno izdajo delnic Sklada. Ta se izračunava v višini 1% od nominalne vrednosti osnovnega kapitala Sklada. Po preteklu tega obdobja se obračunava 3% letna provizija ter v naložbe na širšem področju Dolenjske.

8. Politika dividend

Sklad bo izplačeval dividende v višini 90 % ustvarjenega dobička. Ta odstotek se lahko spremeni, če tako sklene skupščina delničarjev Sklada.

9. Investicijska politika

Sklad bo vodil politiko varnega investiranja, ter

politiko regionalne, sektorske in panožne razširovanosti naložb v delnicu podjetij, ki so predmet lastninske preobrazbe, druge lastniške in obligacijske vrednostne papirje ter nepremičnine. Pri tem bo takoj aktivno kot pasivno upravljal naložbe in podjetja, v katerih bo imel lastniški delež.

10. Investicijska usmerjenost

Sklad bo investiral v perspektivna podjetja ne glede na regijo, sektor ali panogo, ter velikost podjetja - izdajatelja delnic. Pri tem se bo posebej specializiral za naložbe v farmacevtsko-kemijsko, tekstilno in trgovsko dejavnost ter v naložbe na širšem področju Dolenjske.

11. Ocena tveganja glede na naložbeno politiko

Opredeljena naložbena politika zagotavlja nizko stopnjo tveganja naložb Sklada.

12. Način vplačila

Delnice Sklada se lahko vplačujejo z lastniškimi certifikati, lastniškimi certifikati upravičencev

do denacionalizacije in z denarnimi sredstvi.

13. Začetek in konec vpisovanja in vplačevanja delnic

Začetek vpisovanja in vplačevanja bo 15.4.1996. Konec vpisovanja in vplačevanja delnic: po preteku 6 mesecov od pričetka vpisa oz. po vpisu in vplačili vseh razpisanih delnic tretje izdaje.

14. Vpisna mesta

Delnice sklada je možno vpisati v ekspoziturah in agencijah naslednjih bank in zavarovalnic: Dolenjska banka d.d., Novo mesto, Abanka d.d., Ljubljana, Gorenjska banka d.d., Kranj, Banka Celje d.d., Celje, Adriatic Zavarovalna družba d.d., Koper.

15. Pravne osebe, ki organizirajo, pripravljajo in izvajajo prodajo novih izdanih vrednostnih papirjev

Nacionalna finančna družba za upravljanje investicijskih skladov d.o.o., Ljubljana, Trdinova 4 Dolenjska banka d.d., Novo mesto, Seidelova 3 Abanka d.d., Ljubljana, Slovenska 58

Adriatic Zavarovalna družba d.d., Koper, Ljubljanska 3a Gorenjska banka d.d., Kranj, Bleiweisova 1 Banka Celje d.d., Celje, Vodnikova 2

16. Borzni posrednik, preko katerega družba za upravljanje izvaja več kot 15% vseh transakcij z vrednostnimi papirji

Dolenjska borzna posredniška družba d.o.o. Novo mesto, Novi trg.

17. Letno poročilo NFD in letno poročilo sklada bo revidiralo podjetje Coopers & Lybrand d.d., Ljubljana, Dunajska 107.

Ko bodo revizije poročila zaključene, bodo revidirana letna poročila na vpogled na sedežu NFD in na sedežu Sklada, in sicer najkasneje v roku 8 mesecov od dne sprejemna letnih poročil na skupščini NFD oziroma na skupščini Sklada.

18. Prospekt za tretjo izdajo delnic Sklada je na voljo vsem kupcem delnic na vpisnih mestih. Drugi dokumenti so na vpogled na sedežu Sklada in NFD.

Za vse, ki vam v javnih prodajah delnic Petrola, Krke, Pivovarne Union... ni uspelo vpisati celotnih sredstev iz vašega certifikata...

... in seveda tiste, ki svojega certifikata še niste nikam vložili.

Še je čas. Naj bodo vaša sredstva varno naložena pri največji in najmočnejši družbi za upravljanje.

Pridružite se 132.393 državljanom Slovenije, ki so svoj certifikat že zaupali našim skladom! Doslej smo že kupili delnice nekaterih znanih in uspešnih podjetij kot so: Lek, Krka, Merkur, Mercator, Mura, Liska, Droga, Fructal...

Če menite, da smo pravi, Vam ni potrebno nikam hoditi, saj lahko vpisete svoj certifikat na naslednji enostaven način:

1. Natančno preberite pooblastilo in ga izpolnite. **Vpišite ime sklada, kamor želite vložiti svoj certifikat.**

2. Izrečite pooblastilo z izjavo in ga pošljite na naš naslov: Nacionalna finančna družba, Trdinova 4, 1000 Ljubljana

Kot potrdilo o vpisu Vam bomo poslali izpolnjen izvod lastninske nakaznice in vpisnice. Če potrebujete več pooblastil, upoštevamo tudi izpolnjene fotokopije obrazca. Dodatne informacije: 061 131 03 49 ali 061 131 11 15

Izjava

Pooblaščam Nacionalno finančno družbo d.o.o. Ljubljana, Trdinova 4 za vpis in vplačilo delnic v Dolenjski investicijski sklad d.o.o. Novo Mesto, Novi trg 2 do vrednosti, ki jo navajam v ustreznih rubrik pooblastil. Istočasno pooblaščam Nacionalno finančno družbo d.o.o. Ljubljana za uresničevanje glasovalne pravice iz vplačanih delnic v mojem imenu in za moj račun v skupščini Dolenjskega investicijskega sklada d.o.o. Novo Mesto.

Izpolnjevanje pooblastila za mladoletnega otroka

Pri pooblastilu za vpis certifikata mladoletnega otroka so podatki o imetniku otrokov, pošprije pa se eden od staršev, ki naj nad svoj podpis zapise tudi svoje ime in priimek s tiskanimi črkami.

POOBLASTILO

IMETNIK CERTIFIKATA (primek in ime s tiskanimi črkami)

NASLOV IMETNIKA

EMŠO (glej hrbtno stran osebne izkaznice)

Na podlagi lastninskega certifikata vpisujem:

SIT

DAN MESEC LETO

KRAJ POPIIS IMETNIKA CERTIFIKATA ALI ENEGA OD STARŠEV ZA MLADOLETNEGA OTROKA

trgovina talnih oblog

PCP PUREBER d.o.o. NOVO MESTO

Ljubljanska 27, Novo mesto, tel./fax: 068/322-302

Povečana zaloga PVC topnih podov in tepihov po zelo ugodnih cenah.

PARKETNI LAK SYNTeko za 20 m² samo 11.544 SIT

Del.čas: 7.00 - 19.00, sobota: 8.00 do 13.00 ure

VEDEŽEVANJE NUMEROLOGIJA

NIPPON S.&P. d.r.o.

Magic line
090 4 123

TUDI FISNO p.p. 34 Ljubljana Črnivec 156,517/min

RADIO
104.5 105.9
107.3 91.2 107.5
OGNJİŞE
tel. 152-11-26 fax. 152-13-62

JAVNO PODJETJE KOMUNALA ČRnomelj, d.o.o.
Belokranjska cesta 24
8340 Črnomelj

OBJAVLJA

razpis za dela in naloge:
VODJA ORGANIZACIJSKE ENOTE FINANCE IN RAČUNOVODSTVO (reelekacija)

Od kandidatov pričakujemo:

- VI. oz. V. stopnjo izobrazbe ekonomske smeri,
- tri leta delovnih izkušenj na podobnih delih in nalogah.

Kandidati naj pošljajo pisne prijave s priloženimi dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: Javno podjetje Komunalna, Črnomelj, d.o.o., Belokranjska cesta 24, 8340 Črnomelj.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO!

trade

Novo mesto, d.o.o.

PRODAJA MOTORNIH KOLES ZNAMKE SUZUKI !!!

Podbevkova 20 (Cikava) 8000 Novo mesto tel.-fax: 068/342-444, 21-400

SUZUKI

Ride the winds of change

Svet Osnovne šole Vavta vas

Vavta vas 1, 8351 STRAŽA

razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, ki jih določa Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. list RS 12/96).

Ravnatelj bo imenovan za 4 leta, delo pa bo začel opravljati 1.9.1996.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov šole z oznako "Razpis".

O izbiri bodo kandidati obveščeni v zakonitem roku.

Gramat Gril d.o.o.

SELA PRI DOL. TOPLICAH DOLENJSKE TOPLICE

068/65-695

65-682

Odpiramo nov salon keramike, granitnih gresov, kopalniške opreme, talnih in stenskih oblog, fasadnih materialov in stavbnega pohištva, (okna, vrata) v Selih pri Dolenjskih Toplicah.

NOV PRODAJNI PROGRAM:

Ves fasadni material: termoomeč, demit fasada, barvni in beli zaključni ometi.

TERMO omet 780 SIT.

DEMUT fasada — izredno ugodno.

NE PREZRITE

Posebne ugodnosti za obrtnike in izvajalce.

Po želji omogočimo izvajalce za vsa gradbena in obrtniška dela, dostavo in svetovanje.

TPV PODVOZJA, Proizvodnja podvozij, d.o.o.

Suhor

Bereča vas 1

8331 SUHOR

RAZPISUJE PROSTI DELOVNI MESTI

1. KOMERCIJALISTA

2. TEHNOLOGA

Pogoji:

- Pod 1:
- visoka ali višja izobrazba ekonomske ali strojne smeri
 - 2 leti delovnih izkuš

VIZIJA je na 5. javni dražbi postala delničar

PIVOVARNE UNION, RADENSKE IN TISKARNE NOVO MESTO

VIZIJA ima v svojem premoženju že delnice KRKE, LEKA, TERM ČATEŽ, KOLINSKE, KOMETE, IGM STREŠNIKA, LESOKOVA, AUREE, INTEREVROPE, LISCE, PETROLA, MELAMINA, ISTRABENZA, HRASTA ŠENTLOVRENC, INTEGRALA STOJNE KOČEVJE IN PAVLIHE.

Za delnice in deleže podjetij je zamenjala že 65 % zbranih certifikatov prvega sklada.

VIZIJA vpisuje certifikate še do 21. junija 1996.

Vsi delničarji VIZIJE bodo sodelovali v novi nagradni igri.

Kako vložiti certifikat v VIZIJO za delnice II. emisije

Spoštovani lastniki certifikatov!

Radi bi Vam olajšali vpis certifikatov za delnice II. emisije, zato smo za Vas pripravili pooblastilo, ki Vam omogoča, da zase in svoje otroke, znance in prijatelje tudi po pošti vpišete svoj certifikat v domačo družbo. Z vpisom v Vizijo ostane denar doma, na našem področju.

Postopek vpisa je preprost:

- Izpolnite in podpišite pooblastilo.
- Po pošti pošljite na naslov **VIZIJA, družba za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novi trg 5, 68000 Novo mesto**:
 - izpolnjeno in podpisano pooblastilo,
 - certifikat (obvestilo SDK).
- Vpis za Vas izvrši VIZIJA, ki Vam potrdilo o vpisu vrne po pošti.

P O O B L A S T I L O

IMETNIK CERTIFIKATA
(priimek in ime s tiskanimi črkami)

NASLOV IMETNIKA

EMŠO

Na podlagi lastninskega certifikata vpisujem: **SIT**

DAN MESEC LETO

KRAJ

PODPIΣ IMETNIKA CERTIFIKATA ALI ENEGA OD STARŠEV ZA MLADOLETNEGA OTROKA

Razvojnoizobraževalni
center Novo mesto, p.o.

sprejema prijave za vpis v
IZREDNI ŠTUDIJ 1996/97

EKONOMSKO POSLOVNA FAKULTETA Maribor

- visokošolski strokovni program »Poslovna ekonomija«, 1. letnik
- visokošolski študij ekonomije, 3. letnik

VISOKA UPRAWNA ŠOLA Ljubljana

- visokošolski strokovni program »Javna uprava«, 1. in 3. letnik

FAKULTETA ZA ORGANIZACIJSKE VEDE Kranj

- visokošolski strokovni program »Organizacija in management«, 1. in 3. letnik

VPISNI POGOJI:

1. letnik: zaključni izpit ali matura 4-letne srednje šole
3. letnik: diploma katerekoli višje šole

Prijave (do 10. junija 1996) in informacije vsak delavnik med 8. in 12. uro ter 13. in 16. uro.

RIC Novo mesto, Novi trg 5
telefon: (068) 21-319, 22-341

Svet šole OSNOVNE ŠOLE BREŽICE Levstikova 18, 8250 BREŽICE

razpisuje
delovno mesto

RAVNATELJA ŠOLE

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, ki jih določa Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, in imeti pedagoške, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje pedagoškega in poslovodnega dela zavoda.

Ravnatelj šole bo imenovan za 4 leta.

Začetek dela je 9.6.1996.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev pošljite v 10 dneh po objavi razpisa na naslov šole z oznako "ZÁ RAZPIS". Kandidati bodo o izidu razpisa obveščeni v 30 dneh po izbiri.

Zavarovalnica ADRIATIC, d.d.

Poslovna enota Novo mesto

Novi trg 1

8000 Novo mesto

tel. (068) 322-761

vabi k sodelovanju komunikativne in delavne sodelavce za zastopnike na terenu, in sicer za področje občin

Trebnje, Novo mesto, Sevnica, Krško in Brežice.

Pismene prijave pošljite na sedež poslovne enote v Novem mestu, kjer dobite vse nadaljnje informacije.

Vem, da mi bo ob strani stala dobra zavarovalnica!

V tem razkošju ni nič potratnega. KIA SEPHIA

Razkošen, družinski avto lahko dobite že od skromnih 19.990 DEM naprej!

A: Električni pomik vseh stekel

E: Airbag (zračna vreča) za voznika in sopotnika

B: Centralno zaklepanje

F: ABS zavorni sistem in zadnje disk zavore

C: Klimatska naprava

G: Prostoren prtljažnik

H: Garancija: 3 leta ali 100 000 km in 5 let proti prerjavjenju

Končno ima vsakdo lahko dober avto!

AK TRADE d.o.o., Novo mesto, 068 342 444 • AVTO-R Cvet d.o.o., Ljutomer, 069 81 988 • AVTO CAPRIS d.o.o., Koper, 066 33 143 • AVTOŠKA MIKLAVC s.p., Radlje ob Dravi, 0602 72 988 • AVTOCENTER MIKOVIČ s.p., Trbovlje, 0601 27 829 • AVTOCENTER TOMŠE s.p., Krška vas, 0608 59 095 • AVTOMEHANIKA M. AMBROŽIČ, Bled, 064 741 784 • AVTOMOTOR d.o.o., Celje, 063 441 752 • AVTO LINE, Ljubljana, 061 123 11 41 • AVTOSALON PRIMSHOP, Nova Gorica, 065 28 337 • AVTOSALON ŠKORJANE, Celje, 063 412 245 • BRANSBERGER E. s.p., Murska Sobota, 069 21 238 • ČREŠNIK d.o.o., Medvode, 061 612 250 • FORI d.o.o., Velenje, 063 893 884 • FORI d.o.o., Slovenj Gradec, 0602 42 986 • JAN AVTO d.o.o., Mengš, 061 722 509 • MULLER d.o.o., Črnovej, 068 51 059 • NASMEH d.o.o., Kranj, 064 223 857 • PAAM AVTO d.o.o., Zavrč, 062 760 104, 761 116 • PS ZA AVTO, Ljubljana, 061 557 166, 557 021 • P&D d.o.o., Maribor, 062 221 596 • TEHNOAVTO d.o.o., Sevnica, 0608 82 606

NOVOTEHNA ATMOMOBIL

ZELO UGODNO

VEČJA IZBIRA MODELov
CITROEN AX

Že za
16.000 dem!

Nakup na kredit, leasing,
staro za novo. Nudimo
posebno ugodnost. Poklicite!
AVTOSALON NOVO MESTO
KANDIJSKA 13, TEL.: 068 322 066

kobra
Pooblaščen zastopnik za
svetovanje, montažo in
servis mobilnih

ŠMARJE 13, 68310 ŠENTJERNEJ
tel.: 068/81-118, fax: 068/81-119

Brezplačne osmrtnice na
radiu KRKA lahko naročite
po tel. 068/341-160,
341-150 vsak dan
od 8. do 20. ure.

V SPOMIN

Sonce tvoj dom obseva,
žarek išče tvoj obraz,
dnevi žalostno minevajo,
ker tebe, draga mama,
ni več med nas.
Bolečina in žalost
po tebi kopnita
in sič s tabo je le
goreča sveča.

20. aprila bo minilo 10 let, odkar je
odšla od nas naša ljuba žena, mama,
stara mama, tašča, sestra in teta

JOŽEFA JEGLIČ

iz Oreša pri Šmarjeških Toplicah

Hvala vsem, ki se je spominjate!

Vsi njeni

Polje, kdo bo
tebe ljubil...

Mineva žalostno leto, odkar smo se za vedno poslovili od naše
drage mame

REZKE AVGUŠTIN

roj. Rauch

z Gor. Sušič pri Dolenjskih Toplicah

Njeni: Franci, Sonja, Rafko, Vida, Julko, vnuki, snahe
in zet

Karteljevo, Ljubljana, Smukovč, Jesenice

ZAHVALA

Ob smrti dragega ata

JOŽETA KASTELCA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste si prizadevali za njego
vo ozdravljenje in mu v zadnjih trenutkih lajšali trpljenje.
Hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem
ter delovnim organizacijam, ki ste se poslovili od njega,
nam pa izrazili sožalje, pokojnemu poklonili cvetje in sveče
ter ga spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi Društvu
upokojencev za poslovilne besede ter gospodu župniku za
opravljen obred.

Vsi njegovi

Brezova Reber, 15.4.1996

Podeželski človek v stiski

Na televiziji ne bi smeli predvajati nasilja, kriminala in spolnosti - Urediti delovni čas diskotek

Med ljudmi na podeželju je vedno več stisk. Na prvem mestu je finančna, prepred med revnimi in bogatimi pa je vse večji. In čeprav ljudje garajo cel dan, še tistih skromnih pridelkov ne morejo prodati. Manjše kmetije bi se mo-

rale usmeriti v manj različnih kulturnih, država pa bi morala zagotoviti prodajo teh pridelkov po relativnih cenih. Tudi zaposleni doživljajo velike stiske. V kolektivih je izginila vsa človečnost, pomemben je le dobiček. Vodilni bi morali

pritri iz proizvodnje, da bi na svoji koži poskusili, kaj pomeni 8 ur intenzivnega dela za računalnikom ali tekočim trakom. V naših podjetjih se dogajajo grozljivke. Ljudje brez vesti in morale krajejo družbeno premoženje in bogatijo na račun delavcev.

Boli me tudi uvedba nivojskega pouka v šoli, saj so z nivoji ponizani starši in otroci. Nujno bi bilo organizirati pomoč in dati vse sile, da bi vsi otroci do konca četrtega razreda tekoče brali, znali računati in lepo pisati. Napačno je mne-

nje, "češ če mu ne bo šlo v šoli, bo pa delal". Le razmišljajoč in načitan človek postane notranje srečna in zdrava osebnost. Uvajajo se privatne šole. To je nepošteno in nepravično. Služile bodo namreč le eliti.

Na podeželju je velik problem osamljenosti, s katero imam kar nekaj izkušenj, saj že tretje leto deluje naše društvo Sonce, ki povezuje osamljene. A karkoli narediš, je povezano z denarjem. Izpovedi osamljenih fantov, če se mi včasih kateri zaupa, so tako stra-

hotno pretresljive - vse je en sam krik po ljubezni.

Zalost me, ko vidim, kako ljudje napačno vzgajajo otroke: "Kupil bom satelitsko anteno, da bo šlo otrokom lažje v šoli, kupil bom računalnik..." Kako lepo je bilo naše otroštvo, ko smo pasli krave, delali mlinčke na potoku, izdelovali piščalke in brali. Če bi bili ljudje bolj sproščeni, bolj duhovno bogati, bi se bolj informirali in tudi ne bi bilo toliko problemov z alkoholizmom.

Mislim, da bi morali na televizijski nehati predvajati filme, v katerih otroci vidijo orožje, nasilje, kriminal, spolnost. Prepovedati bi morali vroče telefone, zakonsko bi morali urediti delovni čas v diskotekah in prepovedati točenje alkoholnih pijač. Otroke bi morali naučiti kulturo branja, posebna skrb bi bila lahko namenjena lepoti. Tudi plesati bi se moral naučiti že v šoli. Pri verouku pa bi jim morali prav oblikovati vest.

TINCA KUHELJ Šentjernej

ZAHVALA

V 91. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama in prababica

MARIJA KOSEC

iz Vel. Brusnic 25

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, prijateljem, znancem in sorodnikom, vsem ki so darovali cvetje in sveče ter jo pospremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo družini Srebernjak, župniku za lepo opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke in g. Banu za poslovilne besede.

Žaluoči: vsi njeni

ZAHVALA

V naših srečih ti živiš, zato pot nas vodi tja, kjer mirno spiš.

V 67. letu starosti nas je nepriskočeno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in boter

KAREL ŠTIMPFEL

Sela pri Zburah 15

Iskrena hvala vsem, ki ste po pokojnemu darovali cvetje in sveče, nam izrazili sožalje ter pokojnega tako številno pospremili na zadnji poti. Posebna hvala vaščanom in sosedom, Revozu, Krki - Biološkemu oddelku, Telekomu in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaluoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 66. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče in brat

ALOJZ BOLTAR

iz Birčne vasi 13

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, sodelavcem, znancem in prijateljem, ki so nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče. Iskrena hvala tudi sosedom na Makutah, pevcem KUD Ruperčvrh in obema govornikoma za besede slovesa. Vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti, še enkrat iskrena hvala!

Žaluoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Dolga leta z nami si živila, dolga leta zvesta nam bila, zdaj prehitro si se poslovila, brez slovesa si odšla. Nastale so globoke rane, ki se nikoli ne bodo zacelile.

V 85. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, babica, prababica, sestra, tačka, teta in svakinja

ERNA SINKOVIČ

roj. Planinc

Sotelsko 32, Krško

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, sveče, svete maše in izraze sožalja. Iskrena hvala g. kanoniku Janezu Zorku za lepo opravljen obred, ge. Francku Stupar za besede slovesa, pevcem za zapete žalostinke in zaigrano Tišino. Posebno se zahvaljujemo dr. Šprajcu in dr. Čakarju za vso medicinsko pomoč. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaluoči: vsi njeni

ZAHVALA

STANKO NEMANIČ

z Grabrovca 7

Vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam izrazili sožalje, stali ob nas v trenutkih slovesa, darovali cvetje in sveče ter v velikem številu pospremili pokojnika na njegovo zadnjo pot, izrekamo iskreno zahvalo za izkazano pozornost. Posebna zahvala osebju Zdravstvenega doma Metlika ter dr. Blažu Mlačku, ge. Francku Težak, Bučarjevim, Petricevim in ostalim sosedom za nesobično pomoč v času smrti in pred njo, zlasti g. Štubljarju, g. Bučarju in g. Vrvičarju za poslovilne besede pred domačo hišo in grobom. Lepo se zahvaljujemo za sočustvovanje vsem sosedom iz Metlike, sodelavkam in sodelavcem Kometa in Beti, gasilcem iz Grabrovca za spremstvo, gospodu župniku Albinu Žnidariču za lep obred in pevcem za zapete žalostinke. Hvala!

Žaluoči: sin Franci in hčerka Martina z družinama in ostalo sorodstvo

V SPOMIN

V naših srečih vedno živita, zato nas pot vodi tja, kjer mirno spiš. Tam luč ljubezni večna gori in naša ljubezen z Vama živi.

13. aprila mineva eno oz. dvanaest let, odkar ni več med nami naših staršev, starih staršev in prastarih staršev

ZAHVALA

Zivljenje celo si galara, vse za dom in družino dala. Sledi ostale so povsod od dela tvojih pridnih rok. Niti z bogom nisi rekla niti roke nam podala, smrt te vzelja je, a v srečih naših boš ostala.

V 86. letu starosti je prenehalo biti srce naše drage žene, mame, babice, prababice, sestre, tete in svakinje

VLASTE DROBNIČ

iz Skrovnika 2 pri Tržiču

Iskreno se zahvaljujemo vsem za nudeno pomoč v težkih trenutkih, za darovano cvetje, sveče in za sv. maše, izraženo sožalje ter zadnje slovo, še posebej Stanki in Silvu Švarc iz Mokronoga, ki sta nam v težkih trenutkih vseskozi stala ob strani. Iskreno se zahvaljujemo sindikatu Inkos Krmelj in lovčem LD Tržič za darovano cvetje, pevkemu zboru iz Mokronoga za zapete žalostinke, g. Marjanu Jamšku za poslovilne besede ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaluoči: mož Ludvik, sinova Jože in Ludvik z ženama, vnuki Tonika z družino, Jože in Bojan, pravnuka Gregor in Jernej, brat Avgust ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Zivljenje celo si galara, vse za dom in družino dala. sledi ostale so povsod od dela tvojih pridnih rok.

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je v 52. letu tragično zapustil naš dragi mož, oče, brat in stric

ANTON LOZAR

mizar iz Gribelj 64

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala za izraze sožalja in darovano cvetje, še posebej pa govorniku g. Antonu Kralju za lepe besede slovesa, pokojnikovim znancem in prijateljem. Ciglčevim, Žuničevim in Loparčevim za pomoč in tolažbo. Zahvala tudi Občini zbornici Črnomelj, Neodvisnemu sindikatu ESOL-a Črnomelj, razrednicački 5. in razreda OŠ Loka Črnomelj, ge. Plutovi in učencem, GD Griblje, pevcem in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaluoči: žena Pavla, otroci Igor, Toni, Marija, tačka in ostalo sorodstvo

ALOJZA IN FRANČIŠKE KUHAR

iz Lokev

Hvala vsem, ki jima prižigate sveče in ju imate v lepem spominu.

Žaluoči: vsi, ki vaju imamo radi

tedenski koledar

Četrtek, 18. aprila - Konrad
Petek, 19. aprila - Ema
Sobota, 20. aprila - Neža
Nedelja, 21. aprila - Simeon
Ponedeljek, 22. aprila - Leonida
Torek, 23. aprila - Vojko
Sreda, 24. aprila - Jurij
LUNINE MENE
18. aprila ob 0.49 - mlaj

kino

BREŽICE: Od 18. do 21.4. (ob 18. in 20. uri) ter 22.4. (ob 20. uri) akcijski film Zlomljena puščica.

ČRNOMELJ: 20.4. (ob 20. uri) ameriška drama Vročina. 21.4. (ob

• **ZADNJI DNEVI**, akcijska kriminalka (*Strange Days*, ZDA, 1995, 135 minut, režija: Kathryn Bigelow)

Konec tisočletja se včasih res zdi kot konec sveta, toda žal je ta magična letnica tako pogostito citirana, na vse kriplje mistificirana in zlorabljenja, da kar ne vem več,

kako naj človek ohrani zdrav odnos do zadnjih dni. Navsezadnje bomo tudi na prvi dan novega tisočletja jedli isto govejo župi- co in tenstan krompir.

"Ni vprašanje, ali si paranojen ali ne, gre za to, ali si dovolj paranojen, "je eden izmed mnogih dobrih stavkov, ki jih izreče Tom Sizemore, tudi takaj negativec, eden najboljših zadnjih časov, in ponovno le v stranski vlogi. Ja, kmalu bo življenje menda hudo živéno. V.L.A.-ju, kjer stoji zgodba, je itak hudo, čez leto, dve pa bodo ulice polne vojakov v tankih, sprehajalec z mitraljezom bo nekaj povsem običajnega, požgani avtomobili cestna dekoracija, "črne" pa bodo "beli" ravnali se hujše kot danes. Jasno, da gre za konec sveta, saj smo doživeli že vse, kar se je dalo. Pa si ne morem kaj, da ne bi iskal po-

TOMAŽ BRATOŽ

-drobnosti z dogodkom pred štiri- mi leti, ko so bledični policijsi v taistem mestu brez vzroka do smrti pretepli obvarvanega Rodneyja Kinga, nakar je izbruhnila revolucija, ki jo je utisala še vojska. Zadnji dnevi so potem takem preprosto inkorporacija te "rasne" zgodb v apokaliptično akcijo, ki pri nogah diši po nepromišljeni znanstveni fantastiki, pri glavi pa smrdi po celofanu, v katerega je ovita čisto navadna in poceni kriminalka.

Gre za "zadnja" dneva Lennyja Nera, kaotičnega Ralha Fienessa (Kviz), prekupevalca s prepovedanimi disketkami, na katerih so posnetki iz resničnega življenja, seks, ropanje, pregni, veselje. Tisti, ki jih gledajo, hitro postanejo zavojenci nove vrste, saj gre za nov način umetnega doživljavanja realnosti, ki ga nič ne ločuje več od "resnice": ob posnetku vidiš realno sliko in dogodek. "Frka" se začne, ko Nero dobi posnetke umora prijateljice, ki je prijateljevala z njegovim bivšim, s Faith, zato ga hudo zaskrbi za njen preživetje, čeprav gre za Juliette Lewis, ki je že sama po sebi slaba. Pa še vse izgleda tako, kot da je storilec on. Faithin patron je nevarni producent cigar angažirani črni reper je bil pravkar ubit. Kdo ga je? Kdo je "ta malo"? Mesto je na nogah, sicer pa je itak ves svet na robu z žive.

TOMAŽ BRATOŽ

Smeh na prepihu

V anekdotah in prigodah je Jože Dular je s pisateljsko veščino oči pozabi prenekatero zanimivo, duhovito, šaljivo podrobnost iz življenja znanih pa tudi brezimnih ljudi z obema stranmi Gorjancev, na pobudo Dolenjskega lista, kjer je bilo objavljenih domala tristo zapisov, pa je Dular izbral blizu 250 anek-

dot in prigod, jih povezal v zaokroženo celoto – in tako je nastala lično opremljena, 114 strani debela knjiga z naslovom

Smeh na prepihu.

Knjiga stane 1.900 tolarjev, do nje pa ni moč priti le v knjigarni, ampak tudi s spodnjo naročilnico (pošljite jo na Dolenjski list, Glavni trg 24, 8000 Novo mesto), s katero vam priznamo 10 odst. popusta oz. je cena knjige le 1.710 tolarjev.

NAROČILNICA

Naročam _____ izvod(ov) knjige Jožeta Dularja Smeh na prepihu po ceni 1.710 tolarjev za izvod.

Knjigo mi pošljite s poštnim povzetjem na naslov:

Ime in priimek: _____

Kraj, ulica, hišna številka in pošta: _____

DOLENJSKI LIST

Izdajatelj: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. **Direktor:** Drago Rustja **Uredništvo:** Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Duščik Gornik, Tanja Gazvoda, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Sveti, Martin Lazar, Milan Markelj (urednik Priloga), Lidija Murn, Pavel Perec in Igor Vidmar.

Izjava: Ob četrtekih. Cena posamezne številke 180 tolarjev; naročina za 1. poljetje 4.680 tolarjev, za upokojence 4.212 tolarjev; za družbenne skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 18.720 tolarjev; za tujino letno 100 DEM oz. druga valuta te vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo s prvo številko v mesecu.

Oglas: I cm za ekonomski oglase 2.400 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 4.800 tolarjev; za razpis, licitacije ipd. 2.800 tolarjev. Za nenaročne mali oglasi do deset besed 1.600 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 160 tolarjev; za pravne osebe 1 cm malega oglasa 2.400 tolarjev.

Žiro račun: pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-44059 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

Naslov: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212.

Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomsko propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglasi in zahvale 324-006; telefax (068)322-898.

Elektronska pošta: dl@insert.si Internet <http://www.insert.si/dlist> Nenočenih rokopisov, fotografij in disket ne vratimo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. davek od prometa proizvodov.

Računalniška priprava časopisnega stavka: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

TEDENSKI KOLEDAR — KINO — KMETIJSKI STROJI — KUPIM — MOTORNA VOZILA — OBVESTILA — POEST — PRODAM — RAZNO — SLUŽBO DOBI — SLUŽBO IŠČE — STANOVANJA — PREKLICI — ČESTITKE — ŽENITNE PONUDBE — ZAHVALE

kmetijski stroji

VRATAVASTO BRANO Cimos, širine 3 m, tribrazni obračalni plug in kosilnički Vikon 165 prodam. Judež, Proprave 2, Šentjernej.

MALO RABLJEN TRAKTOR TV 818, letnik 1991, motor CTX 80, letnik 1989, in tehnicka Libela, 300 kg, prodam. (068)65-083.

VOZIČEK za BCS, rabljen, kupim. (068)83-729.

NAKLADALKO za seno Europa, v zelo dobrem stanju, prodam ali menjam za Sip, 14 do 15 m3. (068)49-461.

BALIRKI Welger in John Derre, prodam. (0609)642-194.

DOBRO OHRAJENO bočno kosilničko za traktor IMT 539 prodam. Jože Žabav, Dolenja vas 2, Črnomelj.

ZITNI KOMBAJN z adapterjem za kozruzo Zmaj 133, avtomatski sadlec krompirja, kombajn za krompir in plug Olt, 14 col, prodam. (0608)78-238.

ROTACIJSKI PLUG za Gorenje Mu-to, skoraj nov, za 35.000 SIT in multikultivator, 2 KW, s Tomosovim motorjem, primeren za vrtiškarje, za 250 DEM prodam. Jože Arh, Hrastje 10, Cerkleje ob Krki.

CISTERNO za gnojevko, 2200 l, prodam. (068)78-051.

KOMBAJN Fahr M 900, odlično ohranjen, ugodno prodam. (0608)75-890.

OBRAČALNIK Sip 2250 in nakladalko Sip, 19 m3, obojo v dobrem stanju, prodam. (068)76-373.

KORUZNO SEJALNICO, kot novo, prikolicu za TV in 3 terasne mize prodam. (0608)80-366 ali 80-456.

OBRAČALNIK — pajk, širine 3,50 m, silokombaj Vihar 80, voz in kravo prodam. (068)53-085.

ZITNI KOMBAJN Zmaj 133 in telico frizijsko prodam. (068)42-355.

TRAKTOR IMT 540 prodam. (068)85-954.

MOTOKULTIVATOR Honda Y 620, 5 delovnih ur, prodam. (068)342-527.

MULTIKULTIVATOR Honda F 600, s priključki, rola za sneg in prtljažnik za smuči za R 18, na ključ, prodam. (0608)64-109.

KOSILNICO Rapid, širina grebena 130 cm, prodam. (068)89-046.

DOBRO OHRAJEN kombajn Class Cosmos, 2,20 m, prodam. (0608)67-638, zvečer.

ROTACIJSKO KOSILNICO, 1,85 m, in nažagana drva prodam. (068)21-605.

TRAKTOR FENDT, 4 x 4, 95 KM, balirko Welger za kvadratne bale, silažno samonakladalko, tresolec hlevskega gnoja in pajka za seno prodam. (068)42-925 ali 81-323, zvečer.

TRAKTOR TV 523, letnik 1988, dobro ohranjen, prodam. (068)76-509.

DOBRO OHRAJEN traktor IMT 533, letnik 1978, z bočno koso, prodam. (068)52-472.

ROTACIJSKO KOSO IMT 175 in kravo, 7 mesecev brejo, prodam. (068)81-012.

ZETOR 4912, star 15 let, 2500 delovnih ur, prodam. (068)48-524.

RABLJEN OBRAČALNIK Tajfun sental ugodno prodam. (068)78-273.

UGODNO nova kosilnica BCS DIESEL. Tel.: 24-132.

MOTOR PLAGIO PGO 90 ccm, letnik 94, prevoženih 1400 km, črne barve, ugodno prodam. (068)321-695.

kupim

LES za špirovce, dolžine 8 m, kupim. (068)49-526.

POČITNIŠKO PRIKOLICO kupim. (0609)635-910.

OTROŠKI avtosedež kupim. (068)45-058.

KAMP PRIKOLICO kupim. (061)613-533 ali 613-532, po 20. uri.

KVALITETEN KAMEN za škarpo in večje cipresi za živo mejo ugodno kupim. (068)76-067, zvečer.

RABLJENE smrekove plohe, 5 cm, kupim. (068)85-698, zvečer.

MANJŠI skobeljni stroj Hoby, rabljen, kupim. (068)22-133.

SALONITNE PLOŠČE, rabljene, kupim. (068)49-063.

AVTOMOBILSKO PRIKOLICO in les za ostrešje kupim. (0608)42-514.

Z 750, letnik 1985, prevoženih 85.000 km, v dobrem stanju, neregistrirano, prodam. (061)85-1742.

JUGO 45, letnik 1988/87, registriran za celo leto, prodam. (068)22-297.

JUGO, letnik 1989, rdeč, prodam za 2500 DEM. (068)85-619, zvečer.

GOLF JGL D, S paket, rdeč, letnik 1985, registriran do 11/96, prevoženih 142.000 km, prodam. (068)52-400 ali 52-627.

R 5 DIESEL, letnik 1991, prevoženih 60.000 km, prodam za 7900 DEM. (068)73-720.

R 19 RT 1,4, letnik 1994, prvi lastnik, prodam. (068)85-662.

LADO SAMARO 1300, letnik 1987, registrirano do 10/96, dobro ohranjen, garažiran, prodam. (068)28-312.

R 4 GTL, letnik 1988, registriran do 2/97, prodam. (068)21-527, dopoldan.

R 19 RT 1,4, letnik 1994, prvi lastnik, prodam. (068)85-662.

R 4 GTL, letnik 1989, registriran do 2/97, prva barva, rdeč, prvi lastnik, odično ohranjen, prodam. (068)85-655.

HUNDAY PONY 1,5 GLS, sedan, letnik 8/90, 75.000 km, centralno zaklepjanje, dobro ohranjen, prodam za 9000 DEM. (068)78-457.

R 4 GTL, letnik 1988, registriran do 2/97, prodam. (068)21-527, dopoldan.

R 19 RT 1,4, letnik 1994, prvi lastnik, prodam. (068)85-662.

R 4 GTL, letnik 1989, registriran do 2/97, prva barva, rdeč, prvi lastnik, odično ohranjen, prodam. (068)85-655.

HUNDAY PONY 1,5 GLS, sedan, letnik 8/90

R 4 GTL, letnik 9/90, siv, prodam za 4549

DEM. (068)73-069. 4549
ALFO 33, rdeč, letnik 1986, prodam, (068)42-611. 4551

KADETT 1.3, letnik 1989, rdeč, ita plasti, pojter, sončna streha, registriran do 4/96, prodam (068)84-015. 4553

R 19 CHAMADE 1.4 GTS, letnik 1990, rdeč, garažiran, ugodno prodam za 11.500 DEM. (068)44-719. 4556

R 5 CAMPUS, letnik 1990, SV, rdeč, registriran do 4/97, 66.000 km, prodam, (068)23-679, popoldan. 4561

GOLF GTI, letnik 1984, kovinsko sivo, prodam ali menjam. (068)42-427. 4562

ALFO 33 1.5 4x4, letnik 1985, 90.000 km, registrirano do 3/97, prodam za 5.000 DEM. (068)89-544. 4563

R 5 CAMPUS, letnik 2/93, prodam, (068)341-200, 23.421, po 18. uri. 4564

AX ALLURE, letnik 8/92, registriran do 8/96, 40.000 km, rdeč, nepoškodovan, določeno ohranjen, prodam za 10.200 DEM. (068)26-198. 4567

UNO 60 CS, bel, letnik 1991, registriran do konca leta, prodam za 7800 DEM. (068)24-361, popoldan. 4568

JUGO KORAL 60, letnik 1990, registriran do 12/96, prodam. (068)85-835. 4569

NA ZALOGI imamo rabljena vozila Niš, Avtomehanika Vidrih, Otočec, (068)75-180. 4571

KOMBI RENAULT 1200 D, letnik 1994, prodam. (068)24-610. 4572

GOLF CADY, dobro ohranjen, prodam. (068)76-014. 4574

R 5 CAMPUS, letnik 10/92, prodam, (068)27-898. 4578

HUONDAY PONY 1.3 LS, letnik 1990, prodam za 8000 DEM. (068)28-780. 4579

R 5, letnik 10/90 prodam kupcu, ki želi meti dober in lep avto. (068)42-922. 4580

R 4 GTL, letnik 1984, rdeč, prodam, potni Vrh 26, Brusnice. 4581

Z 128 JUGO SKALA 55 prodam. (068)861-435. 4584

PEUGEOT 205 GL, letnik 1986, prodam za 5200 DEM. Janez Blažič, Druščica, Tržiče. 4586

R 5 FIVE, prva registracija 1995, lepo ohranjen, prodam za 11.200 DEM. (068)376-387. 4587

CITROEN ZX 16 TLS, letnik 1987, 40.000 km, ugodno prodam. (068)25-4295. 4588

2 HA ZEMLJE na Mihovcu ugodno prodam ali dam v najem. (068)89-529. 4589

ŠKODO FAVORIT, letnik 1994, belo, prevoženih 12.600 km, prodam. (068)131. 4592

UNO, letnik 1986, 62.000 km, moped 50, kovinske barve, in moped štirko prodam. (068)84-113. 4593

PSIČKO rotweiler, čistokrvno, brez rogovnikov, staro 2 meseca, prodam. (068)50-021. 4595

KOZO, dobro mlekarico, z dvema mladičkoma, prodam. (068)78-283. 4598

2 HA ZEMLJE na Mihovcu ugodno prodam ali dam v najem. (068)89-529. 4599

STARO HIŠO z gospodarskim poslopjem, I ha zemlje, ob asfaltnih cesti, 4 km od Trebnjega, prodam. (061)372-701. 4600

HIŠO v centru Črnomlja, primočno za lokal, prodam. (068)51-767. 4601

MEŠAN GOZD, 82 a, pri Šmarjeti, prodam za 5500 DEM. (068)73-348. 4602

STAREJOŠO HIŠO, gospodarsko poslopje in 10 a zemlje prodam. (068)45-187. 4603

VIKEND - HIŠO blizu Novega mesta prodam. (068)21-120. 4604

STAREJOŠO HIŠO na Uršinih selih, ob glavnih cesti, potrebo adaptacije ali možnost nadomestne gradnje, prodam. Cena in ogled po dogovoru. (063)792-042, Bojan ali Darja. 4605

VINOGRAD, 20 a, z zidanico, v Vojniku, voda na parceli, prodam. (068)73-180, zvečer. 4606

PARCELO, 50 a, s starejšim gospodarskim poslopjem prodam. (068)83-580. 4607

OPEL KADETT 1.4 S, letnik 1990, rdeč, registriran do 4/97, garažno ugodno prodam. (068)381-385. 4608

FIAT CROMO, letnik 1988, 93.000, taho poškodovan, in passat 1.6 CL, 1989, 90.000 km, registriran do 7, z dodatno opremo, prodam. (068)27-027. 4609

FIAT TEMPORA, letnik 1991, 1600 ccm, prodam za 10.000 DEM. (068)396. 4610

FIAT CROMO, letnik 1988, karavan, prodam. (0609)616-085. 4613

JUGO 45 A, letnik 1987, in jugo 45 E, lik 1986, ugodno prodam. (068)21-4604

JUGO 45, letnik 1989, ugodno prodam. (068)21-020. 4608

GOLF D, letnik 1988, registriran do 7, prodam za 9300 DEM. (068)27-027. 4609

VIKEND - HIŠO blizu Novega mesta, zelo primeren za uredevanje stanovanjske hiše, prodam. (068)22-020. 4607

VINOGRAD z sadovnjakom, 32 a, zidanico in nov objekt na Zdolbi pri Krškem prodam. (064)715-858. 4610

NA NAKLEM pri Črnomlju prodam 20 zemlje z 200 trtami. (068)53-380. 4611

ZIDANICO, NA TRŠKI GORI, prodam. (061)557-259. 4612

VINOGRAD na Straški gori, prodam. Lep razgled. (068)22-744 po 15. ur. 4613

ELEKTRIČNE OMARICE, zunanje in notranje, kompletno opremljene, ugodno prodajamo. (061)511-432. 4614

SENO, otavo in jedilni krompir prodam. (068)26-267. 4615

ENO LETO STAR 50-litrski bojler Tiki Gorence in 2 KW termoakumulacijski peč. (068)78-460, dopoldan. 4616

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4617

RABLIJENO registrsko blagajno za trgovino prodam. (068)59-225. 4618

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4619

RABLIJENO registrsko blagajno za trgovino prodam. (068)59-225. 4620

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4621

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4622

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4623

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4624

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4625

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4626

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4627

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4628

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4629

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4630

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4631

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4632

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4633

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4634

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4635

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4636

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4637

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4638

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4639

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4640

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4641

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4642

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4643

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4644

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4645

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4646

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4647

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4648

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4649

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4650

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4651

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4652

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4653

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4654

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4655

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4656

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4657

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4658

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4659

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4660

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugodno prodam. (068)42-219. 4661

DOBO OHRAJEN, vzdoljiv štednilnik z dvema pečicama in bojlerjem ugod

DORTRET TEČA TEDNA

Amalija Zore

"Še črnega kruha ni bilo včasih, ko sem bila mlada. Takrat se ni dalo zasluziti tako kot danes, če hočeš delati," se spominja svoje mladosti na suhokrajiški skop zemljii Amalija Zore iz Selc pri Dobrniču. Njeni primerjavi, ko vleče vzorednico z današnjimi razmerami, ko je veliko ljudi, predvsem mladih in žensk, brez dela največkrat ne ravno po svoji krividi, utegne marsikdo med temi, ki so pristali na borzi dela oziroma na cesti, oporekat. Po drugi plati pa tisti, ki pozajmo Malko iz Čužnje vasi, kamor se je primožila leta 1949 na kmetijo, vedo, da ne govori kar tjava.

Do predlani je še vodila krajnovo organizacijo Rdečega kriza v Čužnji vasi, rojstni vasi pravka SKD Lojzeta Peterletta, s katerim je tudi nekaj v sorodstvu. Članov je bilo običajno med 80 in 100. Izpregla je, ko je ugotovila, da "starost noče biti sama", da tudi ona ni več tako trdnega zdravja in si mora vzeći na jesen svojega življenja čas tudi zase. Čeprav delo z ljudmi sploh ni preprosta reč in terja zvrhano mero potropljenja, še zlasti pri tako občutljivi dejavnosti, kakršno opravlja organizacija Rdečega kriza, Malki ni bilo nikoli žal, da je pristala med njenimi najbolj vnetimi aktivisti. Zadovoljstvo jo navdaja že pomicel na drobne utrinke iz dolgoletnega dela, izraze hvaležnosti ljudi, ki so se znašli v stiski ali osami, pa naneje Malka in njeni sodelavci niso pozabili.

PAVEL PERC

Halo tukaj je bralec Dolenjca!

V Podturnu bi radi urejeno vas - Delavke Dolenjke čistijo zelenice, na Kolodvorski 6 smrdi kontejner - Se v Praprotnici kolje na črno - Lačni na maturantskem plesu

Katja Vidmar iz Prečne je prek telefonske slušalke poslala željo, ki naj bi jo uslušal za sedaj še neznani voznik bleščečega motorja znamke Suzuki ali BMW, ki večkrat na dan dobesedno preleti naselje Prečno z več kot 120 km/h. Z njim bi se rada peljala in ugotovila, če je to res tak užitek, še posebej, če bi s ščitom motorja spravila s ceste katerega od otrok. Povedala je, da so jo prav včeraj dvakrat ustavili policisti. Kazni sicer ni plačala, bi jo pa zgodovito morali krepko zaračunati mlademu postavljaču.

Janez Avguštin iz Podturna se je ob aprilske akciji Očistimo naše okolje spomnil tudi na svojo vas Podturn in nam v skribi in prizadevanju za red in čistočo povedal dve težavi. Prva zadeva hišo s št. 32, v kateri je že pred leti razneslo plinsko jeklenko in hišo porušilo. Ženska, ki je živila v njej, je bila hudo poškodovana in so jo potem

na svoj dom vzeli otroci, hiša pa je ostala takšna do današnjih dni. Propada in dela sramoto vasi. Janez je povedal, da bi se vaščani lotili obnovbe, če lastnica ne bi imela svojih otrok, ki bi zlahka poskrbeli, da bi se sramota odpravila. Naslednja težava je bivši milin v Podturnu. Nekdo, ki ni iz tega kraja, ga je kupil, za silo obnovil in pustil.

Ga Rupnikova z Drske vsak dan skozi okno opazuje prodajalke Nakupovalnega centra, kako pobirajo papirčke in drugo nesnago po zelenicah. Pravi, da papirčki padajo iz otroških rok, zato bi bilo prav, da bi otroke navadili na smetnjake ali pa na čistilne akcije. Zlata Jovanovič sicer ne živi v Črnomlju, poklicala pa nas je v imenu svojih staršev, ki imajo hišo na Kolodvorski 6. Zaradi kontejnerja, ki je postavljen le nekaj krokov od njihovega okna, je bil oče že večkrat na občini, pa do sedaj nihče ni nič ukrenil. Iz kontejnerja, ki naj bi bil namenjen le steklu, še posebej v poletnih mesecih zaudarja. Ker ga uporabljal bližnji gostilni, bi bilo najbrž že prav, da bi stal pod njihovimi okni.

Andreja iz Novega mesta je pojavila slaščičarno Gostišče na trgu. Moti jo le, da v vitrini ni cena za posamezne sladice. Pogralala pa je njihovo javno stranišče, ki ga zavzema vsak, ki zapušča slaščičarno. Meni, da bi ga moral temeljiti obnoviti in zaposlititi čistilko, ki bi se lahko preživel iz pobranih prispevkov.

Olga L. nam je napisala pismo, ker nas prek telefona ni mogla priklicati. Bolj jo, ker v Praprotnici koljevo govedo kar na dvorišču pred stanovanjsko hišo. Na pomoč kljče vsaj inšpektorje, če že ne tudi Društvo proti mučenju živali.

Halo, tukaj

DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremeniš, morda koga povalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Čakamo vas vsak četrtek med 20. in 21. ura na telefonski številki (068) 323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnili.

Vinski šampion iz Šturmova kleti

Končano ocenjevanje za razstavo vin v okviru Vinske vigredi - Rumeni muškat-pozna trgatev Otmarja Šturma je z oceno 18,6 točke postal šampion lanskega vinskega letnika

METLIKA - Minuli konec tedna je bilo v tukajšnji vinski kleti ocenjevanje belokranjskih vin za vinsko razstavo v okviru Vinske vigredi, ki bo v Metliki od 24. do 26. maja. Ocenjevali sta dve petčlanski komisiji pod vodstvom dr. Dušana Terčelja in dr. Mojmirja Wondre. Čeprav je bila lanska letina povprečna, so vinogradniki oddali v oceno kar 628 vzorcev, kar je le 32 manj od lanskega rekorda.

Zaradi lanske povprečne letine so bile tudi povprečne ocene letos nekoliko nižje kot pri lanskem ocenjevanju, izločenih pa je bilo tokrat 84 vzorcev. Vendar je bilo tudi letos nekaj novosti. Tako sta ocenjevalni komisiji, ki sta prediktivne vzorce vin ocenjevali skupaj, prisodili 18,6 točke kot najvišjo oceno na tokratnem ocenjevanju svemu pinot-pozna trgatev družine Plut iz Drašičev in rumenemu muškemu-pozna trgatev Otmarja Šturma iz Metlike. Z dodatnim pokušanjem pa so se ocenjevalci odločili, da si laskavi naslov šampiona za lansko vinsko letino zaslubi Šturmovo vino. Letošnja novost je bila, da so ocenjevali tudi vina starejših letnikov, da se je prvič znašel na ocenjevanju vzorec nove sorte scheurebe ter da so prav tako prvič ocenjevali vrsto vina, ki so ga poimenovali "zvrst". Gre za belo vino, ki poleg značilnih sort za belokranjsko belo vino vsebuje tudi boljše sorte.

Največ, kar 276, je bilo vzorcev belokranjskih belih vin, najboljšo oceno med njimi (16,5 točke) pa si je prislužilo vino Milana Malnarica. Najboljše ocene ostalih vin so si sledile tako: zvrst (16,8), modra frankinja-barrique (17,1), modra frankinja-klaret (16,5), modra frankinja-barrique I. 94 (18,1), modri pinot-pozna trgatev-barrique (17,4), modri pinot-pozna trgatev-barrique I. 94 (18,0), vti Otmar Šturm; beli pinot (17,7) Janez Hozner, šardone (18,0) Janez Janžekovič, kerner (17,3) Peter Glaser, kraljevina (15,8) Stane Vraničar, laški rizling (17,7) Matija Absec, renks rizling (18,0) in rumeni muškat (17,5) Jože in Anica Prus, sovinjon (18,2) Milan Malnarič, sovinjon-barrique I. 91 (16,5) Alojz Hoznar, sivi pinot

(15,9) Dušan Brinc, scheurebe (16,4) Anton Konda, šipon (15,6) družina Petric, traminec (17,0) Jure Matekovič, zeleni silvanec (16,2) družina Mavretič, belokranjsko rdeče vino (16,6) Franc Bahor, metliška črnina (16,6) Martin Črnugelj, modra frankinja (17,2) Branko Rožman, žametna črnina (16,7) Pepca Barbič, belokranjsko rdeče vino (16,9) Anton Kosteč, šardone-pozna trgatev (18,5) in sivi pinot-izbor (18,5) družina Kosteč, laški rizling-pozna trgatev (18,2) družina Imširovič, renks rizling-pozna trgatev (18,5) Ivan Suhorepec, sivi pinot-pozna trgatev (18,6) družina Plut. Izven konkurenčne pa so ocenili dva vzorca prediktivnih vin, ki nista imela odločbo, in sicer laški rizling-pozna trgatev (18,4) Matija Absca in renks rizling-ledeno vino (17,8) Alojz Hoznarja. M. BEZEK-JAKŠE

OCENJEVANJE VIN ZA VINSKO VIGRED - Letošnji ocenjevalci belokranjskih vin niso imeli veliko manj dela kot lanski, četudi je bila lanska vinska letina zgolj povprečna, medtem ko je bila predlanska odlična. (Foto: M. B.-J.)

FRANČIŠKI ZA 104. ROJSTNI DAN - Kot že vrsto let do sedaj je predsednik krajne skupnosti Stara Cerkev Ciril Jasenc tudi letos Frančiški začel vse najboljše ob njem visokem jubileju in ji v imenu krajanov izročil simbolično denarno darilo. (Foto: M. L.-S.)

DOLENJSKE NOVICE 1885-1919

V opombo!

Poleg Dolenjskega lista, ki nepretrgano izhaja že 47. leto, imajo med 19 časnik in časopisi, ki so do druge svetovne vojne na Dolenjskem, v Posavju in Beli krajini prihajali na svetlo. Dolenjske novice najdaljšo življenjsko dobo. Leta 1885 je na mreči ta tedenik oziroma polmesecnik priklical v življenje novočeški tiskar in kasnejši založnik, urednik in izdajatelj Janez Krajec. Časnik je izhajal do decembra 1919, torej celih 35 let. V tem času se je pri listu zvrstilo deset urednikov, od katerih je Krajec opravljal uredniške poslove dvanajst let.

Časnik je bil v glavnem nepolitičen list, namenjen takratnim meščanom, redkim uradnikom, obrtnikom in kmetom. Njihovim potrebam in zanimanjima so tudi bili prilagojeni sestavki, poročila in članki, ki so govorili o domačih dogodkih, kmetijstvu

in obrtništvu, uradnem poslovanju, šolstvu, prometu, o bližnjem gradnji dolenjske železnice... Seznanjali so bralec z delom v deželnem in državnem zboru, z volitvami, zanimivostmi v svetu in drugem. Vmes pa so našle svoj prostor tudi vesele prigode in šale, ki naj bi razvedrile bralece.

Tedogodivščine, ki jih sicer ne zasedimo v vsaki številki (včasih so bili kar dolgi meseci brez njih), so izhajale pod naslovom: Šmešnice, Kratkočasnice, Razvedrilo in podobno. Niso prezahtevne; v splošnem so bile skromne zgodbe in humoristični pripeljaji, resnični ali izmišljeni, ki pa so takratnim bralecem le izvabljale smeh ali vsaj vzbujale tisto zadovoljstvo.

Naj te kratkočasnice po dolgih desetletjih razvedrijo tudi vas!

J. D.

Frančiška Žele je dočakala 104. rojstni dan

Ena najstarejših Slovenek, če že ne najstarejša

KOBLARJI PRI KOČEVJU - 7. aprila je Frančiška Žele iz Koblarjev pri Kočevju dočakala svoj 104. rojstni dan. Čeprav je v prazničnem, pa dan pri Želetoh in minuti v vzdušju proslavitev visokega jubileja, ki Frančiško uvršča med najstarejše živeče Slovenke. Kot pravljena snaha Angelca: "Mama za kaj takega ni več pri močeh ne telesno ne duševno."

Še pred štirimi leti je bilo čisto drugače. Čeprav je bila že takrat vezana skoraj samo na posteljo, ker so ji noge odpovedovali poslušnost. Tedaj je še malo videla, slaboslišala in nam se marsikaj povedala o svojem dolgem in težkem življenju. Ob svojem stotem rojstnem dnevu se je namreč še dobro spominjala marsikaterga dogodka in leta, ko se je zgordil.

Klub sedanjim zdravstvenim težavam ji ob skrbni negi snahe Angelce, ki ji nekoliko pomaga tudi sin, življenje teče dalje, čeprav večinoma v dremežu in le še občasnih svetih prebliskih duha. Enej ga takšnih pa smo doživeli skupaj s predsednikom krajne skupnosti Stara Cerkev Cirilom Jasencem, ki je prisel v imenu krajne skupnosti Frančiški čestitati za njen visoki jubilej. Ob slovesu je nam podala roko in zaželega nasvidenje.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Dolenjske Novice.

1885-1919

kratkočasnice izbral Jože Dular

Zakon

A: "Ljubi moj, kako je v zakonu?"
B: "Izvrstno! To ti rečem, če jaz svojo ženo le pogledam, pa sem že kar omoten!"
A: "Verjamem, ti nisi nikoli mogel veliko prenesti!"

Dobro je zasolil

Postarana dama (priljubljeno): "Koliko let mi prisodite, gospod?"
Gospod (jezno): "Nič! saj jih imate že tako zadost!"

Nevolja

Mati: "Moji otroci me vedno osramotijo, če dobim obisk. Najprvo se skrijejo pod moj predpasnik, potem pa zijo skozi njegove luknje!"

Dobro vino

Vinski agent: "Ste bili z zadnjimi poslanimi vinom zadovoljni?"
Baronov sluga: "Pa še kako! Tri dni sva se z baronom tikala!"

Neškodljivo

Zdravnik: "Sedaj vam lahko dovolim zopet pivo pitil!"
Bolnik veselo: "Torej je moje zdravstveno stanje vedno boljše!"
Zdravnik: "To ravno ne... ampak pivo je vedno slabše!"

SMEH JE POL ZDRAVJA
Šale izbira Bojan Ajda

Primerjava

Profesor vpraša študenta čomije:

"Povjejte primer neproduktivnega vloženega denarja."

Student malce pomisli pa prav: "To je, na primer, če namesto srebrnega dekleta povabi v kino in gostilno svojo sestro."

Vojakova smola

Mornar pripoveduje prijatelju: "Veš, že lel sem služiti v vojski samo zato, da bi viden v čimveč sveta, imel pa sem smočker, ker so me dodelili k podmorju."

Dovolj časa spi

"Koliko ur spite dnevno?"
"Največ dve do tri ure."

"To je premalo," meni zdravnik.

"Že, že," pravi pacient, "ponašam se spim celo do deset ur."